

Begroting 2023

Meerjarenraming 2024 – 2026

INHOUDSOPGAVE

Aanbiedingsbrief	1
Financiële positie	4
Overzicht structureel begrotingssaldo	4
Gevolgen septembercirculaire 2022	11
Totaaloverzicht financiële mutaties	14
Baten en lasten per programmaonderdeel	17
Incidentele baten en lasten	18
Financiële uitgangspunten.....	20
PROGRAMMA 1. Een sociale en vitale gemeente	18
1A. Inwoners en bestuur	18
1B. Samen leven.....	20
1C. Kerngericht en ondersteunend	26
1D Een veilige gemeente.....	27
Programma 1: Wat gaat het kosten	30
PROGRAMMA 2. Een aantrekkelijke gemeente	36
2A. Cultuur, recreatie en toerisme	36
2B. Economische vitaliteit	37
2C. Een bereikbare gemeente	38
Programma 2: Wat gaat het kosten	40
PROGRAMMA 3. Een leefbare gemeente	43
3A. Wonen en leefomgeving.....	43
3B. Duurzaamheid en milieu.....	48
3C. Beheer en onderhoud.....	52
Programma 3: Wat gaat het kosten	54

PROGRAMMA 4. Een financieel gezonde gemeente	61
4. Een financieel gezonde gemeente	61
Programma 4: Wat gaat het kosten	65
Paragraaf A: Lokale heffingen	68
Paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicomanagement	76
Paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen	83
Paragraaf D: Financiering	87
Paragraaf E: Grondbeleid	93
Paragraaf F: Verbonden partijen	97
Paragraaf G: Bedrijfsvoering	105
Bijlage 1: Investeringsplan 2022 - 2026	107
Bijlage 2: Reserves en voorzieningen	112
Bijlage 3: Subsidieplafond	114
Bijlage 4: Algemene dekkingsmiddelen	115
Bijlage 5: Baten en lasten per taakveld (Totaal)	116
Bijlage 6: Baten en lasten per taakveld (exclusief BUCH)	120
Bijlage 7: Baten en lasten per taakveld (Bijdrage BUCH)	124

Aan de gemeenteraad,

Hierbij presenteren we de eerste begroting van deze nieuwe bestuursperiode. Met de uitvoering van het aan ons overgedragen collegeprogramma 'Heiloo Natuurlijk!' willen we belangrijke stappen zetten om onze gemeente de komende jaren nog mooier en beter te maken.

We leven in onzekere tijden, financieel maar ook maatschappelijk en dat raakt ook onze inwoners. Naast de nog steeds aanwezige dreiging van het coronavirus en de voortdurende oorlog in Oekraïne stapelt het aantal crises zich op. De sterk stijgende energiekosten zijn een belangrijke aanjager van de hoogste inflatie sinds 1975. Dit raakt ook onze inwoners hard in de portemonnee.

Gelukkig heeft de rijksoverheid op Prinsjesdag maatregelen aangekondigd om het koopkrachtverlies voor onze inwoners te dempen. Binnen onze mogelijkheden zorgen ook wij ervoor dat de gevolgen zo min mogelijk worden gevoeld. Zo heeft de gemeente de taak om de toegang naar schuldhulpverlening zo goed mogelijk te organiseren. Daarnaast is onder andere het Jeugdfonds Sport & Cultuur beschikbaar en kan er een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand.

Heiloo Natuurlijk!

Ondanks alle onzekerheden, misschien wel juist daardoor, willen we voortvarend aan de slag met het collegeprogramma Heiloo Natuurlijk! Hierbij willen we uitvoering geven aan belangrijke thema's op het gebied van wonen, bereikbaarheid, leefbaarheid, duurzaamheid en groen. We willen verder bouwen aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Dit pakken we onder andere op in 2023:

- Het tot uitvoering brengen van Zandzoom door het bestemmingsplan in 2023 ter vaststelling aan de raad voor te stellen.
- Het versnellen van kleinschalige woningbouw op de zogenaamde inbreilocaties.
- Naast het Masterplan Looplein/Witte Kerk, wordt ook een Masterplan Stationsgebied ontwikkeld en aan de raad voorgelegd.
- We stellen een nieuw wegenbeheerplan op, waarin de behoefte om Heiloo beweegvriendelijker te maken een belangrijk item zal zijn.
- We geven uitvoering aan het Programma Klimaat. Het doel van dit programma is om bij te dragen aan de CO2-reductie doelstellingen uit het Klimaatakkoord, de leefomgeving klimaatbestendig in te richten en toe te werken naar een circulaire economie.
- We ontwikkelen een breed gedragen door de raad vastgesteld groenbeleidsplan dat voorziet in de versterking van biodiversiteit en uitgaat van ecologisch groenbeheer en behoud en stimulering van natuurwaarden.
- We zetten in op een nieuw integraal beleidskader 2023-2026 "Iedereen doet mee". De inzet op inclusie en positieve gezondheid zijn centrale uitgangspunten in dit beleidskader.
- Het vaststellen van een woonzorgvisie met aanbevelingen voor een wenselijk woning- en voorzieningenprogramma.
- De verhuizing naar een nieuw gemeentehuis.

Krappe arbeidsmarkt

Een extra uitdaging bij het realiseren van alle opgaven uit het collegeprogramma vormt de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Niet alleen de ondernemers in ons dorp vinden het lastig om genoeg personeel te vinden, ook de werkorganisatie BUCH ondervindt de gevolgen van de krapte. Als er frictie ontstaat tussen onze ambities en de planning voor uitvoering van onze plannen en doelstellingen, zullen we de beschikbare capaciteit inzetten op door ons gezamenlijk gestelde prioriteiten.

Sluitende begroting t/m 2025

De sterk oplopende inflatie maakt het een hele uitdaging om voor de komende jaren een reële prognose te doen over het verloop van de gemeentefinanciën. Ondanks dat ook de gemeentefinanciën hierdoor flink wordt geraakt, is het ons gelukt om dit jaar een sluitende begroting te presenteren. In deze begroting is rekening gehouden met alles wat we concreet weten. Er zijn zoveel onzekerheden dat het op voorhand vaststaat dat bij de voortgangsrapportages in de P&C cyclus bijstellingen nodig zullen zijn.

Graag brengen we enkele bijzondere posten in deze begroting onder de aandacht:

- Stelpost indexatie: de aanhoudende hoge inflatiecijfers hebben een grote impact op de gemeentelijke begroting, maar de precieze omvang is op detailniveau (nog) niet te becijferen. Om deze reden wordt voorgesteld om een stelpost indexatie (€ 0,7 mln) op te voeren, die kan worden ingezet om de effecten van prijs- en loonstijging op te vangen. Daarnaast is het noodzakelijk om de budgetten voor de energielasten met € 0,5 mln te verhogen. Tot slot hebben we in de berekening van ons weerstandsvermogen het risico van prijsstijgingen met betrekking tot investeringen flink verhoogd.
- Ruimte voor het nieuwe uitvoeringsprogramma: op het moment van het aanbieden van deze begroting heeft een uitwerking

plaatsgevonden van het nieuwe collegeprogramma in een concept uitvoeringsprogramma. Er is nu nog geen gedetailleerde uitwerking van de ambities in de begroting 2023 opgenomen. In overleg met de werkorganisatie worden inzet van capaciteit en (uitvoerings)kosten per onderwerp nader uitgewerkt. Voorgesteld wordt een structurele ruimte op te nemen van € 0,3 mln voor de uitvoering van de in dat programma opgenomen (nieuwe) ambities.

- Klimaat: in de meicirculaire is reeds bekend gemaakt dat vanaf 2023 tot en met 2030 gemeenten en provincies, aanvullend op de reeds eerder toegekende middelen, extra uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid krijgen zodat zij hun uitvoeringskracht kunnen voorzetten en intensiveren. Echter in de septembercirculaire is de toezegging van het Rijk nog niet vertaald in concrete inkomsten vanaf 2023. Gezien de urgentie van het onderwerp klimaat en het vertrouwen dat het Rijk zijn toezegging nakomt, hebben we in deze begroting extra middelen (€ 0,2 mln) opgenomen voor de uitvoering van het programma Klimaat.

Voor een gedetailleerde toelichting over alle mutaties verwijzen we naar de programmaonderdelen in deze begroting.

Tekort vanaf 2026

Door een korting op het gemeentefonds in het regeerakkoord bestaat vanaf 2026 grote onzekerheid over de inkomsten. Er is nog steeds onduidelijkheid over hoe deze korting wordt ingevuld bijvoorbeeld door het vergroten van het lokaal belastinggebied. Weliswaar heeft het Rijk bij de septembercirculaire eenmalig extra geld beschikbaar gesteld, maar dat is lang niet voldoende om de korting ongedaan te maken. Zodra het Rijk meer duidelijkheid geeft, kunnen we een reële inschatting maken van de inkomsten voor het jaar 2026 en verder. Positief nieuws is dat het kabinet heeft besloten de extra landelijke bezuiniging van € 511 mln op de

jeugdzorg voor eigen rekening te nemen en niet meer te korten op de gemeentelijke budgetten.

Woonlasten stijgen beperkt

In deze periode van hoge inflatie stellen we voor om de woonlasten voor onze inwoners zo beperkt mogelijk te laten stijgen. De woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalheffing. In 2023 stijgen de gemiddelde woonlasten voor woningeigenaren met 2,6%. Dit is gebaseerd op een stijging van de OZB met 2,4% en kostendeckende tarieven voor afval en riool.

Samen aan de slag

We zijn als nieuw college gestart in een tijd dat er landelijk grote vraagstukken spelen op het gebied van wonen, energie, klimaat, stikstof en vluchtelingen. Juist vanwege deze uitdagingen vinden we het belangrijk om nu ambitieus te zijn en de creativiteit en kennis in onze samenleving optimaal te benutten. Samen met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers willen we Heiloo de komende vier jaar nog mooier en beter maken.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

F.H.W. de Jong
Gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester

FINANCIËLE POSITIE

In het onderdeel financiële positie zal allereerst het verloop van het structureel begrotingssaldo worden gepresenteerd. Daarna volgt een overzicht met de baten en lasten per

programmaonderdeel. Vervolgens wordt ingezoomd op de ontwikkeling van een aantal belangrijke financiële kengetallen. Tot slot volgt de uitkomst van de septembercirculaire.

OVERZICHT STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van het begrotingssaldo weergegeven.

- A. Startpunt is het begrotingssaldo na de vaststelling van de programmabegroting 2022.
- B. t/m F. begrotingssaldo na de financiële mutaties t/m de raad van 31 oktober 2022.
- G. Verwacht begrotingssaldo na de gevolgen van de programmabegroting 2023.
- H. De incidentele baten en lasten worden in mindering gebracht om te komen tot het structurele begrotingssaldo.
- I. Structureel begrotingssaldo: begrotingssaldo minus de incidentele baten en lasten (= G -/- H).

(x € 1.000,-)	2023		2024		2025		2026	
A. Begrotingssaldo na raad 1-11-2021	202	V	59	V	503	N	538	N
2e Firap 2021	141	N	121	N	121	N	121	N
B. Begrotingssaldo na raad 20-12-2021	62	V	63	N	625	N	660	N
Tarieven gecertificeerde jeugdinstellingen	14	N	14	N	14	N	14	N
Openbare ruimte Nieuw Varne	1	N	1	N	1	N	1	N
Renovatie Muziek- en dansschool	0		44	N	44	N	43	N
C. Begrotingssaldo na raad 17-1-2022	47	V	122	N	683	N	718	N
Nota Actualisatie Grondexploitaties	15	V	70	V	0		35	V
D. Begrotingssaldo na raad 30-5-2022	62	V	52	N	683	N	683	N
Kadernota 2023 / 1e Firap 2022	1.880	V	3.766	V	4.067	V	263	V
E. Begrotingssaldo na raad 11-7-2022	1.942	V	3.714	V	3.384	V	420	N
Regionaal expert team	9	N	9	N	9	N	9	N
F. Begrotingssaldo na raad 31-10-2022	1.933	V	3.705	V	3.375	V	429	N

(x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
MPG 2022	123 V	68 V	61 V	0
Programmabegroting 2023	2.030 N	1.531 N	1.991 N	1.102 N
G. Begrotingssaldo na raad 7-11-2022	26 V	2.241 V	1.445 V	1.531 N
Incidentele baten en lasten				
Incidentele baten en lasten	432 N	142 N	0	0
H. Totaal incidentele baten en lasten (-/-)	432 N	142 N	0	0
I. Structureel begrotingssaldo (excl. incidentele baten en lasten)	458 V	2.383 V	1.445 V	1.531 N

Opmerking:

- Om te komen tot het structureel begrotingssaldo (rij K) zorgt een incidentele last of nadeel (rij J) voor een verbetering van het begrotingssaldo, doordat deze uit het verwachte begrotingssaldo (rij I) wordt gehaald.
- De "N" achter het cijfer staat voor Nadeel en de "V" voor Voordeel

Ontwikkelingen

Om het (structurele) begrotingssaldo beter in perspectief te kunnen plaatsen is het, naast de onzekerheid over het effect van de hoge inflatie, van belang om een aantal ontwikkelingen te benoemen die mogelijk invloed hebben op het (toekomstige) begrotingssaldo. Hiervan zijn de financiële gevolgen nog niet precies bekend of hiervan ontbreekt de dekking:

- Er heeft er nog geen gedetailleerde uitwerking van het nieuwe collegeprogramma plaatsgevonden. In deze begroting wordt voorgesteld om een structurele ruimte op te nemen van € 0,3 mln voor de uitvoering hiervan. Bij de verdere uitwerking moet blijken of dit voldoende is.
- Nieuwe gemeentehuis: in december volgt een raadsvoorstel met de nadere uitwerking van de kosten van het nieuwe gemeentehuis. Bij de kadernota 2023 is op basis van een

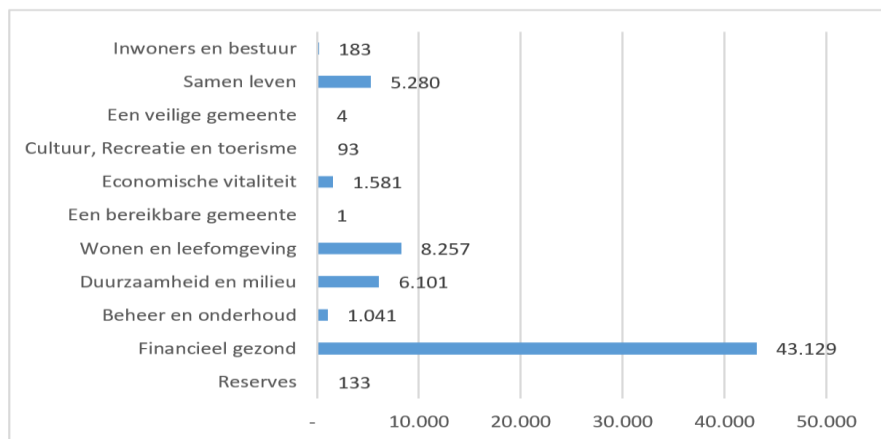
eerste raming een bedrag van € 90.000 opgenomen voor de kapitaal- en overige huisvestingslasten.

- De nieuwe aanbesteding voor de jeugdhulp is afgerond, maar de financiële gevolgen waren nog niet bekend bij het opstellen van deze begroting.
- De in het ambitedocument Omgevingswet uitgesproken streefdatum wordt onderzocht op de haalbaarheid. De verwachting is echter dat dit extra inzet vraagt. De invulling hiervan wordt uitgewerkt in een plan van aanpak. Wel is duidelijk dat dit om een incidentele extra investering vraagt.
- In het raadsvoorstel over de renovatie van de muziek- en dansschool is een taakstelling € 20.000 opgenomen op het maatschappelijk vastgoed als dekking voor de extra kapitaallasten. De invulling van deze taakstelling moet nog nader worden uitgewerkt.

Baten

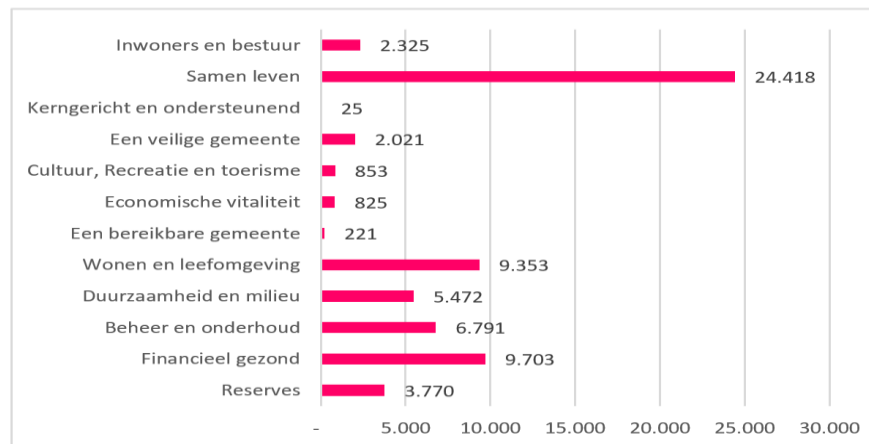
65,803 mln

- ▶ De algemene uitkering (€ 35,0 mln) en de onroerende zaak belastingen (€ 5,0 mln) vormen de voornaamste inkomstenbron in het programmaonderdeel Financieel gezond (66%).
- ▶ Binnen Samen leven (8%) worden de baten voor het grootste deel gevormd door de uitkering vanuit het rijk voor de participatiewet (€ 3,9 mln). Ook de inkomsten voor het maatschappelijk vastgoed zitten in dit programmaonderdeel.
- ▶ De baten in Duurzaamheid en milieu (9%) zijn de inkomsten vanuit riool en afval (samen € 6,1 mln)
- ▶ Wonen en leefomgeving (13%) bestaan uit de inkomsten vanuit kostenverhaal Zandzoom, de grondexploitatie Zuiderloo en de leges omgevingsvergunningen.
- ▶ De onderdelen Economische vitaliteit (grex Boekelermeer) en Beheer en onderhoud nemen ieder 2% van de inkomsten voor hun rekening.

Lasten

65,777 mln

- ◀ De grootste geldstroom (37%) gaat naar het programma Samen leven. De verschillende inkomstenregelingen (€ 5,1 mln), de jeugdzorg (€ 4,6 mln) en maatwerk WMO (€ 3,9 mln) zijn hierin de taakvelden met de hoogste lasten.
- ◀ Wonen en leefomgeving (14%) bestaat grotendeels uit de lasten voor de grondexploitatie Zuiderloo (€ 2,8 mln), kostenverhaal Zandzoom (€ 4,3 mln) en omgevingsvergunningen (€ 0,9 mln).
- ◀ Binnen Financieel gezond (15%) bestaat het grootste deel van de lasten uit overhead vanuit de werkorganisatie BUCH die niet naar de taakvelden kan worden onderverdeeld.
- ◀ Beheer en onderhoud (10%) bestaat primair uit openbaar groen (€ 2,1 mln) en verkeer en vervoer (€ 3,2 mln).
- ◀ Afval (€ 2,6 mln), riolering (€ 1,6 mln) en milieu/energietransitie (€ 1,2 mln) vormen de lasten van het onderdeel Duurzaamheid en milieu (8%).
- ◀ De overige programmaonderdelen en de storting in de reserves vertegenwoordigen 16% van de totale lasten.

Structureel begrotingssaldo

Na verwerking van de mutaties uit de programmabegroting is het structurele begrotingssaldo voor de jaren 2023 t/m 2025 sluitend. Zie onderstaande tabel:

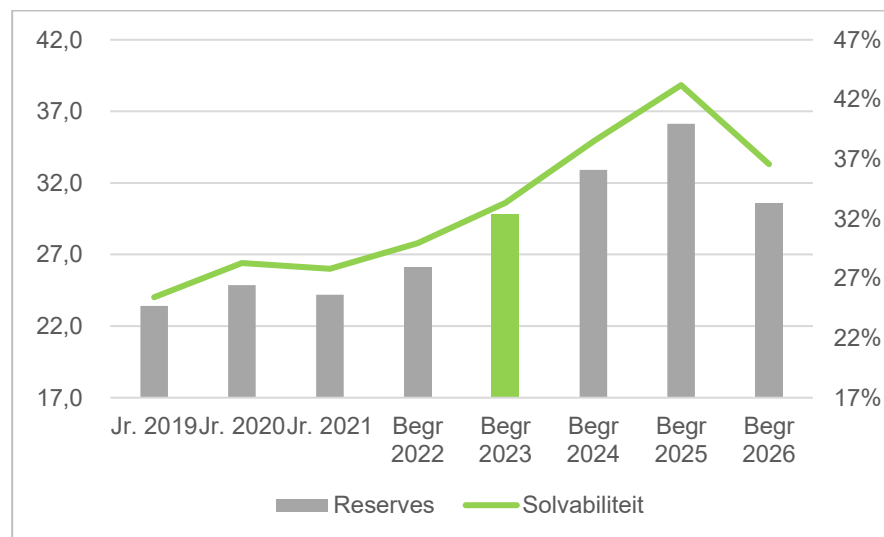
	Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000,-)	2023	2024	2025	2026
1.	Saldo van baten en lasten	3.663	3.105	3.237	-5.531
2.	Saldo mutaties reserves	-3.637	-864	-1.792	4.000
3.	Begrotingssaldo (1. + 2.)	26	2.241	1.445	-1.531
4.	Waarvan incid. baten en lasten	-432	-142	0	0
5.	Structureel begrotingssaldo (3. -/- 4.)	458	2.383	1.445	-1.531

De begroting in het jaar 2023 bedraagt (inclusief mutaties reserves) € 65,8 mln aan baten en € 65,8 mln aan lasten. Per saldo is er sprake van een klein voordelig begrotingsresultaat van € 26.000. Wanneer de per saldo € 432.000 nadelige incidentele baten en lasten uit dit resultaat worden gehaald, bedraagt het structurele saldo € 458.000 voordelig.

Het meerjarige beeld is dat er in 2024 en 2025 flinke overschotten zijn. In 2026 ontstaat een stevig tekort, doordat het Rijk de algemene uitkering vanaf dat jaar heeft bevroren op een laag niveau. Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026, maar de uitkomst hiervan is nog onbekend.

Solvabiliteit neemt toe t/m 2025

De onderstaande grafiek geeft het verloop weer van de reserves en solvabiliteit in de tijd. De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

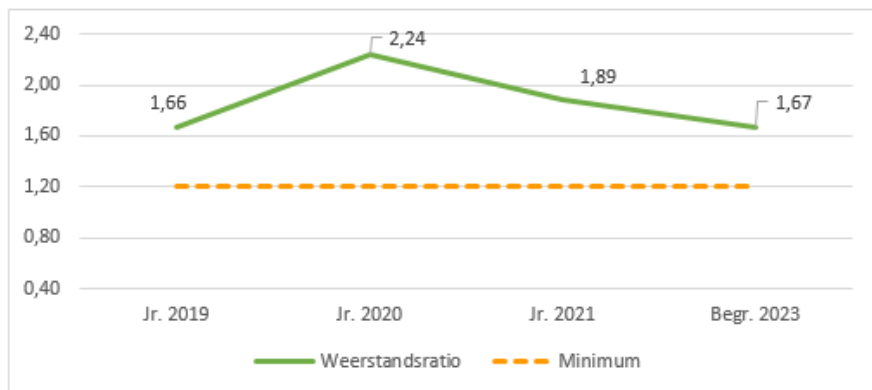
In 2023 bedragen de totale reserves circa € 30 mln met een solvabiliteit van 33%. In de BBV kengetallen krijgt deze ratio de kwalificatie “gemiddeld risico”. Een solvabiliteit lager dan 20% wordt gezien als “meest risicovol”. Tot en met 2025 stijgt het eigen vermogen door stortingen in de reserve grote projecten vanwege winstnemingen in de grondexploitaties. Daarnaast nemen de reserves toe door stortingen voor de bovenwijkse voorzieningen en de verwachte positieve begrotingssaldi. De reserves nemen in 2026 af door de benodigde uitname voor de aansluiting A9 en door het nadelige saldo in dat jaar. In bijlage 2 treft u een geactualiseerd overzicht aan van de reserves en voorzieningen.

Weerstandratio ruim voldoende

De weerstandratio is een kengetal waarmee de ingeschatte risico's wordt vergeleken met het beschikbare weerstandsvermogen.

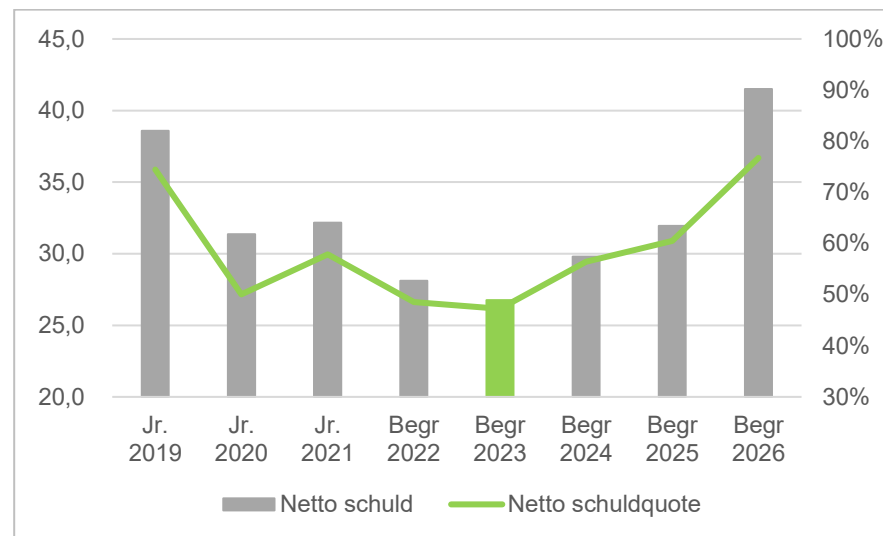
Hierdoor wordt zichtbaar of de gemeente voldoende buffer heeft om deze risico's op te kunnen vangen.

De weerstandratio komt in 2023 uit op 1,67 en duidt op een ruim voldoende weerstandsvermogen. De ratio is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2021 (1,89). Dit komt door een hoger risicoprofiel. Een belangrijk hoger risico is de aanhoudend hoge inflatie, waardoor het onzeker is of diverse investeringskredieten toereikend zijn. De beschikbare buffer (weerstandsvermogen) om eventuele risico's op te vangen is ook toegenomen door de hogere reserve grote projecten. Dit is nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. De ratio ligt nog ruim boven het door de raad bepaalde minimum van 1,2.

Toename netto schuld

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen (baten).

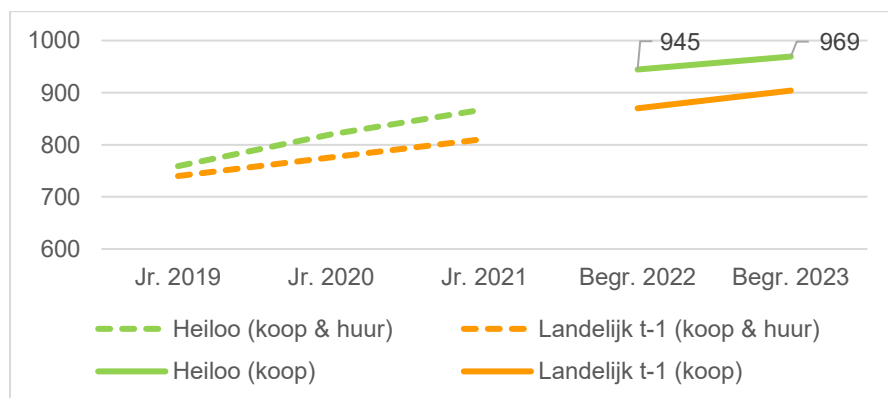

In 2023 bedraagt de netto schuldquote 47%. In de BBV kengetallen krijgt een netto schuldquote onder de 90% de kwalificatie "minst risicovol". De verwachting is wel dat de netto schuldquote de komende jaren zal gaan stijgen vanwege de relatief hoge investeringsvolumes. In 2026 komt de netto schuldquote uit op 77%.

Woonlasten stijgen met 2,6%

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De landelijke bron voor deze cijfers is het Centrum voor de Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). In de COELO-atlas 2022 is toegelicht dat de berekeningsmethode van de gemiddelde WOZ-waarde dit jaar is gewijzigd. Tot en met 2021 publiceerde het CBS alleen de gezamenlijke gemiddelde WOZ-waarde voor zowel koop- als huurwoningen. Sinds december 2021 publiceert het CBS ook de afzonderlijke gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen. Omdat de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen een beter beeld geeft van de gemiddeld betaalde OZB door huishoudens met een koopwoning gaat het COELO voortaan uit van deze waarde. Deze verandering levert een trendbreuk op voor dit kengetal aangezien de waarde van koopwoningen over het algemeen hoger is dan die van huurwoningen. Onderstaand wordt de ontwikkeling van de woonlasten vanaf 2019 gepresenteerd, waarbij de cijfers t/m 2021 op basis van de oude methodiek (koop en huur) zijn:

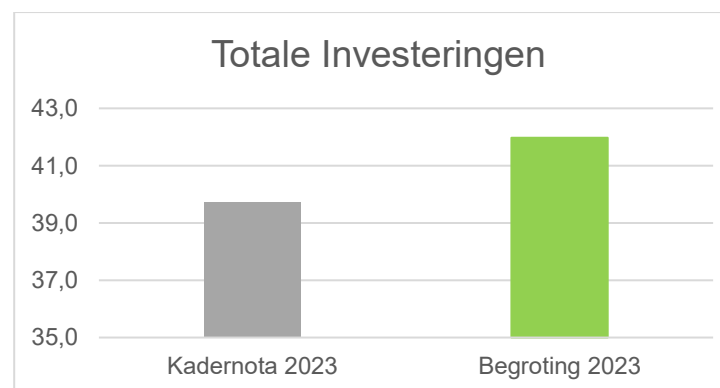

De (gemiddelde) woonlasten in Heiloo voor een meerpersoonshuishouden (koopwoning) nemen toe van € 945 in 2022 naar € 969 in 2023. Dit is een stijging van € 24 oftewel 2,6%. Deze stijging bestaat uit OZB (+ € 10), afval (- € 4) en riool (+ € 18). De woonlasten liggen hiermee circa 7% boven het landelijk gemiddelde (t-1).

De OZB stijgt als gevolg van de toegepaste indexatie (CPI maart 2022: 2,4%). Voor riool is een tariefstijging nodig vanwege verplichte klimaatadaptatiemaatregelen en de hoge inflatie. Het afvaltarief kan licht dalen, omdat de verwerkingskosten lager zijn en de inkomsten voor het oud papier zijn gestegen. Voor riool en afval is het uitgangspunt om een kostendekkend tarief te hanteren.

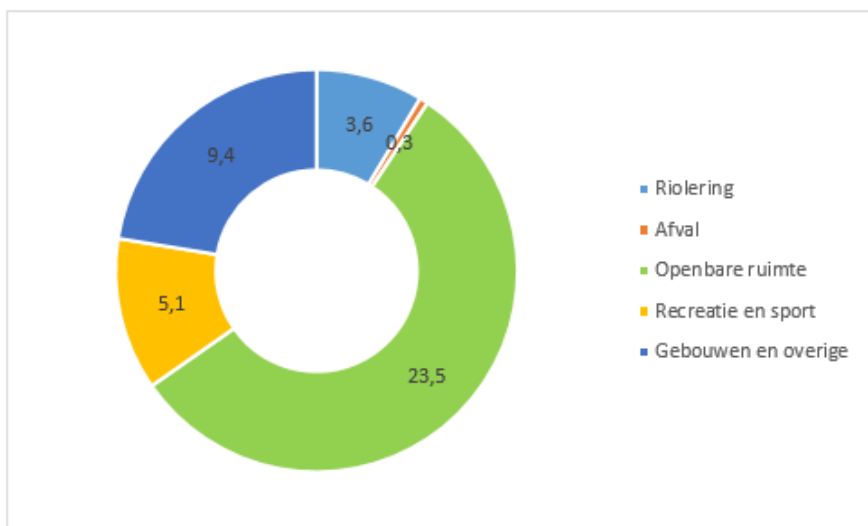
Hoger investeringsvolume

Bij de programmabegroting 2023 is het meerjareninvesteringsplan geactualiseerd en zijn de wijzigingen in de kapitaallasten verwerkt. Hierbij zijn ook investeringen vanuit 2022 doorgeschoven naar latere jaren. Voor een goede vergelijking van het investeringsvolume met de Kadernota wordt daarom onderstaand de totale (netto) investeringen over de periode 2022 t/m 2026 weergegeven:

De totale begrote (netto) investeringen komen over de periode 2022 t/m 2026 uit op € 42,0 mln. Het investeringsvolume stijgt daarmee met € 2,3 mln ten opzichte van de Kadernota. Deze stijging komt voornamelijk door de hogere rioolinvesteringen als gevolg van verplichte klimaatadaptatiemaatregelen en de hoge inflatie. Daarnaast is het investeringskrediet IKC Zandzoom aangepast op de meest recente (hogere) normbedragen.

Het grootste deel van de € 42,0 mln aan investeringen wordt gedaan in de openbare ruimte (met name wegen). Dit vertegenwoordigt 56% (€ 23,5 mln) van het totale investeringsvolume. Zie onderstaande verdeling over de clusters:

Voor de meeste investeringskredieten geldt dat het op dit moment heel lastig te bepalen is wat het effect zal zijn van de huidige hoge inflatie. Duidelijk is dat dit een behoorlijk risico oplevert, dat de huidige investeringskredieten te laag zijn geraamd. Om deze reden is voor de grote investeringen (aansluiting A9, reconstructie Vennewatersweg, IKC Zandzoom, tweede sporthal) in de paragraaf weerstandsvermogen hiervoor het bestaande risico verhoogd of een nieuw risico opgenomen. Daarnaast is voor alle overige investeringen ook het risicobedrag verhoogd.

In bijlage 1 wordt het actuele meerjareninvesteringsplan weergegeven met een toelichting op de mutaties.

GEVOLGEN SEPTEMBERCIJCLAIRE 2022

De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. De VNG is in juni jl. akkoord gegaan met het voorstel van het Rijk om de volume-accessen van het gemeentefonds voor de periode 2022-2025 te bevriezen op de stand meicirculaire 2022.

Normaal gesproken werd de hoogte van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Op het moment dat het Rijk extra geld uitgaf aan nieuwe plannen, dan profiteerden gemeenten daarvan (meestal) mee via een hogere algemene uitkering. Omgekeerd als het Rijk minder besteedde door onderuitputting dan daalde de algemene uitkering. Dit systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' is dus losgelaten voor het volume deel. De afspraak tussen de VNG en het Rijk heeft als oogmerk de stabiliteit van het geraamde accres

te verbeteren, zodat zowel het ministerie van Financiën als gemeenten daar met hun begrotingspolitiek beter mee uit de voeten kunnen.

Wel wordt het accres met dit voorstel gedurende de periode 2022-2025 blijvend gecorrigeerd met de actuele ramingen door het Centraal Planbureau voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen.

In onderstaande tabel worden de financiële gevolgen van de septembercirculaire gepresenteerd ten opzichte van de meicirculaire. Per onderwerp wordt daarna een korte toelichting gegeven.

Nr	Onderdeel (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
	Beginstand (meicirculaire 2022)	34.393	35.073	35.823	32.441
	Uitkeringsfactor				
1	Accres en uitkeringsbasis	671	438	190	224
2	Eenmalige rijksbijdrage				941
3	Stelpost onderzoek jeugdzorg		245	-142	-265
	Subtotaal:	671	683	48	900
	Hoeveelheidsverschillen				
4	Hoeveelheidsverschillen	59	60	62	57
	Taak- en overige mutaties				
5	Asiel (inburgering)	58	45		
6	Participatie IPS Regeling	-7			
7	Uitvoeringskosten SVB PGB Trekingsrechten	-33	-34	-35	-32

Nr	Onderdeel (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
8	Bijdrage centrale financiering GDI	-10	-11	-11	-10
9	Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	14	14	14	14
	Subtotaal:	22	14	-32	-28
	Totaal verschil	752	757	78	929
	Eindstand (sept.circulaire 2022)	35.145	35.831	35.901	33.370

1. Accres en uitkeringsfactor
Het accres neemt alle jaren toe door de actuele ramingen van het Centraal Plan Bureau voor de loon- en prijsontwikkeling.
2. Eenmalige rijksbijdrage
Het Rijk werkt met gemeenten aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet eenmalig € 1 mrd extra in 2026 beschikbaar. Desondanks is de algemene uitkering in 2026 nog steeds veel lager dan de andere jaren, omdat het Rijk voor dat jaar een taakstellend accres heeft ingevoerd in afwachting van die nieuwe systematiek.
3. Stelpost onderzoek jeugdzorg
Het Rijk en de VNG werken op dit moment aan de Hervormingagenda jeugdzorg. Deze zal naar verwachting dit najaar worden afgerond. Vooruitlopend op de uitkomst hiervan, mochten gemeenten al een stelpost opnemen naar rato van 75% van het landelijke tekort. De provincie heeft de gemeenten geïnformeerd dat hierover nieuwe afspraken zijn gemaakt. Het kabinet heeft namelijk besloten dat het realiseren van een aanvullende besparing van structureel € 511 mln een rijksverantwoordelijkheid is. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke)

maatregelen. Dit besparingsbedrag wordt in mindering gebracht op de algemene uitkering. Wel mogen gemeenten nu tot 100% van het landelijke tekort een stelpost opnemen. Per saldo daalt de algemene uitkering.

Tegelijkertijd mogen gemeenten door die besparing van het Rijk in hun begroting rekening houden met lagere uitgaven op de jeugdzorg naar rato van de landelijke € 511 mln. Deze mutatie is verwerkt bij programmaonderdeel 1B (Samen leven) en levert voor de lasten dus een voordeel op.

Onderstaand worden deze verschillende effecten samengevat:

	2024	2025	2026	
Uitname Rijk	-90 N	-450 N	-450 N	N
Stelpost naar 100%	335 V	308 V	185 V	V
Mutatie algemene uitkering	245 V	-142 N	-265 N	N
Lagere lasten jeugdzorg	90 V	450 V	450 V	V
Totaal effect	335 V	308 V	185 V	V

4. **Hoeveelheidsverschillen**
De algemene uitkering stijgt toe doordat een aantal maatstaven zijn toegenomen sinds de meicirculaire. Het gaat met name om het aantal bedrijfsvestigingen en het aantal inwoners met een loonkostensubsidie.
5. **Asiel (inburgering)**
In het bestuurlijk akkoord van augustus jl. met betrekking tot de opvang van asielzoekers is afgesproken dat het Rijk voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering wordt verhoogd, waarmee gemeenten in staat worden gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden.
6. **Participatie IPS Regeling**
Voor de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is in totaal € 21,5 mln beschikbaar. Volgens een bestuurlijk afspraak dragen gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt eenmalig in 2023 een bedrag uitgenomen uit het gemeentefonds. Dit programmageld is bestemd voor de inzet van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met een ernstige psychische aandoening of een zogenoemde common mental disorder via een subsidieregeling.
7. **Uitvoeringskosten SVB**
De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
8. **Bijdrage centrale financiering GDI**
De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door de structurele bijdragen van departementen en medeoverheden.
9. **Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)**
De gemeenten ontvangen na inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) voor het uitvoeren van de Wkb-taken. Voorgesteld wordt om deze middelen als uitvoeringsbudget ter beschikking te stellen aan de werkorganisatie BUCH.

TOTAALOVERZICHT FINANCIËLE MUTATIES

In de volgende tabel worden alle financiële wijzigingen per programmaonderdeel weergegeven. Deze mutaties worden bij het betreffende programma nader toegelicht:

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
1	aut	1a	Prog	Wachtgeld wethouders	72	N	-		-		-		I
2	aut	1a	Prog	Verkiezingen	30	N	30	N	30	N	30	N	S
3	aut	1b	Prog	Leerlingenvervoer	150	N	150	N	150	N	150	N	S
4	nb	1b	Prog	Samen Onderweg naar een Stevige Sociale Basis	117	N	80	N	61	N	42	N	S
5	nb	1b	Prog	Welzijn op recept	24	N	24	N	24	N	24	N	S
6	aut	1b	Prog	Regiotaxi	50	V	50	V	50	V	50	V	S
7	nb	1b	BUCH	Strategische koers sociaal domein (doorontwikkeling)	106	N	108	N	111	N	114	N	S
8	aut	1b	Prog	Wmo begeleiding	100	N	115	N	121	N	123	N	S
9	aut	1b	Prog	Wmo Huishoudelijke ondersteuning	114	N	114	N	114	N	114	N	S
10	aut	1b	Prog	Preventief Jeugdbeleid	41	N	41	N	41	N	41	N	S
11	aut	1b	Prog	Hervormingsagenda jeugd	-		90	V	450	V	450	V	S
12	aut	1b	Prog	Hogere energielasten 1b	164	N	164	N	164	N	164	N	S
13	aut	1b	Prog	Kapitaallasten 1b	0	N	108	V	0	N	19	N	S
14	nb	1c	Prog	Gebiedsregie - inwonersinitiatieven	25	N	25	N	25	N	25	N	S
15	aut	1d	Prog	Hogere energielasten 1d	23	N	23	N	23	N	23	N	S
16	aut	2a	Prog	Archeologische verwachtingskaarten	40	N	-		-		-		I
17	aut	2a	Prog	Hogere energielasten 2a	1	N	1	N	1	N	1	N	S
18	aut	2a	Prog	Kapitaallasten 2a	-		2	N	2	N	2	N	S
19	nb	2b	Prog	Opzetten BIZ	28	N	-		-		-		I
20	aut	2c	Prog	Inventarisatie verkeersborden	18	N	-		-		-		I
21	aut	2c	Prog	Hogere energielasten 2c	6	N	6	N	6	N	6	N	S

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
22	aut	3a	Prog	Vervanging tafeltennistafel en bokspringpalen	14	N	-		-		-		I
23	aut	3a	Prog	Leges Omgevingsvergunningen	168	N	170	N	274	N	103	N	S
24	aut	3a	Prog	Uitvoeren Wkb-taken	14	N	14	N	14	N	14	N	I
25	aut	3a	Prog	Kapitaallasten 3a	3	V	1	N	1	N	2	N	S
26	aut	3b	Prog	Doorrekening riool	99	V	29	V	13	V	25	V	S
27	aut	3b	Prog	Doorrekening afval	17	V	0	N	6	N	6	N	S
28	aut	3b	Prog	Bijdrage Omgevingsdienst	8	N	8	N	8	N	8	N	S
29	nb	3b	Prog	Energietransitie	26	N	26	N	4	N	4	N	S
30	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
31	nb	3b	Prog	Duurzame bedrijfsvoering	31	N	31	N	31	N	31	N	S
32	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
33	nb	3b	Prog	Circulaire economie	31	N	70	N	70	N	70	N	S
34	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
35	nb	3b	Prog	Klimaatadaptatie	47	N	44	N	50	N	50	N	S
36	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
37	nb	3b	Prog	Klimaatadaptatie: Vergroenen van particulier terrein	50	N	-		-		-		I
38	nb	3b	Prog	Duurzame mobiliteit	2	N	4	N	4	N	4	N	S
39	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
40	aut	3b	Prog	Kapitaallasten 3b	-		9	V	9	V	-		S
41	aut	3c	Prog	Prijsstijging strooizout	3	N	3	N	3	N	3	N	S
42	aut	3c	Prog	Straatreiniging	19	N	19	N	19	N	19	N	S
43	aut	3c	Prog	Straatmeubilair	25	N	25	N	25	N	25	N	S
44	aut	3c	Prog	Reclame-inkomsten	4	N	4	N	4	N	4	N	S
45	aut	3c	Prog	Meerjarenplanning baggeren	33	N	11	N	11	N	11	N	S
46	aut	3c	Prog	Wandel- en fietsroutenetwerk	5	N	5	N	5	N	5	N	S
47	aut	3c	Prog	Hogere energielasten 3c	171	N	171	N	171	N	171	N	S

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
48	aut	3c	Prog	Kapitaallasten 3c	1	N	128	V	4.312	V	3.920	N	S
49	aut	3c	Prog	Mutatie onttrekking reserve A9	-		-		4.115	N	3.986	V	S
50	nb	4	Prog	Extra inzet communicatie	18	N	18	N	18	N	18	N	S
51	aut	4	BUCH	Deelname Castricum aan nieuw Tij			27	V	27	V	27	V	S
52	aut	4	Prog	BTW koepelvrijstelling	60	N	60	N	60	N	60	N	S
53	aut	4	Prog	Hogere energielasten 4	100	N	100	N	100	N	100	N	S
54	aut	4	Prog	Stelpost indexatie	711	N	711	N	711	N	711	N	S
55	aut	4	Prog	Uitvoeringsprogramma collegeakkoord	300	N	300	N	300	N	300	N	S
56	aut	4	Prog	Septembercirculaire 2022	752	V	757	V	78	V	929	V	S
				Totaal alle mutaties	2.030	N	1.531	N	1.991	N	1.102	N	

*) In de programmabegroting is onderscheid gemaakt of de mutatie “autonoom” (aut) is of “nieuw beleid” (nb) betreft. Een autonome ontwikkeling is onafwendbaar, onontkoombaar, kan niet worden uitgesteld en/of volgt uit nieuwe wet- en regelgeving. Veelal gaat het om loon- en prijsontwikkelingen of mutaties die voortkomen uit eerder door de raad genomen besluiten. Voor de nieuw beleid mutaties betekent dat hier een (nieuwe) bestuurlijke keus aan ten grondslag ligt.

***) Nieuw is dat per mutatie wordt aangegeven of deze onderdeel uitmaakt van de programmagelden (prog) of dat deze als bijdrage aan de BUCH beschikbaar worden gesteld (BUCH)

****) V = voordeel en N = nadeel

*****) Per mutatie is in de laatste kolom vermeld of het incidenteel (I) of structureel (S) is.

BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMAONDERDEEL

Hieronder worden de baten en lasten per programmaonderdeel gepresenteerd:

	Programmaonderdeel Bedragen x 1.000	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023	Baten 2024	Lasten 2024	Saldo 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Saldo 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Saldo 2026
Baten en lasten													
1a	Inwoners en bestuur	183	2.325	-2.142	428	2.394	-1.966	431	2.398	-1.967	488	2.416	-1.929
1b	Samen leven	5.280	24.418	-19.138	5.280	24.374	-19.094	5.280	24.090	-18.810	5.280	24.488	-19.208
1c	Kerngericht en onderst.	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
1d	Een veilige gemeente	4	2.021	-2.017	4	2.024	-2.020	4	2.024	-2.020	4	2.023	-2.019
2a	Cultuur, recreatie en toer.	93	853	-761	100	914	-815	100	922	-822	100	915	-815
2b	Economische vitaliteit	1.581	825	756	804	825	-21	1.436	1.183	253	56	178	-122
2c	Een bereikbare gemeente	1	221	-221	1	203	-203	1	203	-202	1	202	-202
3a	Wonen en leefomgeving	8.257	9.353	-1.096	4.012	3.927	86	3.690	4.639	-949	2.605	3.578	-974
3b	Duurzaamheid en milieu	6.101	5.472	629	6.261	5.616	645	6.307	5.651	656	6.353	5.697	656
3c	Beheer en onderhoud	1.041	6.791	-5.749	434	6.488	-6.053	434	6.727	-6.293	434	11.136	-10.702
4a	Algemene dekkingsmid.	40.810	534	40.275	41.557	555	41.002	41.631	497	41.134	39.100	253	38.847
4b	Overhead	21	8.065	-8.043	21	8.135	-8.114	21	8.186	-8.165	21	8.203	-8.182
4c	Overig	2.299	1.071	1.228	787	1.071	-284	1.551	1.071	480	248	1.071	-823
4d	Onvoorzien	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10
4e	Vpb	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23
	Saldo Baten en lasten	65.670	62.007	3.663	59.690	56.584	3.105	60.885	57.648	3.237	54.690	60.220	-5.531
Mutaties reserves													
1a	Inwoners en bestuur	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106
1b	Samen leven	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10
2a	Cultuur, recreatie en toer.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2b	Economische vitaliteit	0	947	-947	0	115	-115	0	435	-435	0	0	0
2c	Een bereikbare gemeente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3a	Wonen en leefomgeving	0	2.586	-2.586	0	883	-883	0	1.490	-1.490	0	248	-248
3b	Duurzaamheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3c	Beheer en onderhoud	17	237	-220	17	0	17	17	0	17	4.132	0	4.132
4	Financieel gezond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo Mutaties reserves	133	3.770	-3.637	133	998	-864	133	1.925	-1.792	4.248	248	4.000
	Resultaat	65.803	65.777	26	59.823	57.582	2.241	61.018	59.573	1.445	58.938	60.469	-1.531

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In onderstaande tabel worden de incidentele baten en lasten getoond per programmaonderdeel:

Pr.	Korte omschrijving	2023	2024	2025	2026
Incidenteel exploitatie					
1a	Wachtgeld wethouders	72 N	-	-	-
2a	Archeologische verwachtingskaarten	40 N	-	-	-
2b	Opzetten BIZ	28 N	-	-	-
2b	Winstneming Boekelermeer	905 V	101 V	375 V	-
2c	Inventarisatie verkeersborden	18 N	-	-	-
3a	Winstneming Zuiderloo	329 V	109 V	-	-
3a	Extra inhuur niet grex projecten	243 N	245 N	-	-
3a	Doorbelasting projectkosten A9	128 V	128 V	-	-
3a	Invoering omgevingswet (bijdrage BUCH)	28 N	-	-	-
3a	Opstellen omgevingsplan	25 N	25 N	-	-
3b	Klimaatadaptatie (diverse maatregelen)	56 N	-	-	-
3b	Plusambitie klimaat	50 N	-	-	-
3c	Afschrijving ineens aansluiting A9	-	-	-	3.986 N
3c	Boekwinst grondverkopen Zandzoom	237 V	-	-	-
4	Storting reserve bovenwijkse voorzieningen	2.299 V	787 V	1.551 V	248 V
Totaal exploitatie		3.339 V	856 V	1.925 V	3.738 N

Pr.	Korte omschrijving	2023	2024	2025	2026
Incidenteel reserves					
3a	Winstneming grexen	1.234 N	210 N	375 N	-
3c	Afschrijving ineens aansluiting A9	-	-	-	3.986 V
3c	Boekwinst grondverkopen Zandzoom	237 N	-	-	-
4	Storting reserve bovenwijkse voorzieningen	2.299 N	787 N	1.551 N	248 N
Totaal reserves		3.770 N	998 N	1.925 N	3.738 V
Totaal incidentele baten en lasten		432 N	142 N	0	0

FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

We hebben bij het opstellen van de programmabegroting de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

1. Structureel begrotingsevenwicht

Het belangrijkste uitgangspunt is dat er sprake is van een meerjarig sluitende begroting. Een belangrijk toetsingscriterium van het provinciaal financieel toezicht is het structureel en reëel in evenwicht zijn van de begroting. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Dit is dus het begrotingssaldo exclusief de incidentele baten en lasten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen, waarbij de begroting en meerjarenraming uiteraard volledig dient te zijn. Deze begroting is t/m 2025 structureel sluitend. Over 2026 zijn we in afwachting van meer duidelijkheid vanuit het Rijk.

2. Indexering OZB inkomsten

Voor de indexatie is uitgegaan om de OZB inkomsten met 2,4% te indexeren in 2023. Dit is gebaseerd op de nationale consumentenprijsindex (cpi) conform de verwachting van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (maart 2022).

3. Extra areaal OZB

Voorzichtigheidshalve nemen we alleen extra inkomsten van areaaluitbreiding mee van de woningen die naar verwachting in 2022 worden gerealiseerd. Op basis van de meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) gaan we uit van 100 extra woningen.

4. Indexering subsidies

De subsidies worden geïndexeerd met 2,4% in 2023. Dit percentage is de nationale consumentenprijsindex (cpi) en is gebaseerd op de verwachting van het CPB. Daarnaast is conform het raadsvoorstel (15-6-2020) van een aantal maatschappelijke organisaties ook de looncompensatie verwerkt (inschatting 3%).

5. Indexering gemeenschappelijke regelingen (GR)

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen wordt geïndexeerd met het in de regio voorgestelde methodiek. Hierbij is uitgegaan van een standaard verhouding 70% (loon) en 30% (prijs). Een GR mag met een onderbouwing afwijken van de 70-30 verhouding. In de kaderbrief van de GR is dat toegelicht.

6. Algemene uitkering

Conform de huidige methodiek wordt de algemene uitkering van het Rijk doorgerekend op basis van constante prijzen. Dit betekent dat vanaf 2023 hetzelfde prijspeil wordt gehanteerd. In overeenstemming met het financieel toezichtkader van de provincie is vanaf 2024 een stelpost extra middelen jeugdzorg opgenomen ter hoogte van 100% van het landelijk beschikbare bedrag.

7. Indexering loonkosten

In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 3,0% loonkostenontwikkeling in 2023. In onze begroting zitten alleen nog de loonkosten van het bestuur, de griffie en de gemeentesecretaris. De overige loonkosten zitten nu in de begroting van de werkorganisatie BUCH. De bijdrage aan de werkorganisatie BUCH wordt alleen geïndexeerd opgenomen voor het jaar 2023.

8. Omslagrente

We hanteren voor de investeringen een omslagrente van 2,5%.

Programma 1
Een sociale en vitale gemeente

PROGRAMMA 1. EEN SOCIALE EN VITALE GEMEENTE

1A. INWONERS EN BESTUUR

Wat willen we bereiken

Dienstverlening

De gemeente Heiloo wil een betrouwbare en toegankelijke dienstverlener voor haar inwoners en ondernemers zijn.

Dienstverlening, participatie en communicatie gaan hand in hand.

Met als uitgangspunten:

- digitaal waar het kan, menselijk waar wenselijk. We bieden veel producten digitaal aan en bieden ondersteuning daar waar nodig
- iedereen moet mee kunnen doen.

Gemeentehuis

De uitstraling van het nieuwe gemeentehuis past bij een nieuwe bestuurscultuur: toegankelijk en transparant. De ruimte is modern en duurzaam ingericht. Het is uitnodigend voor inwoners en organisaties om binnen te komen en in contact te komen met de gemeente en met elkaar. Ook de vergaderlocatie voor de gemeenteraad is toegankelijk en transparant.

Toegankelijkheid

We willen onze dienstverlening voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk maken. We gebruiken alle contactkanalen zodat het voor iedereen mogelijk is om goed geïnformeerd te worden en in contact te komen met de gemeente. Ook bij het uitwerken van projecten in de openbare ruimte zal toegankelijkheid een belangrijk onderdeel zijn.

Communicatie

Informatie is openbaar en transparant; ook als iets niet goed gaat. We luisteren naar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en betrekken ze vroeg in en bij het maken van nieuwe plannen.

We streven ernaar dat onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich gezien, gehoord en begrepen voelen. We voeren continu een dialoog met het dorp en doen ons best om ook die mensen die minder snel van zich laten horen te betrekken.

Wat gaan we daarvoor doen

Dienstverlening

De verhuizing van het gemeentehuis naar de locatie nabij het station biedt kansen voor een optimale dienstverlening. We zoeken hierbij de synergie met de bibliotheek waar al diverse ondersteunende activiteiten plaatsvinden. We zetten in op samenwerking (sociaal team, burgerzaken, diverse activiteiten in de bibliotheek) om zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk te voorzien in de behoefte van de inwoners. Verder breiden we onze digitale dienstverlening uit met een toename van het aantal e-formulieren, o.a. voor Burgerzaken producten, inclusief de digitale aanvraag rijbewijzen, maar blijft het uitgangspunt “digitaal waar het kan, menselijk waar wenselijk.

Gemeentehuis

Bij de inrichting van het nieuwe gemeentehuis van Heiloo wordt rekening gehouden met de multifunctionele functie van het pand, in nauwe samenwerking met de bibliotheek. Men kan er binnenlopen

voor diverse producten en informatie van de gemeente of maatschappelijk organisaties, maar ook om elkaar te ontmoeten of even de krant te lezen.

Het nieuwe gemeentehuis wordt voorzien van vergaderfaciliteiten die passen bij de werkwijze van de gemeenteraad. Dit betekent flexibel in te delen en in te richten ruimtes voor allerlei soorten overleggen en bijeenkomsten.

Ook betekent dit dat de technische faciliteiten voor het verblijfsklimaat (incl. goed meubilair), geluid, streaming en opnames van vergaderingen en bijeenkomsten gemoderniseerd en verbeterd worden. Een plan van eisen afgestemd met raad (presidium) griffie en andere gebruikers moet de basis worden voor de inrichting inclusief de nog aan te vragen budgetten, die nog niet zijn opgenomen

Communicatie

Het communiceren met inwoners en ondernemers vraagt continue aandacht zowel online als offline. In deze tijd waarin digitalisering de lijn is, wordt persoonlijke aandacht, het in gesprek zijn en reageren op dat wat speelt nog belangrijker. We gaan de communicatie verder digitaal professionaliseren. We peilen wat er leeft onder onze doelgroepen zodat we daar beter op kunnen inspelen. En we meten de effecten van onze communicatie, om die verder te kunnen verbeteren. Daarmee wordt onze communicatieaanpak proactiever op het moment dat er nog invloed is, bijvoorbeeld door over het proces te communiceren. En kunnen we inwoners en ondernemers beter betrekken.

We hebben ontzettend veel te doen binnen onze gemeente. Er loopt een groot aantal projecten in de gemeente, de opgave van het sociale domein is groot en ingewikkeld, er zijn doelstellingen voor klimaat, de omgevingswet gaat impact hebben. Daarvoor is communicatie van groot belang: duidelijke boodschappen, heldere

informatie, afgestemd op de doelgroep die het betreft, een keuze in de communicatie momenten, de juiste middelen inzet per project, in gesprek gaan met inwoners en ondernemers, de basisinformatie op orde hebben. Communiceren in samenhang en met focus maakt het voor onze inwoners en ondernemers ook makkelijker om te volgen wat de gemeente doet. Daarnaast heeft het nieuwe college afspraken gemaakt en wil de voortgang van haar activiteiten laten zien. De gemeente maakt concreet en duidelijk waar zij mee bezig is en waarom, zodat inwoners, ondernemers in staat worden gesteld daar op te reageren. Nieuwe middelen en kanalen, passend in deze 'snelle' tijd, waar verandering voorop staat, moeten daarin meegenomen worden.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

We toetsen onze dienstverlening door middel van steekproefsgewijze klanttevredenheidsonderzoeken (KTO). We streven ernaar dat 80% van de inwoners die het KTO invult, een waardering van een 8 geeft voor het contact met het KCC en dat 80% van de klanten een 9 scoort voor het contact met de medewerkers van de balie. We monitoren de terugbelnotities, waarbij we de afspraak hebben binnen 2 werkdagen terug te bellen. We toetsen steekproefsgewijs bij inwoners of onze brieven, mailings, berichten op de gemeentepagina's, websites en social media leesbaar en begrijpelijk zijn. Ons 'imago' meten we af aan de statistieken op onze digitale (social) media kanalen.

De inrichting van het nieuwe gemeentehuis wordt getest op toegankelijkheid en gebruiksgemak door een aantal inwoners. De vergaderingen en bijeenkomsten op de nieuwe locatie kunnen qua geluid en beeld ter plekke en op afstand (digitaal) goed gevolgd worden door belangstellenden. De vergaderfaciliteiten zijn zo ingericht dat er flexibel kan worden ingespeeld op grote en kleine groepen belangstellenden, waarbij parallelle sessies mogelijk

blijven. De faciliteiten voldoen aan de kwaliteitseisen die in het plan van eisen zijn vastgelegd.

(Regionale) samenwerking

Wat willen we bereiken

De komende jaren staat de gemeente voor grote opgaven. Veel kan tot stand gebracht worden met samenwerking en partnerschap: met onze lokale samenleving, met de regio en met de Provincie (en waar nodig met het Rijk). De opdracht aan het college is om ervoor te zorgen dat de kosten van gemeenschappelijke regelingen binnen de afgesproken kaders blijven en om actief een beroep te doen op provinciale-, rijks- en Europese middelen.

Wat gaan we daarvoor doen

In 2023 richten we ons op:

- a. Goede monitoring van de uitvoering jeugdzorg in samenwerking met de regio Alkmaar
- b. Proactieve deelname van de collegeleden in de besturen en overlegstructuren van de gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen;
- c. Proactieve inzet vanuit het college en de gemeenteraad in het (boven)regionale implementatietraject van de gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen;
- d. Proactieve inzet van de collegeleden en vertegenwoordigers vanuit de gemeenteraad in de Regionale Raadswerkgroep Regio Alkmaar voor de uitvoering van de focusagenda Regio Alkmaar. Conform de in het convenant vastgelegde governance en conform de regionaal gemaakte afspraken over het bestuurlijk trekkerschap (voor meer informatie over de inzet op de inhoudelijke focusonderwerpen wordt verwezen naar programma 2 en 3 van de begroting).
- e. Het zorgen dat frequente informatie-uitwisseling en afstemming tussen college en gemeenteraad (in verbinding staan) m.b.t. regionale samenwerking vanzelfsprekend is.

- f. Uitvoering geven aan de afspraken die zijn en worden gemaakt om Samen Sterk(er) te worden in de BUCH-samenwerking. Het college neemt daarbij het initiatief om de dienstverleningsovereenkomsten te vervolmaken.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

In de afstemming tussen college en raad wordt de mate van samenwerking frequent getoetst en waar nodig bijgesteld. Daarbij worden de ervaringen uit de praktijk, de nieuwsbrieven, de verslagen die worden opgeleverd vanuit de governance afspraken en de dienstverleningsovereenkomsten als input gebruikt.

1B. SAMEN LEVEN

In de komende kabinetsperiode wordt door het rijk ingezet op verschillende thema's binnen het sociaal domein. Het versterken van de sociale basis, verbeteren van de wijkteams (bij ons doorontwikkeling sociaal team), aandacht voor specifieke doelgroepen, samenwerken in wijken en gebieden en het stimuleren van domein overstijgende samenwerking worden als belangrijke speerpunten gezien. Speerpunten die gericht zijn om de sociale basis te verstevigen. Een ontwikkeling die prima aansluit op de koers van de gemeente Heiloo. Ook het belang wat het kabinet hecht aan goede sturingsinformatie, sluit goed aan op de ontwikkelingen binnen dataontsluiting en het werken met dashboards zoals we binnen de gemeente Heiloo kennen.

Coronacrisis en gevolgen sociaal domein

Covid-19 heeft gevolgen (gehad) voor het sociaal domein. Met name jongeren hebben problemen gekregen op het gebied van mentale gezondheid. Mede hierdoor is de psychische problematiek toegenomen, evenals de ambulante hulpverlening. Ook is er sprake van onderwijsachterstanden die zich binnen alle typen van

onderwijs voordoen. Het Nationaal Programma Onderwijs is gestart in 2021 en loopt door tot schooljaar 2024/2025. In schooljaar 2023 en mogelijk 2024 lopen er nog diverse programma's op de scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Ook andere kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking voelen in meer of mindere mate nog steeds de effecten van de pandemie, bijvoorbeeld doordat steunnetwerken zijn weggevallen of veranderd. Naar verwachting lopen deze effecten door in 2023 en verder.

Oorlog in Oekraïne en gevolgen sociaal domein

De oorlog in Oekraïne heeft ook gevolgen voor het sociaal domein. Allereerst voor hulp- en ondersteuningsvragen voor het sociaal team. Er wordt een extra beroep gedaan op voorzieningen voor kinderopvang en onderwijs. Psychische hulp- en ondersteuningsvragen nemen toe zowel in kwantiteit als in complexiteit.

Wat willen we bereiken

De kernboodschap van het integraal beleidskader iedereen doet mee luidt:

Iedereen in onze gemeente hoort erbij! Daarom is het belangrijk dat je mee kunt doen in je eigen omgeving, dat je iets kunt doen voor een ander en dat je hulp en ondersteuning krijgt als dat nodig is. Meestal kun je dat zelf of met hulp van vrienden, familie of vrijwilligers. Als dat niet (meer) lukt, dan is de Gemeente ervoor om met u mee te denken of u de weg te wijzen.

Om dat te bereiken zetten we samen met inwoners en onze netwerkpartners in op laagdrempelige activiteiten en ondersteuning, een stevige sociale basis, dichtbij huis. Dichtbij is daar waar mensen hun leven zo fijn mogelijk kunnen leven. In een omgeving waar mensen naar elkaar omkijken met ontmoetingen die daaraan bijdragen. Passende hulp of ondersteuning is zoveel mogelijk in de

eigen omgeving beschikbaar. De gemeente helpt inwoners, als zij dit zelf niet (meer) kunnen, bij het regelen van die hulp en ondersteuning van familie, vrienden, buurtgenoten, vrijwilligers of professionals die past bij de situatie die er speelt. We zetten de leefwereld van de inwoner centraal, organiseren het eenvoudig, hebben de focus op het inzetten van preventie (problemen voorkomen én klein houden) en maken keuzes in wat we doen.

Wat gaan we daarvoor doen

De activiteiten binnen de sociale basis raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven, denk aan: het bestrijden van **eenzaamheid**, het bevorderen van meedoen en inclusie, passend onderwijs en volwasseneneducatie, opvoeding, werk, positieve gezondheid, sport en bewegen, ondersteuning door vrijwilligers en mantelzorgers. De Koers leggen we vast in een nieuw integraal beleidskader 2023-2026 "Iedereen doet mee". De inzet op **inclusie** en **positieve gezondheid** zijn centrale uitgangspunten in dit beleidskader. **Sport en bewegen, kunst en cultuur** zien we als **middel** om de doelen te bereiken.

Bij het beleidskader hoort een prioriteitenoverzicht. Hierin is inzichtelijk gemaakt op welke wijze een sociale basis en een passende hulp en ondersteuning wordt vormgegeven en bijdraagt aan de collegeprioriteiten binnen het sociaal domein. De structurele aanpak van eenzaamheidsbestrijding en de inzet van respijtzorg zijn hier onderdeel van. De lokale opgave wordt vervolgens geobjectiveerd in een **Gebiedsplan**. Er wordt ingezet op zichtbaarheid, communicatie en interactie met inwoners en maatschappelijke partners. Een van de maatregelen is het werken met een communicatiekalender waarin we vastleggen wanneer en hoe we communiceren over de thema's van het integraal beleidskader en prioriteiten van het college.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

- In 2023 is een uitvoeringsprogramma op basis van het sportconvenant opgesteld in samenspraak met de sector.
- In 2023 zal er een cultureel profiel opgesteld worden in samenspraak met de sector

Participatie, armoede en schuldhulpverlening

Inwoners krijgen te maken hebben met stijgende energiekosten en hogere kosten van levensonderhoud. Dit heeft gevolgen de financiële situatie voor een groot deel van onze inwoners. Dit kan er toe leiden dat er een groter beroep wordt gedaan op de gemeente rondom inkomensondersteuning en (schuld)hulpverlening. Met dit mogelijk financieel effect is in de begroting nog geen rekening gehouden.

De rijksoverheid heeft op Prinsjesdag maatregelen aangekondigd om de gevolgen te dempen. De gemeente heeft hierin een beperkte taak. Zij heeft de taak om de toegang naar schuldhulpverlening zo goed mogelijk te organiseren. Armoede heeft verregaande gevolgen voor iemand zijn leven. Armoede kan effect hebben op gevoelens van schaamte en bijdragen aan een sociaal isolement. Binnen onze mogelijkheden zorgen wij ervoor dat de gevolgen zo min mogelijk worden gevoeld. Hiervoor is onder andere het Jeugdfonds Sport & Cultuur beschikbaar en kan er een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand.

Wat willen we bereiken

Inwoners ontvangen ondersteuning wanneer zij dit niet zelf kunnen regelen of organiseren. Preventie en vroegsignalering vormen een belangrijk onderdeel van de dienstverlening aan onze inwoners. We geven actief voorlichting over de mogelijkheden om mee te blijven doen in de samenleving en aan de toegang tot de schuldhulpverlening. Dit gebeurt vanaf 1 januari 2023 via de nieuwe

gemeenschappelijke regeling Zaffier. Zij bieden integrale dienstverlening op het gebied van participatie, werk, inkomen, schuldhulpverlening en inburgering. Door de huidige actualiteiten ligt er een belangrijke en grote opgave bij Zaffier.

Door middel van het project 'Check in' zorgen we dat jongeren gehoord en ondersteund worden in hun vragen ten aanzien van school, inkomen en werk. Dit moet er voor zorgen dat er minder jongeren onder de 27 jaar een beroep doen op de regelingen vanuit de participatiewet.

Wat gaan we daarvoor doen

Maatwerk in de uitvoering staat centraal: dat betekent dat de individuele situatie van een inwoner leidend is, medewerkers luisteren en denken mee in mogelijkheden en kansen, er wordt breed gekeken naar de hulpvraag; wetten, regels en beleid, geven kaders. Binnen bestaande wet- en regelgeving wordt gezocht naar maatwerk.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

- In 2023 is de toegang naar Zaffier voor inwoners met inkomensvragen beschikbaar voor alle onze inwoners.
- In 2023 is er een uitstroompercentage van 30% van alle bijstandsgerechtigden in de deelnemende gemeenten.
- In 2023 zijn we aangesloten zijn bij het actieplan brede schuldenaanpak.

Beheersmaatregelen

Wat willen we bereiken

Verdere implementatie van de beheersmaatregelen. Een belangrijk aspect hierbij is een andere werkwijze waarbij wij beter kijken naar de inzet en verstrekking van passende ondersteuning voor onze inwoners.

Wat gaan we daar voor doen

Een groot deel van de beheersmaatregelen zijn reeds ingevoerd, het resterende wordt als volgt geborgd:

1. De doorontwikkeling van het sociaal team die hoort bij de strategische koers van het sociaal domein;
2. De doorontwikkeling van dashboards die de relevante sturings- en beleidsinformatie leveren met betrekking tot de vastgestelde doelstellingen.

Risico

De evaluatie van de eerder in de begroting verwerkte besparingsbedragen worden aan het begin van het vierde kwartaal geëvalueerd. Mogelijk kan dit nog leiden tot een bijstelling van de besparingsbedragen die nog niet in deze begroting verwerkt is.

De juiste jeugdhulp en passende ondersteuning

Wat willen we bereiken

Gezinnen met opvoed- en opgroevragen worden zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving voorzien van een antwoord en waar nodig passend ondersteund.

Wat gaan we daar voor doen

De preventieconsulenten van gemeente en netwerkpartners zijn zichtbaar, aanwezig en beschikbaar als er opvoed- en opgroevragen zijn.

Het doel van de nieuwe inkoop jeugdhulp, die in gaat per 1 januari 2023 - tevens de opdracht vanuit de raden – , is om meer grip op de kwaliteit en de kostenontwikkeling van de jeugdhulp te krijgen.

Het resultaat is ook dat het zorglandschap daardoor overzichtelijker is dan voorheen, zonder de diversiteit en keuzevrijheid te verliezen bij de lichtere vormen van jeugdhulp.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Meer hulpvragen die via algemene voorzieningen en/of informatie en advies zijn afgehandeld. Minder instroom naar jeugdhulp, gezinnen met complexe hulpvragen ontvangen eerder passende ondersteuning; jeugdhulp is zoveel mogelijk thuis-nabij.

Risico

In 2023 gaan de nieuwe contracten in voor de regionaal ingekochte jeugdhulp. Aan deze inkoop is een regionale en lokale implementatie verbonden, waarbij nog niet bekend is welke kosten hieraan verbonden zijn. Ook de tarieven die met de nieuwe inkoop samenhangen, kunnen nog onvoldoende worden doorgerekend. Dit aangezien gewerkt gaat worden met een volledig nieuwe productstructuur, waarbij de lopende behandelingen per 1 januari 2023 omgezet moeten worden. Hierdoor is op dit moment nog niet bekend welke impact de gehanteerde tarieven kunnen hebben op de totale kosten van de jeugdhulp.

Woonzorgvisie

Wat willen we bereiken

Integrale samenwerking binnen de BUCH werkorganisatie en met lokale en regionale partners ten behoeve van het huisvesten van ouderen en kwetsbare doelgroepen. Gericht op het creëren van voldoende betaalbare en geschikte woningen en woonmilieus die bijdragen aan meer zelf/samenredzaamheid, leefbaarheid in de buurt en het beheersbaar houden van maatschappelijke kosten.

Wat gaan we daar voor doen

Het vaststellen van een woonzorgvisie met aanbevelingen voor een wenselijk woning- en voorzieningenprogramma. We kunnen hier sturing aan geven met bestemmingsplannen, prestatieafspraken met Kennemer Wonen en zorginstellingen en afwegingskaders voor interne ambtelijke samenwerking en bestuurlijke besluitvorming.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Het sociaal domein is nauw betrokken bij het opstellen van de prestatieafspraken met Kennemer Wonen en de Huurderskoepel vanaf het Jaarplan 2023. De opgave op het gebied van Wonen en Zorg en de oplossingsrichtingen zoals beschreven in de woonzorgvisie, worden integraal onderdeel van de prestatieafspraken en betreffen niet alleen het hoofdstuk over Sociaal Maatschappelijke Opgaven.

Met regionale zorgorganisaties, zorgkantoren, gemeenten en woningcorporaties wordt gewerkt aan het opstellen van regionale prestatieafspraken tussen partijen ten behoeve van tenminste, een gedeeld beeld op de opgave huisvesting ouderen en kwetsbare doelgroepen, regionale afwegingskaders en pilotprojecten voor innovatieve huisvestingsprojecten. De samenwerking in het Pact Wonen met Zorg, commitment op leefbaarheid wordt voortgezet in de periode 2023-2025.

Bij de vaststelling van de woonzorgvisie wordt er een voorstel gedaan die betrekking heeft op de capaciteit die nodig is om deze visie uit te voeren

Inclusie

Wat willen we bereiken

Dat iedereen ongeacht leeftijd, gender, achtergrond of beperking mee kan doen in de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen

Inclusie is een integraal thema, met als belangrijkste pijlers sociale en fysieke toegankelijkheid. Op dit thema werken sociaal en fysiek domein dan ook samen. De titel van het integrale beleidskader op sociaal is: "Iedereen doet mee". Daarbij werken we binnen sociaal aan inclusie door het verstevigen van de sociale basis, waarbij de

focus ligt op creëren van de randvoorwaarden en wegnemen van drempels voor die groepen inwoners voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is of vanzelf gaat. De gebiedsplannen komen in een interactief traject tot stand samen met onder andere maatschappelijke partners, vertegenwoordigers van verschillende groeperingen, (waaronder mensen met een beperking). De op te stellen gebiedsplannen op sociaal geven inzicht in de opgave op gebied van inclusie en geven uitsluitel of naast de gebiedsplannen een aparte inclusieagenda nodig is om de politieke ambities op inclusie te bereiken.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Initiatieven en activiteiten staan open voor iedereen ongeacht leeftijd, gender, achtergrond of beperking. Dit leggen we onder andere vast in subsidieafspraken.

Welzijn op Recept

Wat willen we bereiken

Structureel betere samenwerking tussen het medische en sociaal domein.

Wat gaan we daarvoor doen

Welzijn op recept is een beproefde landelijke methodiek om de samenwerking tussen o.a. huisartsen en het sociaal domein te versterken. Met Welzijn op Recept krijgen patiënten met die met psyché-somatische klachten bij de huisartsen komen een verwijzing naar activiteiten of ondersteuning in de sociale basis als er bijvoorbeeld eigenlijk sprake is van sociale problematiek, denk aan eenzaamheid, schulden of ongezonde leefstijl. Met begeleiding van een welzijnscoach wordt een match gemaakt met de juiste ondersteuning. In de gemeente Castricum heeft een succesvolle pilot gedraaid die vanaf 2023 structureel breder uitgerold wordt onder huisartsen in alle BUCH gemeenten. Daartoe zijn middelen aangevraagd bij de provincie, opgevoerde middelen in deze begroting zijn onderdeel van de gevraagde cofinanciering met de provincie.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Toename van het aantal huisartsen dat deelneemt aan Welzijn op Recept. Toename van het aantal doorverwijzingen van inwoners naar de sociale basis.

Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken

Wanneer het bestemmingsplan Zandzoom onherroepelijk zal zijn, is het belangrijk dat er in die wijk ook voldoende onderwijsfaciliteiten zijn. We vestigen er een basisschool, met de ambitie om hier een Integraal Kindcentrum (IKC) van te maken. Uitgangspunt is dat de school een openbare is.

Wat gaan we daarvoor doen

We zoeken een geschikte locatie voor de realisatie van een IKC voor Zandzoom en onderzoeken hiervan de haalbaarheid. We voeren de regie op een constructief overleg tussen alle betrokken schoolbesturen om tot een goede spreiding van scholen voor basisonderwijs te komen. Met het schoolbestuur dat op basis hiervan IKC Zandzoom gaat invullen, maken we afspraken over de ontwikkeling van de huisvesting. In een 'masterplan onderwijs' besteden we ook aandacht aan de kwaliteit van de schoolgebouwen.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Er is een besluit genomen over de locatie en de benodigde financiële middelen voor IKC Zandzoom. In relatie hiermee is een besluit genomen over een toekomstbestendig bestand aan schoolgebouwen en hiertoe een uitvoeringsprogramma voor de komende (minimaal) vier jaren.

1C. KERNGERICHT EN ONDERSTEUNEND

Wat willen we bereiken

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden betrokken bij beleid en projecten van de gemeente. Van elk ontwikkelingstraject is vooraf de wijze van samenwerking en de mate van invloed bekend.

De gemeente staat open voor initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en nodigt hen uit hierover in gesprek te gaan. Bij haalbare initiatieven helpt de gemeente de initiatiefnemers dit van de grond te krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen

Begin 2023 evalueren we het eerste jaar dat we werken met het Participatiebeleid en bepalen of aanpassing van het beleid nodig is.

Het participatieloket is een belangrijk startpunt voor ieder initiatief. Of het nu gaat om een initiatief van inwoners, ondernemers, organisaties of van de gemeente. Het loket is beschikbaar voor alle initiatiefnemers en denkt mee over de te bewandelen wegen in de gemeente.

Waar nodig zetten we het budget gebiedsregie-inwonersinitiatieven in voor de realisatie van inwonersinitiatieven. Zo kunnen we meer echt invulling geven aan wensen vanuit de omgeving.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken

1. Bij het opstellen van beleid en het uitvoeren van projecten is vooraf duidelijk of en hoe we de omgeving betrekken. Achteraf is op hoofdlijnen inzichtelijk wie welke inbreng heeft geleverd en welke gevolgen dit heeft voor het project of beleid.

2. Er is één centrale ingang en sparringpartner voor initiatiefnemers (loket) en de website www.ikdenkmeeoverHeiloo.nl biedt informatie voor inwoners en ondernemers.
3. Het budget gebiedsregie-inwonersinitiatieven is ingezet om initiatieven van inwoners te kunnen realiseren. In de jaarlijkse evaluatie van het beleid benoemen we de initiatieven die zijn ingebracht en geven we inzicht in de uitgaven uit het budget.

1D EEN VEILIGE GEMEENTE

Wat willen we bereiken

We willen een veilige samenleving zijn. Dit betekent dat mensen zich veilig voelen in eigen huis, onderweg en in het dorp.

Om het dorp veilig te houden en onveiligheid te voorkomen werken we aan een gezamenlijke integrale aanpak van onder andere gemeente, politie, brandweer en woningbouwcorporatie én een sterke betrokkenheid van onze inwoners en ondernemers bij het bestrijden van criminaliteit en overlast.

Een veilige omgeving vraagt niet alleen om handhaving, maar ook om preventie.

Wat gaan we daarvoor doen

Het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) gemeente Heiloo 2019 – 2022 dat door de raad is vastgesteld, is met een jaar verlengd. In dit beleid staan thema's benoemd die extra aandacht krijgen. Door de Corona- en Oekraïne crises is het niet mogelijk (geweest) op alle thema's voldoende capaciteit in te zetten. Op het thema ondermijning ligt het komende jaar het zwaartepunt. Verder nemen we deel aan relevante projecten die vanuit het regionaal Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019 – 2022 werden en worden geïnitieerd. Ook dit plan is met een jaar verlengd. Tot slot wordt gewerkt aan het opstellen van nieuwe plannen voor de beleidsperiode 2024 – 2027.

Ondermijning

Er is een weerbaarheidsscan uitgevoerd. De aanbevelingen uit deze scan worden geïmplementeerd, om zo de bestuurlijke- en ambtelijke weerbaarheid te optimaliseren. Dit wordt opgenomen in een plan van aanpak.

Daarnaast wordt een integraal plan om ondermijning tegen te gaan opgesteld. We blijven optreden tegen drugsproductie, drugshandel en mensenhandel. Drugslocaties worden bestuursrechtelijk aangepakt en gegevens kunnen met partners worden gedeeld door middel van het convenant Drugslocaties dat regionaal is vastgesteld. Het zicht op criminele activiteiten neemt toe door intensieve samenwerking met veiligheidspartners en het ontvangen van alle Meld Misdaad Anoniem-meldingen. Daarnaast wordt het Damoclesbeleid geactualiseerd, zodat dit weer aansluit bij de recente wetgeving en rechtsuitspraken.

Tot slot blijven we regionaal inzetten op de samenwerking binnen het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Noord-Holland (RIEC NH) om grensoverschrijdende ondermijning tegen te gaan en kennis te delen.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

De politiecijfers en de Veiligheidsmonitor zijn belangrijke ijkpunten voor het veiligheidsbeleid. De Veiligheidsmonitor verschijnt 1x per twee jaar. De politiecijfers worden periodiek verstrekt aan de burgemeester, deze worden zowel in de gemeente als in de Driehoek besproken.

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen

PO Verbonden partij	
1a	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)
1b	Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
1b	Zaffier
1b	Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)
1d	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Op 1 april 2016 is door het rijk de 'Regeling Beleidsindicatoren' vastgesteld. In de regeling zijn de beleidsindicatoren opgenomen die moeten worden opgenomen in de verschillende programmaonderdelen. Onderstaand de verplichte indicatoren voor dit programma met een vergelijking met de BUC-gemeenten en de gemiddelde score van Nederland (stand 'Waar staat je gemeente' d.d. 1-9-2022):

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
1b	1	Absoluut verzuim	1,3	0	1,7	2,1	2,5	2020	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
1b	2	Relatief verzuim	13	12	11	10	19	2021	per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
1b	3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	1,6	1,3	1,5	1,7	1,9	2021	%	DUO/Ingrado
1b	4	Niet-sporters	47,9	40,3	37,7	39,9	49,3	2020	%	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
1b	5	Banen	649,9	447,7	491,1	505,8	805,5	2021	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
1b	6	Jongeren met een delict voor de rechter	1	1	1	1	1	2020	%	CBS Jeugd
1b	7	Netto arbeidsparticipatie	64	73,9	70,2	68,5	68,4	2020	%	CBS - Arbeidsdeelname

			B	U	C	H	NL			
PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	score	score	score	score	score	jaar	eenheid	bron
1b	9	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	3	4	3	2	6	2020	%	CBS Jeugd
1b	10	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	1	2	1	1	2	2020	%	CBS Jeugd
1b	11	Personen met een bijstandsuitkering	198,4	192,7	176,1	190,8	431,2	2021	per 10.000 inwoners	CBS - Participatiewet
1b	12	Lopende re-integratievoorzieningen	138,6	111,9	82,6	142,2	202	2020	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS - Participatiewet
1b	13	Jongeren met jeugdhulp	11,4	10,2	11	11,6	12,9	2021	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd
1b	14	Jongeren met jeugdbescherming	0,8	1,1	0,6	0,6	1,2	2021	%	CBS Jeugd
1b	15	Jongeren met jeugdreclassering	Geen data	Geen data	Geen data	Geen data	0,3	2021	%	CBS Jeugd
1b	16	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	640	410	530	540	x	2021	per 10.000 inwoners	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
1d	17	Verwijzingen Halt	5	8	7	5	8	2021	per 1.000 jongeren	Stichting Halt
1d	18	Misdrijven – Winkeldiefstallen	0,3	0,7	0,3	1,7	1,8	2021	per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen
1d	19	Misdrijven - Gewelddmisdrijven	2,4	1,8	2,1	3,1	4,3	2021	per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit
1d	20	Misdrijven - Diefstallen uit woning	0,8	2,2	1,1	1,7	1,3	2021	per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen
1d	21	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	5,9	5,9	4,6	5,4	6,1	2021	per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit

PROGRAMMA 1: WAT GAAT HET KOSTEN

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
1	aut	1a	Prog	Wachtgeld wethouders	72	N	-		-		-		I
2	aut	1a	Prog	Verkiezingen	30	N	30	N	30	N	30	N	S
3	aut	1b	Prog	Leerlingenvervoer	150	N	150	N	150	N	150	N	S
4	nb	1b	Prog	Samen Onderweg naar een Stevige Sociale Basis	117	N	80	N	61	N	42	N	S
5	nb	1b	Prog	Welzijn op recept	24	N	24	N	24	N	24	N	S
6	aut	1b	Prog	Regiotaxi	50	V	50	V	50	V	50	V	S
7	nb	1b	BUCH	Strategische koers sociaal domein (doorontwikkeling)	106	N	108	N	111	N	114	N	S
8	aut	1b	Prog	Wmo begeleiding	100	N	115	N	121	N	123	N	S
9	aut	1b	Prog	Wmo Huishoudelijke ondersteuning	114	N	114	N	114	N	114	N	S
10	aut	1b	Prog	Preventief Jeugdbeleid	41	N	41	N	41	N	41	N	S
11	aut	1b	Prog	Hervormingsagenda jeugd	-		90	V	450	V	450	V	S
12	aut	1b	Prog	Hogere energielasten 1b	164	N	164	N	164	N	164	N	S
13	aut	1b	Prog	Kapitaallasten 1b	0	N	108	V	0	N	19	N	S
14	nb	1c	Prog	Gebiedsregie - inwonersinitiatieven	25	N	25	N	25	N	25	N	S
15	aut	1d	Prog	Hogere energielasten 1d	23	N	23	N	23	N	23	N	S
				Totaal alle mutaties	914	N	624	N	363	N	368	N	

1. Wachtgeld wethouders

De vorming van het nieuwe college na de verkiezingen heeft geresulteerd dat één wethouder van het oude college recht heeft op wachtgeld voor 'n periode van twee jaar. De extra lasten voor 2023 worden opgenomen in deze begroting. Voor 2022 wordt dit bedrag (€ 43.000) verwerkt in de 2e financiële rapportage.

2. Verkiezingen

De kosten voor het organiseren van verkiezingen zijn gestegen als gevolg van een hogere vergoeding van de presentiegelden die worden uitgekeerd (€ 17.000) en hogere huurlasten van de stemlocaties (€ 3.000). Daarnaast vindt vanaf 2023 een dag na de verkiezingen de tellingen op kandidaten plaats op een centrale tellocatie. Deze extra

teldag levert additionele presentiegelden en lasten stemlocaties op van in totaal € 10.000.

3. Leerlingenvervoer

Er zijn inmiddels nieuwe contracten afgesproken met een nieuwe contractpartner als uitkomst van de aanbesteding. De kosten zijn aanzienlijk hoger dan het oude contract en dit is nog exclusief de te verwachte NEA indexatie (specifieke index voor zorg- en taxivervoer).

4. Samen Onderweg naar een Stevige Sociale Basis

Met de in deze begroting opgenomen budgetten investeren we in laagdrempelige activiteiten en ondersteuningsaanbod in de dorpen (verstevigen sociale basis). Op basis van de objectieve opgave in de gebieden of dorpen worden accenten gelegd. Uitwerking vindt plaats in de gebiedsplannen, waarbij de prioriteiten van de colleges richtinggevend zijn. Het investeringsvoorstel is samen met Welzijn op Recept gebaseerd op ca. 1,5% van de uitgaven aan Zorg in Natura (maatwerkvoorzieningen).

5. Welzijn op recept

Met Welzijn op Recept investeren we in de samenwerking tussen de huisartsen en de sociale basis. Met de inzet van welzijnscoaches kunnen huisartsen vaker en eenvoudiger patiënten verwijzen naar het laagdrempelige aanbod binnen de sociale basis. Dit voorkomt verwijzingen naar specialistische zorg voor die groep mensen waar overwegend sociale problematiek de oorzaak is. Het budget is voor BUCH-brede invoering voor Welzijn op Recept met alle huisartsen, investering in welzijnscoaches en begeleidingstrajecten binnen de sociale basis. Voor het structureel monitoren en borgen zal een deel van het budget

ingezet worden op beleidscapaciteit en coördinatie. Het budget is onderdeel van een co-financiering met de Provincie.

6. Regiotaxi

We zien vanaf 2020 een afname in de kosten van de regiotaxi. We gaan er vanuit dat dit een gevolg is van corona. Echter zien wij ook nu in het eerste halfjaar van 2022 dat er nog steeds minder ritten worden gereden dan de periode van voor corona. Mogelijk zijn mensen nog steeds voorzichtig of hebben zij alternatieve manieren gevonden om zich te laten vervoeren. Echter dit zal nader onderzocht moeten worden. In de 2e firap worden de kosten voor het jaar 2022 afgeraad mogelijk met circa € 100.000 (indien kosten 2e halfjaar gelijk zijn aan kosten 1e halfjaar, bovendien is hierbij nog geen rekening gehouden met eventuele tariefstijgingen vanwege verhoogde brandstofprijzen). Het is te vroeg op dit moment om te concluderen dat dit effect structureel is, vooralsnog verlagen wij de begroting 2023 structureel met de helft van dit bedrag. Bij de 1e firap/Kadernota 2024 zal op basis van nader onderzoek moeten blijken of verdere aframing nodig is.

7. Strategische koers sociaal domein (doorontwikkeling)

Op 11 juli 2022 heeft het BUCH-bestuur besloten om extra middelen beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van formatie van domein Samenleven met 5,5 fte en € 65.000 tijdelijke inhuur met ingang van 1 augustus 2022. Met de doorontwikkeling van het domein Samenleven is sinds 1 juli een nieuwe werkwijze voor het sociaal team geïmplementeerd. Daarmee zijn een aantal beheersmaatregelen structureel geborgd en is de basiscapaciteit van het sociaal team op orde gebracht. Dat

was nodig om aan de snel veranderende maatschappelijke ontwikkelingen en de daarmee gepaard gaande intensivering en complexer worden van de vraag te kunnen voldoen, oplopende wachttijden terug te dringen en in de toekomst te voorkomen. In het voorjaar van 2022 is in uw raad de strategische koers van het domein samenleven gepresenteerd. De koers is vertaald naar de organisatie met als doel een effectieve op de huidige en toekomstige opgaven toegesneden domein. Dit heeft geleid tot diverse veranderingen binnen alle teams van het domein en uitbreiding van formatie in de uitvoering. Voor het grootste deel van deze aanpassingen is dekking gevonden binnen bestaande en of toegekende middelen. De resterende benodigde 5,5 fte in de uitvoering is in deze begroting opgenomen. Vooruitlopend op de 2e firap van de BUCH werkorganisatie, waarin deze financiële mutatie wordt meegenomen, is deze voor 2023 alvast verwerkt in uw gemeentebegroting. Het voor 2022 benodigde bedrag vindt u terug in de 2e firap van uw gemeente.

Algemeen:

Om lokale demografische en maatschappelijke ontwikkelingen door te vertalen naar een verwachte cliëntenontwikkeling, is tot nu toe gebruik gemaakt van historische lokale cijfers en inschattingen. Inmiddels heeft de VNG het Wmo-Voorspelmodel vrijgegeven, waarin per gemeente voor de Wmo toekomstscenario's zijn geschetst. Wij hebben op basis van meerdere methodieken de meerjarig verwachte kosten in beeld gebracht en geanalyseerd. Wij hebben er voor gekozen om uit te gaan van de opgenomen percentages van het voorspelmodel zoals die landelijk worden weergegeven, deze liggen lager dan wordt voorspeld door het model bij de gemeente zelf.

Dit aangezien deze methodiek het beste aansluit bij onze eigen analyses op basis van historie, demografische ontwikkelingen en beheersmaatregelen. Bij de Kadernota is de begroting reeds bijgesteld, deze aanvullende bijraming wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere verwachte tariefstijging dan eerder is voorspeld, namelijk 8% ten opzichte van 2,9% bij Wmo Begeleiding en 1,5% bij Wmo huishoudelijke ondersteuning. Wij kiezen er vooralsnog voor om de prognose van 2023 structureel door te trekken en daar geen aanvullende jaarlijkse stijging in op te nemen. Hoewel dit wel de verwachting is, willen we voorkomen dat de begroting op totaalniveau een onrealistisch beeld gaat geven, aangezien de maatstaven vanuit de algemene uitkering vooralsnog niet meerjarig mee stijgen. Wij zullen jaarlijks opnieuw beoordelen welke stijging wij na 2023 verwachten.

8. Wmo begeleiding

In de begroting worden begeleiding en dagbesteding bij elkaar opgeteld. In de detailbegroting wordt duidelijk dat dit zeer verschillende producten zijn en soms ook tegengestelde ontwikkelingen vertonen. Ook is een goede prognose verstoord door coronajaren, waarin bijvoorbeeld dagbesteding gesloten is geweest (kostendaling) en begeleiding tot meerkosten leidde door toegenomen Ggz problematiek die ambulante begeleiding nodig hadden. Dit is mede de reden om de algemene ontwikkeling te volgen van het Wmo voorspelmodel. In een volgende begrotingsronde willen we BG en dagbesteding afzonderlijk begroten en verwachten we te constateren dat basisjaar 2022 een goed uitgangspunt kan zijn. In 2024 zal de decentralisering van Beschermd Wonen gefaseerd ingaan. Dit wordt dan apart

begroot; hiervoor komen aanvullende rijksmiddelen beschikbaar.

9. Wmo Huishoudelijke ondersteuning

In het tweede kwartaal van 2022 is de nieuw aanbestede huishoudelijke ondersteuning (HO) ingegaan. Er is hiermee een einde gekomen aan de algemene voorziening Schoonmaakondersteuning (SO). Alle cliënten worden nu geadmistreerd door de gemeente en alle onkosten worden nu op basis van werkelijk geleverde uren gedeclareerd via geautomatiseerd berichtenverkeer. Vanaf dit moment kunnen we beter monitoren en sturen op de ontwikkelingen. Vanaf eind 2022 zullen voormalig SO worden geherindiceerd. De structurele effecten worden hiervan merkbaar vanaf 2024. Omdat de SO nooit is geadmistreerd door de gemeente, zijn deze aantallen ook niet meegenomen in het Wmo Voorspelmodel. Dat is mede ook de reden om uit te gaan van de landelijke verwachte groeipercentages voor HO, en (nog) niet de lokale. De raming is gebaseerd op de realisatie van het tweede kwartaal 2022.

10. Preventief Jeugdbeleid

De aanvullende diensten van de GGD zijn tussen 2020 en 2021 fors verhoogd en daarop is het budget destijds niet (voldoende) aangepast. In 2020 en 2021 is dit niet in alle gevallen in zijn volle omvang als overschrijding naar voren gekomen in verband met (incidentele) meevallers in die jaren. Naar verwachting zal dit in 2023 niet meer aan de orde zijn.

11. Hervormingsagenda jeugd

Rijk en VNG werken op dit moment aan de Hervormingagenda jeugdzorg. Deze zal naar verwachting dit najaar worden afgerond. Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen (CvW). Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen heeft het kabinet besloten tot het realiseren van de aanvullende besparing die oploopt tot structureel € 511 mln, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden (bv door middel van de invoering van een eigen bijdrage). Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Voor de begroting van Heiloo is naar rato van dit landelijke bedrag berekend hoeveel de uitgaven afnemen.

12. Hogere energielasten 1b

De hogere wereldwijde energieprijzen hebben een significant effect op de energielasten van de gemeente. Voor het inschatten van dit effect is uitgegaan van de energieprijzen medio augustus. De energieprijzen waren op dat moment circa 275% hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. In dit programmaonderdeel resulteert dit in hogere energielasten voor de schoolgebouwen en sportaccommodaties in gemeentelijk eigendom.

13. Kapitaallasten 1b

In 2024 ontstaat een voordeel op de kapitaallasten, omdat de realisatie van de investering van de tweede sporthal met 1 jaar wordt doorgeschoven. De verwachte ingebruikname wordt 2024, waarna in 2025 wordt gestart met afschrijven. In 2026 stijgen de kapitaallasten vanwege het hogere investeringskrediet van IKC Zandzoom.

14. Gebiedsregie - inwonersinitiatieven

De gemeente ondersteunt inwoners bij de realisatie van hun initiatieven. Zo kunnen we meer tempo maken (minder afhankelijk van interne budgetten) en echt invulling geven aan wensen vanuit de omgeving.

15. Hogere energielasten 1d

De hogere wereldwijde energieprijzen hebben een significant effect op de energielasten van de gemeente. Voor het inschatten van dit effect is uitgegaan van de energieprijzen medio augustus. De energieprijzen waren op dat moment circa 275% hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. In dit programmaonderdeel resulteert dit in hogere energielasten voor de brandweerkazerne.

Programma 2
Een aantrekkelijke gemeente

PROGRAMMA 2. EEN AANTREKKELIJKE GEMEENTE

2A. CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME

Wat willen we bereiken

Cultuur

De gemeente zet in op een actieve culturele sector in Heiloo om het voorzieningenniveau op peil te houden en het woonklimaat aantrekkelijk te houden.

Erfgoed

Heiloo heeft een belangrijk bodemarchief, rijk aan waardevolle archeologie. Het erfgoed van Heiloo verbindt inwoners, ondernemers en toeristen met de gemeente. Archeologie vertelt ons verhalen over hoe sinds reeds duizenden jaren mensen binnen onze gemeentegrenzen geleefd en gewerkt hebben, in directe relatie tot het landschap.

De gemeente gaat zorgvuldig met haar zorgtaak archeologische monumentenzorg om. Deze zorg willen we continueren, maar ook borgen. We willen voldoen aan de wettelijke verplichtingen die de Omgevingswet straks stelt aan de gemeente op het gebied van archeologie.

Recreatie en toerisme

We willen het culturele en recreatieve aanbod van Heiloo meer onder de aandacht te brengen bij de inwoners en (potentiele) bezoekers.

Wat gaan we daarvoor doen

Cultuur

Er wordt een samenwerking opgestart met het Cultuurplatform in oprichting om met een representatief aanspreekpunt nieuw cultuurbeleid te ontwikkelen rond de financiële kaders en subsidies voor culturele verenigingen. Daarbij zetten we ook in op optimaal gebruik van het maatschappelijk vastgoed.

Erfgoed

In 2023 maken we een Verwachtingenkaart Archeologie. Dit is nodig omdat de gemeente archeologische verwachtingen onder de Omgevingswet aantoonbaar moet kunnen maken, op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het amendement Ronnes. Hierin is geregeld dat gemeenten te verwachten archeologie alleen in hun omgevingsplannen kunnen beschermen indien dit aantoonbaar is. De gemeente heeft momenteel haar beleid ten aanzien van archeologie alleen vastgelegd in de vigerende bestemmingsplannen. Dit is conform de Omgevingswet niet meer voldoende. Het gebruik van nauwkeurig archeologisch kaartmateriaal, inclusief een onderbouwing van de trefkans op archeologische monumenten, zorgt ervoor dat initiatiefnemers en vergunning aanvragers alleen goed onderbouwd een archeologische onderzoekplicht opgelegd krijgen. Met de nieuwe Verwachtingenkaart voldoen we aan onze wettelijke taak. Daarnaast ondersteunt dit instrument de gesprekken die wij voeren over de waarde van archeologie, bijvoorbeeld tijdens de Omgevingstafelgesprekken met initiatiefnemers.

Recreatie en toerisme

Er wordt een marketing strategie opgesteld waarin we benoemen wat Heiloo te bieden heeft, wie onze potentiële bezoekers zijn en hoe we deze mensen zo goed mogelijk kunnen bereiken.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Cultuur

Er is een goede samenwerking tot stand gekomen met het Cultuurplatform. Dit heeft geleid tot meer overeenstemming op het gebied van cultuurbeleid.

Erfgoed

We leveren een nieuwe Waardenkaart Archeologie op in 2023.

Recreatie en toerisme

Lokale activiteiten worden beter ontsloten voor inwoners en bezoekers.

2B. ECONOMISCHE VITALITEIT

Wat willen we bereiken

BIZ

Een goede samenwerking tussen de ondernemers onderling in Heiloo. Een positieve bijdrage aan het lokale investeringsklimaat; een volwaardige partner voor partijen en betrokken partijen en een langetermijninvestering.

Boekelermeer

De Boekelermeer heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Wat gaan we daarvoor doen

BIZ

In samenwerking met de ondernemers kijken naar de haalbaarheid van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voor ondernemers in Heiloo. De gemeente faciliteert, de ondernemers voeren uit.

Boekelermeer

We zetten in op:

- Ruimte bieden aan ondernemers.
- Goede landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing.
- Duurzaam energieverbruik.
- Goede bereikbaarheid.

De ecozones aan de oost- en westzijde zijn vooruitlopend op de komst van bedrijven aangelegd. Er wordt jaarlijks gemonitord of de ecozones goed functioneren en welke eventuele aanpassingen moeten worden gedaan. De ondergrondse infra, wegenstructuur en het groen zijn bijna volledig aangelegd. Fase A is grotendeels gevuld met bedrijven op kavels tussen de 1.000 en 6.000 m². Fase B is volop in ontwikkeling. Hier is de stedenbouwkundige opzet gewijzigd om ook de vestiging van grotere bedrijven mogelijk te maken. Ook Fase C wordt in exploitatie genomen.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

BIZ

Voor de Ondernemersvereniging Heiloo is een BIZ opgezet per 1-1-2024. Een solide financiële basis en een goed onderbouwd activiteitenplan leidt tot concrete resultaten, enthousiasme en betrokkenheid tussen ondernemers onderling en de gemeente.

Boekelermeer

Er zijn meer ondernemers gevestigd en het terrein is verder woonrijp gemaakt.

2C. EEN BEREIKBARE GEMEENTE

Wat willen we bereiken

1. Een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen zodat Heiloo een beweegvriendelijk dorp wordt.
2. Doorfietsroutes (Westerweg) waaronder een fietsvriendelijke Stationsweg.
3. De realisatie van de aansluiting A9.

Wat gaan we daarvoor doen

1. Er wordt een nieuw wegenbeheerplan voor de planperiode 2023-2027 opgesteld. Dit plan voorziet in een uitvoeringsplanning waarin de maatregelen geprioriteerd worden rekening houdend met de beschikbare middelen. Bij de formulering van doelstellingen en de prioritering van maatregelen ligt de nadruk op de kwetsbare gebruiker (voorgangers/fietsers). Hiermee wordt vanuit beheer voorzien in de behoefte om Heiloo beweegvriendelijker te maken.
2. In 2023 vindt de voorbereiding van de reconstructie van de Stationsweg en de Zeeweg (gedeelte tussen de spoorwegovergang en de Ewisweg) plaats. Hierbij wordt net als bij de recent opgeleverde Kerkelaan-Belieslaan speciale

aandacht besteed aan de verkeersveiligheid voor de fietsers. De aansluiting van de Westerweg op de Zeeweg is daarbij van groot belang als onderdeel van de regionale doorfietsroute.

3. We blijven inzetten op realisatie van de afslag A9. Om de verkeersveiligheid te verbeteren en doorstroming in de kern te faciliteren wordt Heiloo in de toekomst rechtstreeks aangesloten op de A9. In 2021 heeft het ontwerpbestemmingsplan hiervoor ter inzage gelegen. De procedure is onderbroken om de verkeerskundige onderbouwing te optimaliseren. Er wordt een aanvullende onderbouwing op het gebied van verkeer opgesteld. Ook worden de berekeningen ten aanzien van stikstof opnieuw uitgevoerd. Zodra de resultaten (en eventuele oplossingsrichtingen) bekend zijn wordt de bestemmingsplanprocedure weer opgepakt.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

1. In 2023 is een nieuw wegenbeheerplan door de raad vastgesteld.
2. In 2023 is de voorbereiding van de reconstructie Stationsweg-Zeeweg afgerond en is inzicht in de benodigde financiële middelen.
3. Het bestemmingsplan afslag A9 is weer in procedure.

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen.

PO	Verbonden partij
2a	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (RAUM)
2b	Ontwikkelingsbedrijf NHN NV (ONHN)

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Op 1 april 2016 is door het rijk de 'Regeling Beleidsindicatoren' vastgesteld. In de regeling zijn de beleidsindicatoren opgenomen die moeten worden opgenomen in de verschillende programmaonderdelen. Onderstaand de verplichte indicatoren voor dit programma met een vergelijking met de BUC-gemeenten en de gemiddelde score van Nederland:

			B	U	C	H	NL			
PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	score	score	score	score	score	jaar	eenheid	bron
2b	22	Funciemenging	41,1	41,1	39,7	39,6	53,3	2021	%	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
2b	23	Vestigingen (van bedrijven)	212,6	125,7	156,3	161,3	165,1	2021	per 1.000 inw. 15 t/m 64jr	LISA

* Funciemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

PROGRAMMA 2: WAT GAAT HET KOSTEN

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
16	aut	2a	Prog	Archeologische verwachtingskaarten	40	N	-		-		-		I
17	aut	2a	Prog	Hogere energielasten 2a	1	N	1	N	1	N	1	N	S
18	aut	2a	Prog	Kapitaallasten 2a	-		2	N	2	N	2	N	S
19	nb	2b	Prog	Opzetten BIZ	28	N	-		-		-		I
20	aut	2c	Prog	Inventarisatie verkeersborden	18	N	-		-		-		I
21	aut	2c	Prog	Hogere energielasten 2c	6	N	6	N	6	N	6	N	S
				Totaal alle mutaties	92	N	8	N	8	N	8	N	

16. Archeologische verwachtingskaarten

De beleidskaart archeologie moet ondersteund worden door aangetoonde verwachtingen. Hiervoor worden archeologische verwachtingenkaarten vervaardigd. Dit is een wettelijke verplichting in het kader van de invoering van de Omgevingswet.

17. Hogere energielasten 2a

De hogere wereldwijde energieprijzen hebben een significant effect op de energielasten van de gemeente. Voor het inschatten van dit effect is uitgegaan van de energieprijzen medio augustus. De energieprijzen waren op dat moment circa 275% hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. In dit programmaonderdeel resulteert dit in hogere energielasten voor de Witte Kerk (toren).

18. Kapitaallasten 2a

Dit betreft kleine bijstelling van de afschrijvingslasten van het investeringskrediet 'renovatie van de Muziek- en dansschool', omdat deze eerder abusievelijk niet volledig was verwerkt.

19. Opzetten van bedrijfsinvesteringszone (BIZ)

Een bedrag van € 28.000 wordt gevraagd als inhuurbudget voor het opzetten van een bedrijfsinvesteringszone. Het gaat om de juridische oprichting van een BIZ. Hiermee zijn onder meer de volgende activiteiten genoemd: bepalen exacte afbakening postcodegebied met bijbehorende bedrijven, communicatie met ondernemers, opzetten van draagvlakmeting en afstemming met juridische zaken. Bedrag is gebaseerd op basis van eerdere realisatie BIZ stationsgebied.

20. Inventarisatie verkeersborden

Vanaf 1 juli 2022 is Intelligent Speed Assistance (ISA) verplicht in alle nieuwe automodellen die in Europa op de weg verschijnen. ISA is een automatische snelheidsassistentie die bestuurders ondersteunt bij het niet overschrijden van de maximale snelheid en werkt op basis van het lezen van verkeersborden (snelheidsborden én komborden). Het gaat bijdragen aan een verkeersveilige leefomgeving, maar ook aan het tegengaan van geluidhinder en luchtverontreiniging. Doordat ISA werkt via het lezen van verkeersborden is het noodzakelijk om goed zichtbare, leesbare, logische en geloofwaardige verkeersborden te hebben. Hiervoor is een verkeersborden inventarisatie voor nodig. Daarnaast geeft de inventarisatie een inzichtelijk

bestand waarmee we als wegbeheerder stappen zetten om, zo nodig, de verkeersborden te actualiseren zodat we aan de wettelijke verplichtingen zullen blijven voldoen.

21. Hogere energielasten 2c

De hogere wereldwijde energieprijzen hebben een significant effect op de energielasten van de gemeente. Voor het inschatten van dit effect is uitgegaan van de energieprijzen medio augustus. De energieprijzen waren op dat moment circa 275% hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. In dit programmaonderdeel resulteert dit in hogere energielasten voor de verkeerslichten.

Programma 3
Een leefbare gemeente

3A. WONEN EN LEEFOMGEVING

Ontwikkeling:

Arbeidsmarkt

Zeventig procent van de gemeenten in Nederland ziet eigen personeelsgebrek als het voornaamste obstakel om geplande nieuwbouw tijdig te realiseren. De doorlooptijd van bouwprojecten neemt toe en niet alle plannen kunnen tegelijk worden uitgevoerd. De werkdruk stijgt en de kosten voor inhuur lopen op. Dit bleek in mei al uit een onderzoek van Binnenlands Bestuur. Dit geldt ook voor de BUCH gemeenten. Zowel voor vaste functies als het inhuren van personeel gelden oplopende doorlooptijden om deze in te vullen. De markt is zeer krap. Met de bestaande bezetting en continuering van inhuur, gefinancierd uit de opbrengsten van de projecten, is voorliggend bouwprogramma haalbaar voor de gemeente maar kent geen rek meer. Mutaties in personeel, ziekte, verloop van externen krachten verhogen steeds vaker het risico op vertraging.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) treden naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. Ook al is ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet zeker of de Omgevingswet en Wkb inderdaad op deze datum inwerking zullen treden, hebben we 1 januari 2023 voor deze begroting als uitgangspunt genomen.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb vallen er taken weg, komen er nieuwe taken bij en voeren wij taken op een andere manier uit. Gemeenten verkrijgen met de Omgevingswet meer decentrale beleidsruimte. Zo kunnen in het

omgevingsplan nu vergunningsplichtige activiteiten, straks meldingsplichtig of zelfs vergunningsvrij worden. Deze wijzigingen zullen structurele financiële effecten hebben, zoals bijvoorbeeld een daling in legesopbrengsten. Dit wordt onder meer veroorzaakt door het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke omgevingsvergunning, waarbij een deel van de huidige technische bouwtoetsen en het bouwtechnische toezicht als werkzaamheden voor de gemeentelijke organisatie vervallen. Een aantal wettelijke wijzigingen treedt direct in werking, maar een groot deel zal in de jaren daarna plaatsvinden. Dit vergt nadere strategische keuzes die onder andere in het omgevingsplan worden gemaakt.

Voornoemde gevolgen en nog bestaande onzekerheden, zoals de te verwachten kosten en uitstel van inwerkingtreding van de wetten, zorgen ervoor dat op dit moment het effect nog niet precies in te schatten is. Uit een eerste analyse van de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet en de Wkb blijkt dat vanaf begin 2023 de huidige werkzaamheden rondom de activiteit bouwen in mindere mate gedekt mogen worden vanuit de leges. De grondslag voor legesheffing vervalt voor de kleinere bouwwerken terwijl er nog wel werkzaamheden overblijven op basis van het overgangsrecht en als gevolg van piekdrukke. Daarbij komt dat er bij de start van het nieuwe wettelijke kader extra leertijd nodig is om te wennen aan de nieuwe procedures en systemen.

De in het ambitiedocument Omgevingswet uitgesproken streefdatum wordt onderzocht op de haalbaarheid. De verwachting is echter dat dit sowieso extra inzet vraagt. Hoe dat wordt vormgegeven wordt nader uitgewerkt in een plan van aanpak, wel is duidelijk dat dit om een incidentele extra investering vraagt.

De financiële gevolgen op de lange(re) termijn zijn sterk afhankelijk van de beleidskeuzes in de komende jaren en zullen bij deze beleidskeuzes inzichtelijk worden gemaakt. De structurele effecten van de Omgevingswet en de Wkb zullen we blijvend monitoren en eventuele financiële effecten verwerken in de volgende begrotingen. Landelijk is het uitgangspunt dat de Omgevingswet budgetneutraal kan worden ingevoerd in een periode van 10 jaar. Het is nog onzeker of dit uitgangspunt voor gemeenten reëel is.

Stikstof

Met de inwerkingtreding van de Stikstofwet per 1 juli 2021 zijn de broodnodige verruimingen geïntroduceerd, zoals de partiele vrijstelling. Voor bouw- en sloopfase hoeft de stikstofemissie niet meer te worden verantwoord. Gekeken moet worden naar de gebruiksfase. Het Kabinet heeft recent aangekondigd dat het werk gaat maken van reductiedoelstellingen zoals die in de wet zijn opgenomen en hierover twee kaarten gepresenteerd. De reductiedoelstellingen verschillen per gebied en kunnen oplopen dat meer dan 90% vermindering van stikstof uitstoot. De provincies moeten de doelstellingen gaan uitwerken in gebiedsgericht beleid. De verwachting is dat dit beleid in juli 2023 gereed zal zijn. Wij volgen vorenstaande ontwikkelingen nauwlettend.

Wat willen we bereiken

Omgevingswet

Naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. In deze wet is alle bestaande wetgeving over de fysieke leefomgeving gebundeld, vereenvoudigd en geïntegreerd in één wet met één samenhangend stelsel. Met het programma Omgevingswet wordt de gemeente, samen met de gemeenten Bergen, Uitgeest en Castricum, voorbereid op de invoering van deze wet.

De vier gemeenteraden hebben het Ambitiedocument Omgevingswet vastgesteld, waarmee de richting is bepaald

waarbinnen de invoering van de Omgevingswet plaatsvindt. De visie op de Omgevingswet bestaat uit vier uitgangspunten. Deze uitgangspunten vormen de basis voor al ons handelen en al het beleid dat wij de komende jaren ontwikkelen vanuit de Omgevingswet.

- Inwoners, ondernemers en maatschappelijke opgaven staan centraal
- Ruimte aan initiatieven
- Vroegtijdige samenwerking
- Integraal werken en maatwerk

Begin 2023 wordt de omgevingsvisie voor de gemeente Heiloo vastgesteld. Daarmee is een integrale beleidsvisie voor de fysieke leefomgeving aanwezig met een breed maatschappelijk draagvlak voor de inhoud en de daaruit voortvloeiende opgaven. Direct na de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan alle bestemmingsplannen van rechtswege op in één tijdelijk omgevingsplan. We werken stapsgewijs naar één omgevingsplan voor het gehele grondgebied conform de bepalingen van de Omgevingswet. De raden hebben eerder uitgesproken dit in 2026 gereed te hebben. Wettelijk moet dit voor 1 januari 2030 gerealiseerd zijn.

Wonen

Wij vinden het van belang dat Heiloo een divers woningaanbod heeft en dat mensen op de woningmarkt kunnen starten en door kunnen stromen. We streven ernaar dat voor de totale som van het aantal woningen dat de komende 10 jaar wordt gerealiseerd in Heiloo inclusief Zandzoom, de verdeling 30/40/30 is. Dat wil zeggen 30% sociaal; 40% middenklasse woningen en 30% vrije sector woningen. Voor de 30 % sociaal geldt dat hier zoveel mogelijk wordt ingezet op sociale huur. Gezien de woningnood is het belangrijk dat Zuiderloo snel wordt afgerond en Zandzoom snel gerealiseerd wordt.

Ontwikkeling stationsgebied

Het Stationsgebied is het mobiliteitsknooppunt van Heiloo met veel winkels, horeca en voorzieningen. We willen dat het Stationsgebied een fijne plek is om te wandelen, te wonen en te verblijven.

Reizigers die met de trein naar Heiloo komen, moeten het gevoel krijgen dat zij welkom zijn in Heiloo. Het Stationsplein moet dan ook het visitekaartje van Heiloo zijn. De inrichting van dit gebied is daarbij van essentieel belang. Het doel is te komen tot een veilig en leefbaar Stationsgebied.

Wat gaan we daarvoor doen

Omgevingswet

In het Ambitiedocument Omgevingswet is gekozen voor een implementatie waarbij we eerst de basis op orde gebracht hebben. In de periode na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is er meer ruimte voor doorontwikkeling. Dit betekent dat we begin 2023:

- het ontwerp omgevingsvisie ter inzage hebben gelegd, de zienswijzen behandeld en de omgevingsvisie ter vaststelling voorleggen aan de gemeenteraad;
- een start maken om de opgaven uit de omgevingsvisie in uitvoering te brengen. Voorbereidend onderzoek naar de geschikte instrumenten die hierbij voor handen zijn, kan plaatsvinden tijdens het opstellen van de omgevingsvisie;
- starten met het opstellen van het omgevingsplan conform de bepalingen van de Omgevingswet.

De overige activiteiten die we daarvoor in 2023 gaan doen, zijn onderdeel van de begroting van de Werkorganisatie BUCH. Dit zijn:

- de processen optimaliseren en producten en diensten verbeteren naar de bedoeling van de Omgevingswet;
- toewerken naar een volledig digitale ondersteuning van de Omgevingswet, waarbij het aansluit op de voorzieningen en functionaliteiten die binnen het Digitale Stelsel Omgevingswet

landelijk zijn ontwikkeld en voor zover het bijdraagt aan onze ambitie voor de organisatie en de Omgevingswet;

- het leertraject Omgevingswet voor medewerkers evalueren en indien een vervolg noodzakelijk is, dit organiseren;
- medewerkers verder begeleiden, zodat houding en gedrag van alle bij de uitvoering van de Omgevingswet betrokken medewerkers aansluit bij de bedoeling van de Omgevingswet;
- de colleges en raden verder informeren over het nieuwe stelsel en hun rol, bevoegdheden en mogelijkheden daarin;
- inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verder informeren over het nieuwe stelsel en de mogelijkheden die de wet hen biedt;
- de structurele financiële impact voor de gemeente en de Werkorganisatie BUCH van de inwerking getreden Omgevingswet en naar aanleiding van de vaststelling van (onderdelen van) het omgevingsplan monitoren en eventuele financiële effecten verwerken;
- het programma Omgevingswet monitoren, waarbij de voortgang en risico's periodiek worden beheerst en afwijkingen gerapporteerd.

Wonen

- Om invulling te geven aan de sterk gewijzigde situatie op de woningmarkt en het daarop gebaseerde 'Collegeprogramma 2022 - 2026' en de effecten van de woonzorgvisie, worden één jaar eerder dan gebruikelijk, nieuwe gezamenlijke meerjarige prestatieafspraken gemaakt met Kennemer Wonen en de huurdersorganisaties voor de jaren 2024 t/m 2027.
- We actualiseren de Huisvestingsverordening in 2023. Wettelijk gezien is het mogelijk om meer zaken te regelen in een Huisvestingsverordening, waaronder: voorrang op basis van lokale binding, opkoopbescherming, regels voor middenhuur. Daarnaast biedt de aanstaande wijziging van de Huisvestingswet wellicht nieuwe mogelijkheden om in de Huisvestingsverordening ook de toewijzing van sociale

koopwoningen te regelen, voorrang te geven aan bepaalde beroepsgroepen en het verhogen van het percentage voor het verlenen van voorrang op basis van lokale binding.

- Indien de Huisvestingswet ongewijzigd wordt aangenomen zal de Doelgroepenverordening moeten worden aangepast om via de Huisvestingsverordening de voorrangeregels bij sociale koop en middenhuur te kunnen regelen.
- Twee keer per jaar actualiseren wij Plan capaciteit.nl en stellen we samen met Regio Alkmaar de Regionale Woningprogrammering naar realisatiecapaciteit op.
- Bij nieuwe bouwplannen richten we ons op een gemeentebrede 30/40/30 verdeling, waarbij we ook kijken naar alternatieve bouw- en woonconcepten.
- We bekijken hoe we de huishoudensontwikkeling en de woningbouw kunnen monitoren en sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij bestaande instrumenten.

In Heiloo is wonen een belangrijk thema. Er is een tekort aan betaalbare woningen wat ervoor zorgt dat de doorstroming stagneert. Starters en jongeren hebben moeite om een huis in Heiloo te bemachtigen. In de vorige collegeperiode zijn naast Zandzoom en Zuiderloo meerdere woningbouwprojecten op stapel gezet dan wel gefaciliteerd. Dit zijn de zogeheten inbreilocaties. Deze bouwplannen bevinden zich in verschillende stadia van voortgang. Heiloo kenmerkt zich door een hoog niveau van ruimtelijke kwaliteit. Bij transformatieverzoeken verdient een herontwikkeling die een bijdrage levert aan de omgevingskwaliteit (dus inclusief duurzaamheid) de voorkeur boven hergebruik van een pand of object dat daar niet aan tegemoet komt. Het welstandsniveau in het betreffende gebied wordt bij de beoordeling van zo'n initiatief betrokken.

De onderhanden zijnde woningbouwontwikkelingen/projecten worden voortvarend verder gebracht en afgerond. De raad wordt minimaal twee keer per jaar geïnformeerd over de voortgang.

Overige projecten

Naast de woningbouwprojecten zijn er andersoortige projecten in voorbereiding of ontwikkeling:

- **Realisatie tweede sporthal**
De beoogde ontwikkeling is de bouw van een tweede sporthal aan de bestaande sporthal Het Vennewater. Momenteel worden nog enkele aanvullende onderzoeken verricht om een definitieve locatiekeuze te kunnen maken. Locatie-specifieke kosten zullen hierbij mede bepalend zijn. De raad wordt hierover geïnformeerd en geadviseerd over eventuele aanvullende kosten.
- Er wordt vol ingezet op afronding van het masterplan Loo-plein gebied binnen de kaders die door de raad en tijdens het participatietraject zijn vastgesteld. Onder verlevendiging wordt verstaan het aantrekkelijk maken als ontmoetingsplaats en verblijfsgebied voor inwoners uit Heiloo en omgeving waardoor het voor ondernemers en organisaties ook aantrekkelijker wordt te ondernemen en/of activiteiten te organiseren. Het gebied moet ook – voor wie dat wil – een bruisende plek worden om te wonen. Het masterplan heeft daarom een integraal karakter en gaat in op de aspecten wonen, verblijven, winkelen, cultuur, vestigingsklimaat en verkeer.

Ontwikkeling stationsgebied

We zoeken aansluiting bij het BIZ-plan dat spreekt over het versterken van de ruimtelijke inrichting en het verbeteren van de uitstraling van het gebied. We gaan met de BIZ en de omgeving een gebiedsvisie opstellen voor de lange termijn. In dit Masterplan Stationsgebied is in ieder geval aandacht voor de kwaliteit van de omgeving, verkeer, (fiets)parkeren, groen, terrassen en de bereikbaarheid van perrons.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Omgevingswet

2023 is het eerste jaar dat we werken met en 'naar de letter' van de Omgevingswet. Begin 2023 hebben we een vastgestelde omgevingsvisie en is de eerste fase van het omgevingsplan conform de bepalingen van de Omgevingswet gestart. Met behulp van deze instrumenten en de overige activiteiten in 2023 gaan we komende jaren steeds meer 'naar de bedoeling' van de Omgevingswet werken.

Wonen

- Door het college, Kennemer Wonen en huurdersorganisaties ondertekende Prestatieafspraken voor de periode 2024 t/m 2027
- Door de raad vastgestelde nieuwe Huisvestingsverordening per 1 juli 2023
- Twee keer per jaar wordt de regionale woningprogrammering naar realisatiecapaciteit opgesteld.

Ontwikkeling stationsgebied

Het Masterplan Stationsgebied is vastgesteld door de raad.

3B. DUURZAAMHEID EN MILIEU

Ontwikkeling

Gemeenten hebben financiële steun van het Rijk nodig om de uitvoering van beleid te versnellen en de doelen uit het Klimaatakkoord (2019) op tijd te bereiken, maar worden ook gevraagd om zelf te investeren in klimaatmaatregelen. Heiloo heeft dat gedaan in de afgelopen jaren. In de meicirculaire is reeds bekend gemaakt dat vanaf 2023 tot en met 2030 gemeenten en provincies, aanvullend op de reeds eerder toegekende middelen, extra uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid krijgen zodat zij hun uitvoeringskracht kunnen voorzetten en intensiveren. En dat is nodig: het nieuwste rapport van het IPCC (International Panel on Climate Change van de VN) onderstreept de urgentie van aanpak van de klimaatcrisis, net als de extreme hittegolven, droogtes, stormen en overstromingen wereldwijd. Echter in de septembercirculaire is de toezegging van het Rijk nog niet vertaald in concrete bedragen vanaf 2023. Over deze resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere de VNG, het IPO en het Rijk. In 2024 wordt er een herijking uitgevoerd ten aanzien van de benodigde en beschikbare uitvoeringsmiddelen. We vertrouwen erop dat het Rijk deze toezegging nakomt en nemen vooruitlopend op deze extra inkomsten, de benodigde uitvoeringsbudgetten op.

Wat willen we bereiken

Klimaat

Het doel van het Programma Klimaat is om bij te dragen aan de CO₂-reductie doelstellingen uit het Klimaatakkoord (49% reductie in 2030), de leefomgeving klimaatbestendig in te richten en toe te werken naar een Circulaire Economie in 2050. In het regeerakkoord van begin 2022 is afgesproken te streven naar 60% CO₂-reductie in

2030 (in de Klimaatwet zal 55% als harde grens opgenomen worden).

Samen met de gemeenten Bergen, Uitgeest en Castricum wordt er in de periode 2021-2025 gewerkt aan de uitvoering van het ambitiedocument programma Klimaat. Naast de basisambitie heeft de gemeenteraad ook de plusambitie klimaat vastgesteld in de vergadering van 10 juni 2021. Hiermee zijn middelen beschikbaar gesteld voor zowel de Basisambitie als de Plus ambitie: extra inzet Energiecoaches, meer aandacht voor klimaatadaptieve (vergroenings)maatregelen.

De uitgangspunten van de visie zijn:

- 1) versnellen om tijdig de aangescherpte Rijksdoelstellingen te bereiken,
- 2) draagvlak in de samenleving is het belangrijkste,
- 3) aandacht voor haalbaarheid & betaalbaarheid,
- 4) lokale initiatieven stimuleren,
- 5) integrale aanpak van projecten.

Deze uitgangspunten zijn alle vijf essentieel om de doelstellingen uit het ambitiedocument programma Klimaat te realiseren op een manier die past bij de lokale kleur. In 2023 ligt de focus op draagvlak vergroten en ondersteunen van bewoners en ondernemers om in (klimaat)actie te komen. Speciale aandacht daarbij zal er zijn voor mensen in een energie-armoede situatie.

Naast de Rijksopdrachten is er uiteraard ruimte om invulling te geven aan specifieke wensen vanuit de nieuwe raad en het college. De projecten binnen het programma klimaat gaan over: Energietransitie, Duurzame Mobiliteit, Circulaire Economie, Klimaatadaptatie en Duurzame Bedrijfsvoering. Er wordt

gerapporteerd via de P&C-cyclus met twee keer per jaar een voortgangsrapportage.

Milieutaken

We zijn voorbereid op de invoering van de Omgevingswet en decentralisatie van milieutaken naar de gemeente vanaf het moment dat de wet in werking treedt. Ter bevordering van de gezondheid van onze inwoners wordt actief ingezet op beperking van vliegtuighinder.

Wat gaan we daarvoor doen

Klimaat

1. **Energietransitie:** De reguliere acties om bewoners aan te zetten tot energiebesparing en het energiezuiniger maken van hun huis worden geïntensiveerd, gebruik makend van het Nationaal Isolatie Programma. Speciale aandacht daarbij is in 2023 voor mensen die moeite hebben hun energierekening te betalen: zij krijgen extra ondersteuning. Met Kennemerwonen worden prestatieafspraken ook op dit thema gemaakt. Met Heiloo Energie, Duurzaam Heiloo en Cohesie wordt gekeken naar mogelijkheden om de opwekcapaciteit van zonne-energie te vergroten en vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn op grote daken. Samen met de regio Alkmaar wordt een Centrum voor Verduurzaming opgezet (naar voorbeeld van de regio West-Friesland) ter ondersteuning van bedrijven bij verduurzaming. Het is het belangrijk dat de gemeente het goede voorbeeld geeft met het verduurzamen en het efficiënter inzetten en gebruiken van haar eigen vastgoedportefeuille.
2. **Duurzame mobiliteit:** In 2023 wordt vervolg gegeven aan het buitvoeren van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur. In goede afstemming met de omwonenden worden laadpalen op strategische punten geplaatst (rekening houdend met bestaande

infrastructuur) om inwoners te faciliteren de overstap te maken naar elektrisch rijden. Ook worden bewoners gestimuleerd om vaker de fiets te nemen door het uitvoeren van het Fietsbeleidsplan en het realiseren van een regionale doorfietsroute, inclusief aansluitingen op het bestaande fietsnetwerk.

3. **Circulaire Economie:** Het college stelt een beleidsplan circulaire economie op met daarin de voorgenomen uitvoeringsprioriteiten.
4. **Klimaatadaptatie:** Het inrichten van de omgeving om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen, richt zich op 3 schaalniveaus:
  1. huis en pand: 2/3 van het oppervlak is in eigendom bij particulieren, ze zijn daarom belangrijk in het behalen van de doelstelling om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn. Daarom worden inwoners ondersteund bij vergroeningsmaatregelen, zoals Actie steenbreek, groen kapitaal en geveltuintjes). Maar ook gestimuleerd met advies en subsidie bij het aanleggen van klimaatadaptieve tuinen en ontzorgd met een tegelophaalservice.
  2. Schaalniveau straat: bij de (her)inrichting van de openbare ruimte worden klimaatadaptieve maatregelen standaard meegenomen in een project(begroting).
  3. Schaalniveau stad en regio: in samenwerking binnen de regio Alkmaar worden kansen voor klimaatadaptieve projecten of aanpassingen onderzocht en afgestemd (budget riolering).
5. **Duurzame Bedrijfsvoering:** Alle energiebesparende maatregelen die zich binnen 5 jaar terugverdienen worden zo snel mogelijk uitgevoerd waardoor er minder CO2 wordt uitgestoten en de gemeentelijke lasten lager worden. Bij het maatschappelijk vastgoed worden ook de ventilatiesystemen (in verband met corona) op een logische manier verbonden aan verduurzaming van de panden. De gemeente koopt groene elektriciteit in van

Nederlandse bodem en zorgt dat de eigen klimaatambities worden vertaald in vergunningsprocedures en omgevingsplanologie.

Tevens wordt in de regio Alkmaar samengewerkt in de Focusagenda Regio Alkmaar op het punt Energie-innovatie. Hier wordt onder andere gewerkt aan fondsenwerving, datagedreven werken en monitoring en zon op grote daken en energiebesparing bij bedrijven.

Milieutaken

Met de komst van de Omgevingswet vinden veranderingen plaats in de taken van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en GGD Hollands Noorden. Deze gemeenschappelijke regelingen trekken gezamenlijk op ten behoeve van de gemeenten in de voorbereiding op de Omgevingswet om uiteindelijk een zorgvuldige implementatie mogelijk te maken. Hierbij wordt specifiek gekeken naar de veranderende positie, rol en activiteiten van de gemeenschappelijke regelingen. Alvorens over te gaan tot het overdragen van taken vindt afstemming plaats tussen gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen over inhoud en impact van deze taken zowel op beleids- als financieel niveau. Dit zal de basis vormen voor een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de Omgevingsdienst. Uitgangspunt hierbij is een gelijkblijvende bijdrage. Op korte termijn wordt duidelijk hoe de herverdeling van het Provinciefonds in relatie tot de te decentraliseren milieutaken zal uitwerken.

In de regio Alkmaar-Haarlem-IJmond wordt met de Bestuurlijke Agenda Schiphol planmatig inbreng over vlieghinderaspecten geleverd aan de overlegstructuren rondom Schiphol. In het bijzonder worden hier de ontwikkelingen rondom het Luchthavenverkeersbesluit Schiphol, het besluit Luchtruimherziening en de Initiatiefwet nachtvluchten genoemd.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Klimaat

De ambities worden zo goed mogelijk gevat in meetbare doelstellingen en prestatieafspraken, waarbij rekening wordt gehouden met het beïnvloedingspotentieel van de gemeente. Deze prestatieafspraken en de bijbehorende monitoringscyclus (Plan-Do-Check-Act) geven inzicht in de werkelijke uitvoering van de plannen.

1. Energietransitie
  - a. Implementatie regionale Energiestrategie 1.0. Opschalen zon op grote daken.
  - b. Het Centrum voor Verduurzaming van bedrijven is opgezet.
2. Duurzame mobiliteit
  - a. Agenda Laadinfrastructuur is geïmplementeerd voor het deel 2023.
  - b. Oplegger duurzaamheid bij Uitvoeringsagenda mobiliteit.
3. Circulaire economie
  - a. Start implementatie beleid circulaire economie.
  - b. Onderwijsproject circulaire economie op alle basisscholen.
  - c. Lokaal circulair ondernemerschap en business development stimuleren voor hergebruik en reparatie in verschillende branches zoals retail, toerisme, kleine ondernemers, kringloopwinkels en zorginstellingen.
4. Klimaatadaptatie
  - a. Start uitvoering nieuw klimaatadaptatiebeleid.
  - b. Borgen aanpak onwenselijke risico's door wateroverlast, hittestress en droogte in omgevingsplannen en projecten.
  - c. Voorlichting en bewustwording over particuliere tuinen, zowel voor bestaande wijken als nieuwbouwwijken.

- d. Maatregelenpakket particulier terrein wordt aangeboden aan inwoners.
- 5. Duurzame bedrijfsvoering
  - a. Duurzaamheid is geïnternaliseerd in een groot aantal facetten van de bedrijfsvoering. Het gaat om de zaken waar de gemeente direct invloed kan uitoefenen en het goede voorbeeld gaat geven aan de samenleving.
  - b. Het gemeentelijk vastgoed is verduurzaamd tot aan het niveau wat wettelijk verplicht is in 2023. Dit houdt in dat alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van <5 jaar worden toegepast voor 2023. In aansluiting hierop is de ventilatie van het maatschappelijk vastgoed in verband met corona meegenomen.
  - c. Sturingsinstrument voor colleges en raden inzake het Programma Klimaat operationeel.

De transitie naar een duurzame samenleving is een grote maatschappelijke verandering. Daar is tijd voor nodig, terwijl de

klimaatverandering schreeuwt om actie. Het betekent enerzijds zorgen voor goed onderbouwde beleidsontwikkeling met duidelijke uitvoeringsplannen, anderzijds een crisis-aanpak om de nodige snelheid te bewerkstelligen. Eén ding is zeker: een integrale aanpak van dit brede onderwerp versterkt het effect. Zowel voor bewoners als voor ondernemers is het logisch en begrijpelijk om hun huizen en bedrijven integraal aan te pakken. Niet alles kan tegelijk, maar wel in samenhang met elkaar. Aan de gemeente de taak om een goede regisseur te zijn van dat proces.

Milieutaken

Vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zal ingevolge deze wet in samenwerking met de Omgevingsdienst uitvoering worden gegeven aan de milieutaken. Hierbij zal duidelijk worden hoe de verschuiving van taken uitwerkt in de dienstverlening en de financiële positie. De inzet voor beperking van vliegtuighinder moet leiden tot een vermindering van het aantal meldingen en een zichtbare verbetering in de periodieke door de GGD uitgevoerde gezondheidsmonitoring.

3C. BEHEER EN ONDERHOUD

Wat willen we bereiken

Groenbeleidsplan

Een breed gedragen door de raad vastgesteld groenbeleidsplan dat voorziet in de versterking van biodiversiteit en uitgaat van ecologisch groenbeheer en behoudt en stimulering van natuurwaarden.

Bomenbestand

Het bomenbestand in Heiloo moet toenemen.

Wat gaan we daarvoor doen

Groenbeleidsplan

In 2022 en 2023 wordt het proces doorlopen om te komen tot een nieuw breed gedragen groenbeleidsplan voor de planperiode 2023-2033. Dit plan komt tot stand aan de hand van een uitgebreid participatietraject waarbij inwoners, jongeren, externe en interne stakeholders een rol krijgen.

Bomenbestand

Binnen reconstructies beoordeeld wordt beoordeeld of er ruimte is om bomen bij te planten. Ook in het op te stellen groenbeleidsplan wordt aandacht geschonken aan deze ambitie. Voorwaarde hierbij is wel dat de fysieke ruimte zowel boven als ondergronds voldoende is voor een kwalitatieve groeiplaats.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Groenbeleidsplan

In 2023 is een nieuw groenbeleidsplan ter vaststelling aangeboden.

Bomenbestand

In de bomenbalans houden wij het aantal laanbomen bij. (Dit zijn de bomen die langs straten en lanen staan, dus niet in plantsoenen en bossen).

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen

PO Verbonden partij	
3b	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)
3b	Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)
3b	Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Op 1 april 2016 is door het rijk de 'Regeling Beleidsindicatoren' vastgesteld. In de regeling zijn de beleidsindicatoren opgenomen die moeten worden opgenomen in de verschillende programmaonderdelen. Onderstaand de verplichte indicatoren voor dit programma met een vergelijking met de BUC-gemeenten en de gemiddelde score van Nederland:

PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	B score	U score	C score	H score	NL score	jaar	eenheid	bron
3a	24	Gemiddelde WOZ waarde	441	334	371	388	290	2021	x €1.000	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
3a	25	Nieuw gebouwde woningen	1,4	0,7	3,2	13,3	8,9	2021	per 1.000 woningen	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
3a	26	Demografische druk	102,5	70,8	86	90,9	70,3	2022	%	CBS Bevolkingsstatistiek
3b	27	Omvang huishoudelijk restafval	208	186	181	172	170	2020	kg per inwoner	CBS statistiek Huishoudelijk afval
3b	28	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	14,9	12,4	16	16,9	26,9	2020	%	RWS

* Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen (o.a. wind, waterkracht, zon en biomassa) die constant worden aangevuld.

PROGRAMMA 3: WAT GAAT HET KOSTEN

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
22	aut	3a	Prog	Vervanging tafeltennistafel en bokspringpalen	14	N	-		-		-		I
23	aut	3a	Prog	Leges Omgevingsvergunningen	168	N	170	N	274	N	103	N	S
24	aut	3a	Prog	Uitvoeren Wkb-taken	14	N	14	N	14	N	14	N	I
25	aut	3a	Prog	Kapitaallasten 3a	3	V	1	N	1	N	2	N	S
26	aut	3b	Prog	Doorrekening riool	99	V	29	V	13	V	25	V	S
27	aut	3b	Prog	Doorrekening afval	17	V	0	N	6	N	6	N	S
28	aut	3b	Prog	Bijdrage Omgevingsdienst	8	N	8	N	8	N	8	N	S
29	nb	3b	Prog	Energietransitie	26	N	26	N	4	N	4	N	S
30	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
31	nb	3b	Prog	Duurzame bedrijfsvoering	31	N	31	N	31	N	31	N	S
32	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
33	nb	3b	Prog	Circulaire economie	31	N	70	N	70	N	70	N	S
34	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
35	nb	3b	Prog	Klimaatadaptatie	47	N	44	N	50	N	50	N	S
36	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
37	nb	3b	Prog	Klimaatadaptatie: Vergroenen van particulier terrein	50	N	-		-		-		I
38	nb	3b	Prog	Duurzame mobiliteit	2	N	4	N	4	N	4	N	S
39	nb	3b	BUCH	Structurele formatie klimaat	11	N	11	N	11	N	11	N	S
40	aut	3b	Prog	Kapitaallasten 3b	-		9	V	9	V	-		S
41	aut	3c	Prog	Prijsstijging strooizout	3	N	3	N	3	N	3	N	S
42	aut	3c	Prog	Straatreiniging	19	N	19	N	19	N	19	N	S
43	aut	3c	Prog	Straatmeubilair	25	N	25	N	25	N	25	N	S
44	aut	3c	Prog	Reclame-inkomsten	4	N	4	N	4	N	4	N	S
45	aut	3c	Prog	Meerjarenplanning baggeren	33	N	11	N	11	N	11	N	S

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2026		I/S
46	aut	3c	Prog	Wandel- en fietsroutenetwerk	5	N	5	N	5	N	5	N	S
47	aut	3c	Prog	Hogere energielasten 3c	171	N	171	N	171	N	171	N	S
48	aut	3c	Prog	Kapitaallasten 3c	1	N	128	V	4.312	V	3.920	N	S
49	aut	3c	Prog	Mutatie onttrekking reserve A9	-		-		4.115	N	3.986	V	S
				Totaal alle mutaties	587	N	494	N	537	N	493	N	

22. Vervanging tafeltennistafel en bokspringpalen

De tennistafels en bokspringpalen op de schoolpleinen van de Hoedt en de Kring zijn meer dan 20 jaar oud en versleten. De vervanging van deze toestellen gebeurt in overleg met de scholen en kost € 14.000.

23. Leges omgevingsvergunningen

De leges omgevingsvergunning nemen af door de invoering van de Wet kwaliteitsborging (Wkb). Deze wet treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2023 gefaseerd in werking. Er wordt gestart met de eenvoudigere bouwprojecten, daarna volgen eventueel de meer complexere projecten. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Onder deze wet zullen kwaliteitsborgers zorgdragen voor het voldoen aan de bouwtechnische regels. Deze taken vervallen hiermee bij gemeenten die overigens wel het bevoegd gezag blijven houden. Voor deze taken kunnen de gemeente geen leges meer in rekening brengen.

24. Uitvoeren Wkb-taken

Met de invoering van de Wet kwaliteitsborging (Wkb) wijzigen bepaalde wettelijke taken en krijgen gemeenten er

extra wettelijke taken bij, zoals registratie en beoordeling van de Wkb-meldingen. Hieronder vallen onder andere bouwmeldingen, gereed meldingen en informatieverstrekking van de start en einde van bouwwerkzaamheden. In de septembercirculaire zijn voor de uitvoering van deze Wkb-taken extra middelen beschikbaar gesteld t/m 2026, waarvan wordt voorgesteld deze aan de werkorganisatie BUCH ter beschikking te stellen.

25. Kapitaallasten 3a

In 2023 zijn de kapitaallasten incidenteel lager vanwege een latere realisatie van de sport- en chillplek. Vanaf 2024 nemen de kapitaallasten toe door prijsstijgingen op de investeringen van de speeltoestellen.

26. Doorrekening riool

De rioollasten nemen toe door hogere onderhouds- en energielasten als gevolg van de autonome prijsstijgingen. Ook de rioolinvesteringen komen hoger uit vanwege prijsstijgingen en verplichte klimaatmaatregelen. Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk het riooltarief extra te verhogen om te komen tot een kostendekkend tarief en om voldoende te sparen in de rioolvoorziening voor de

toekomstige vervangingsinvesteringen. De totale tariefstijging komt uit op 10%.

27. Doorrekening afval

De afvalberekening heeft zeer geringe gevolgen voor het begrotingssaldo. Door de betere afvalscheiding (rest en GFT) zijn de verwerkingskosten lager. Daarnaast zijn de inkomsten voor met name papier hoger door de gestegen prijzen. Tot slot worden conform het grondstoffenplan de kosten voor straatreiniging niet doorberekend in het afvaltarief. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat het (vaste) tarief 1,5% kan dalen. De afvalvoorziening blijft hiermee op peil (circa € 350.000).

28. Bijdrage Omgevingsdienst

De bijdrage aan de Omgevingsdienst (OD NHN) wordt conform de Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen geïndexeerd.

29. Energietransitie

Het huidige uitvoeringsbudget is grotendeels toereikend voor de fase waarin de energietransitie zich nu bevindt. Er is wel extra budget nodig voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven (draagvlak in samenleving vergroten), communicatie en het inwonerspanel klimaat. Dit bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over alle pijlers van het programma (€ 4.000). Daarnaast is er voor de komende 2 jaar budget nodig om het Centrum voor Verduurzaming op te zetten dat fungeert als regionaal verzamelpunt van expertise en kennis dat ingezet wordt om bedrijven te helpen bij de verduurzamingsopgave (€ 22.000) in 2024 wordt het CvV geëvalueerd.

30. Structurele formatie energietransitie

Dit is nodig voor een projectleider om de projecten tot uitvoering te brengen om versneld aardgasvrij te worden en meer duurzame energie op te wekken op eigen grondgebied (€ 11.000).

31. Duurzame bedrijfsvoering

Certificering op de CO2 prestatieladder niveau 3 en jaarlijkse audit (€ 10.500), inkoop duurzame energie met Nederlandse garanties van oorsprong (€ 4.000). Kennisopbouw van de ambtenaren die werken in alle RO en BOR projecten met als doel de voorbeeldfunctie van de gemeente te optimaliseren t.a.v. duurzaam ontwikkelen: energieneutraal, circulair, klimaatadaptief/natuurinclusief en emissieloze mobiliteit. Dit vergt een andere mindset in de RO/BOR processen omwille kosten door schade herstel of hogere lasten voor gebruikers in de toekomst te voorkomen (€ 12.750). Daarnaast is er een budget nodig voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven (draagvlak in samenleving vergroten), communicatie en het inwonerspanel klimaat. Dit bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over alle pijlers van het programma (€ 3.750).

32. Structurele formatie duurzame bedrijfsvoering

Projectleider om de projecten tot uitvoering te brengen, part time communicatiemedewerker & ondersteuning. Deze capaciteit is meerjarig nodig, vaste medewerkers hebben de nadrukkelijke voorkeur i.v.m. kennis behoud en continuïteit (€ 11.000).

33. Circulaire economie

Het voorstel voor het beleid is bijna gereed. Op basis hiervan zijn de volgende uitvoeringsbudgetten voorzien.

Consumptiegoederen en onderwijs (€ 17.000), en voor de Bouw&Infrastructuur (€ 14.000). Daarnaast is er een budget nodig voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven (draagvlak in samenleving vergroten), communicatie en het inwonerspanel klimaat. Dit bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over alle pijlers van het programma (€ 4.000).

34. Structurele formatie circulaire economie

Projectleider om de projecten tot uitvoering te brengen, part time communicatiemedewerker & ondersteuning. Deze capaciteit is meerjarig nodig, vaste medewerkers hebben de nadrukkelijke voorkeur i.v.m. kennis behoud en continuïteit (€ 11.000).

35. Klimaatadaptatie

Schaalniveau Huis en Pand: 2/3 van het oppervlak is van particulieren, ze zijn daarom belangrijk in het behalen van de doelstelling om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn. Het blijvend verkrijgen van inzicht in kansen, knelpunten om de juiste prioriteiten te kunnen bepalen kost € 7.000. Ondersteunen (voorlichten, aansluiten) inwoners met vergroening van de openbare en particuliere ruimte, door middel van grootschalige gezamenlijke actie (najaar) met de gemeenten € 24.000 (inclusief groen kapitaal: € 15.000); dit bedrag is inclusief het ondersteunen van inwonersinitiatieven (draagvlak in samenleving vergroten), communicatie en het inwonerspanel klimaat (€ 4.000)). Stimuleren middels subsidieregeling voor klimaatadaptieve tuinen (€ 22.000 gaat via rioolheffing). Ontzorgen met een tegelopaalservice € 7.000 en verkennen gratis klimaatadaptatie advies voor inwoners bij bestaand (energie)loket (loopt via regionaal budget vanuit klimaatadaptatie, zie schaalniveau stad en regio).

Schaalniveau straat, gebied en wijk: Het klimaatadaptief maken van het stedelijk gebied vraagt om een andere manier van werken. Kennisopbouw en inspiratie ter bekrachtiging van deze nieuwe manier van werken kost € 5.000. De fysieke uitvoeringskosten worden aangevraagd in projectbegrotingen. Schaalniveau stad en regio: De regionale kosten voor samenwerking met betrekking tot klimaatadaptatie komen voor 75% ten laste van de rioolheffing. 25% van de benodigde kosten komen ten laste van klimaatadaptatie. De kosten € 9.000 kunnen niet in zijn geheel ten laste van de rioolheffing komen, omdat deze water gerelateerd dienen te zijn en klimaatadaptatie ook een hitte, droogte en natuurinclusieve component bevat.

36. Structurele formatie klimaatadaptatie

Projectleider om de projecten tot uitvoering te brengen, part time communicatiemedewerker & ondersteuning. Deze capaciteit is meerjarig nodig, vaste medewerkers hebben de nadrukkelijke voorkeur i.v.m. kennis behoud en continuïteit (€ 11.000).

37. Klimaatadaptatie: Vergroenen van particulier terrein

Plusambitie: De gemeente agendeert klimaatadaptatie bij bedrijventerreinen en onderzoekt de kansen en behoeften. De gemeente onderzoekt de haalbaarheid van klimaatadaptieve maatregelen in bestaand vastgoed en zoekt aansluiting bij de versnellingsstrategie uit de routekaart verduurzamen vastgoed.

38. Duurzame mobiliteit

Het Regionaal Mobiliteitsprogramma is met een jaar uitgesteld. Hierdoor heeft de gemeente in 2022 budget over wat meegenomen kan worden naar 2023 om de

gemeentelijke routekaart te maken in aansluiting op het RMP. Daarnaast is er een budget nodig voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven (draagvlak in samenleving vergroten), communicatie over doorfietsroutes en laadinfrastructuur en het inwonerspanel klimaat wordt. Dit bedrag wordt gelijkmatig verdeeld over alle pijlers van het programma (€3.800).

39. Structurele formatie duurzame mobiliteit

Projectleider om de projecten tot uitvoering te brengen, part time communicatiemedewerker & ondersteuning. Deze capaciteit is meerjarig nodig, vaste medewerkers hebben de nadrukkelijke voorkeur i.v.m. kennis behoud en continuïteit (€ 11.000).

40. Kapitaallasten 3b

Het investeringskrediet 'geluidsschermen' schuift door naar 2025, waardoor in 2024 en 2025 de kapitaallasten vrijvallen.

41. Prijsstijging strooizout

De problemen in de energiemarkt zorgen voor niet-voorzienbare prijsontwikkelingen. De invloed is groot en heeft in dit geval dan ook effect op vacuümzout (strooizout) producten. De verwachting is dat een groot deel van hernieuwde kostenstijgingen structureel zal zijn. De situatie met toeleveranciers is vrij nijpend en het onvoorspelbare karakter van de markt vraagt om drastische prijsmaatregelen.

42. Straatreiniging

Het nieuwe grondstoffenplan heeft tot het inzicht geleid dat afvalkosten uit de wijken (straatreiniging) ten onrechte werden meegenomen in de tariefberekening van afval. Afval

uit de wijk is namelijk geen huishoudelijk afval en deze kosten mogen geen onderdeel uitmaken van de tariefberekening. Het gevolg is dat deze kosten ten laste gaan van de algemene middelen. Onder meer om deze reden is het mogelijk de afvalstoffenheffing in 2023 iets te verlagen.

43. Straatmeubilair

In de Kadernota is budget overgeheveld naar Wegen, straten en pleinen, bedoeld voor klein onderhoud wegen. Deze taak behoort tot de wegenbeheerder. Voor de begroting 2023 is berekend hoeveel banken, afvalbakken en verkeersborden in de gemeente aanwezig zijn. Door de overheveling van het budget in de Kadernota is tekort budget achtergebleven om het straatmeubilair daadwerkelijk te kunnen onderhouden. Om deze reden wordt budget structureel bijgeraamd.

44. Reclame-inkomsten

Met ingang van 2023 zijn nieuwe overeenkomsten voor reclame in de buitenruimte afgesloten. De baten nemen hierdoor af met € 4.000.

45. Meerjarenplanning baggeren

De raad is in juli geïnformeerd via een memo over de meerjarenplanning baggeren en de geraamde kosten hiervan. Deze raming wordt verwerkt in de begroting 2023.

46. Wandel- en fietsroutenetwerk

In februari 2015 is er tussen de gemeenten Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Heiloo, Heerhugowaard, Langedijk, Uitgeest en Velsen en Recreatie Noord-Holland NV een overeenkomst opgesteld voor de

aanleg en het beheer en onderhoud van het wandel en fietsroutenetwerk en deze wordt ieder jaar stilzweigend verlengd. In de jaren daarna heeft Recreatie Noord-Holland in andere regio's ook recreatieve netwerken in beheer en onderhoud genomen. Mede daardoor is de kennis en ervaring binnen het Routebureau over het beheren en onderhouden van routenetwerken toegenomen. Bij het herzien van de overkomsten, willen we deze kennis en ervaring graag opnemen zodat we de kwaliteit van de netwerken kunnen verbeteren. Het gaat om € 3.000 voor het wandelroutenetwerk en € 2.000 voor het fietsroutenetwerk.

47. Hogere energielasten 3c

De hogere wereldwijde energieprijzen hebben een significant effect op de energielasten van de gemeente. Voor het inschatten van dit effect is uitgegaan van de energieprijzen medio augustus. De energieprijzen waren op

dat moment circa 275% hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. In dit programmaonderdeel resulteert dit in hogere energielasten voor de openbare verlichting.

48. Kapitaallasten 3c

In 2024 zijn de kapitaallasten incidenteel lager door latere verwachte realisatie van de 'verkeersstudie Vennewatersweg'. Daarnaast is de investering aansluiting A9 doorgeschoven, waardoor de kapitaallasten en de onttrekking uit de bestemmingsreserve later starten.

49. Mutatie onttrekking reserve A9

De latere realisatie van de aansluiting A9 betekent dat de onttrekking uit de bestemmingsreserve doorschuift.

Programma 4
Een financieel gezonde gemeente

4. EEN FINANCIËEL GEZONDE GEMEENTE

Ontwikkelingen

Onzekerheid gemeentefonds vanaf 2026

In de meicirculaire 2022 is een accres raming opgenomen voor de jaren 2022 tot en met 2025. Daarbij is aangegeven dat voor de financiering van de gemeenten vanaf 2026 werd gewerkt aan een zogenaamde contourennota. Deze nota is verschenen, maar biedt ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 nog niet de noodzakelijke zekerheid die gemeenten nodig hebben voor het opstellen van hun begroting vanaf 2026. De financiering van de gemeenten vanaf dat moment blijft onzeker en de minister biedt voorsnood dus nog geen zekerheid. Zij wil eerst drie andere oplossingsrichtingen verkennen voordat zij met voorstellen komt (weging ambities en daarvoor beschikbaar gestelde middelen, vergroting lokaal belastinggebied, opbouwen van een tijdelijke buffer ter verlichting van 2026 door gemeenten). Het Rijk is zich daarbij bewust dat de maatschappelijke opgaven structurele investeringen vergen, ook na 2026.

De VNG heeft bij de minister aangegeven zich grote zorgen te maken over het stabiliteitsprobleem dat het Rijk creëert.

Hiervoor heeft zij de volgende redenen:

- Structureel tekort vanaf 2026 vanwege de uitname uit het gemeentefonds na 2025 zonder dat er sprake is van een taakwijziging en aanvullend het koopkrachtverlies omdat de lonen en prijzen ook in 2026 blijven stijgen. De eenmalige rijksbijdrage van € 1 mrd bij de septembercirculaire is bij lange na niet voldoende om het 'ravijn' in 2026 te overbruggen.

- In de ramingen 2026- 2029 is geen volumeraming voor het accres opgenomen.

Evaluatie herijking gemeentefonds

De financiële gevolgen van de herijking van het gemeentefonds zijn in de meicirculaire 2022 opgenomen en onderdeel van deze begroting. Het nu ingevoerde model voor de verdeling van de middelen uit het gemeentefonds is geen eindstation en vraagt continu onderhoud. De Tweede Kamer is voor de zomer geïnformeerd over de onderzoeksagenda en de momenten van evaluatie ervan. Aan de hand van deze evaluatie wordt besloten over het traject 2026 en verder. In de septembercirculaire wordt jaarlijks over de uitkomst van de uitgevoerde onderzoeken gerapporteerd.

Wat willen we bereiken?

1. Een structureel sluitende begroting
2. Stabiele verantwoorde lokale lasten
3. Een verantwoorde weerstandscapaciteit

Wat gaan we daarvoor doen?

1. In de programmabegroting worden in de jaren 2023 t/m 2025 de structurele lasten gedekt door de structurele baten.
2. We houden de woonlasten voor onze inwoners op een verantwoord niveau. We indexeren de OZB-inkomsten met 2,4% (cpi maart 2022). Voor riool en afval hanteren we kostendekkende tarieven.
3. We identificeren periodiek de risico's die we lopen en beoordelen of we maatregelen kunnen nemen om deze risico's te beperken.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken?

1. Een vastgestelde meerjarig sluitende programmabegroting
2. Een stabiele ontwikkeling van de lokale lasten.
3. De ontwikkeling van de weerstandscapaciteit, waarbij de weerstandsratio minimaal 1,20 is.

Onderdelen 'Een financieel gezonde gemeente'

Dit programma bestaat uit de volgende onderdelen: de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien, de vennootschapsbelasting en overige. In onderstaande tabel is dit cijfermatig weergegeven, waarna per onderdeel een toelichting volgt.

Bedragen x 1.000	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023
Algemene dekkingsmiddelen	40.810	534	40.275
Overhead	21	8.065	-8.043
Onvoorzien	0	10	-10
Vpb	0	23	-23
Overige	2.299	1.071	1.228
Totaal	43.129	9.703	33.426

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald in wet of regelgeving. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen, zoals bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing en de leges, kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit algemene uitkering uit het gemeentefonds, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is (zoals bijvoorbeeld onroerende zaakbelastingen),

dividend en het saldo van de financieringsfunctie (verschil tussen rentelasten en baten). Een specificatie van de algemene dekkingsmiddelen is opgenomen in bijlage 4.

Overhead

De definitie van overhead volgt uit de notitie overhead van de commissie BBV en betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het BBV verplicht gemeenten om deze kosten apart inzichtelijk te maken. Het programma onderdeel "overhead" bestaat uit de overhead die vanuit de werkorganisatie BUCH wordt doorberekend (aandeel Heiloo in kosten van het domein Bedrijfsvoering) en uit de overhead die is opgenomen in de gemeentebegroting van Heiloo zelf (o.a. kosten voor het gemeentehuis, bestuursondersteuning en voorlichting).

Overhead Bedragen x 1.000	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023
Aandeel overhead in bijdrage BUCH	0	6.890	-6.890
BUCH plustak Nieuw Tij	0	83	-83
Verzekeringen	0	52	-52
Bijdrage Regionaal archief	0	112	-112
Gemeentehuis (huidig en nieuw)	6	401	-395
Onderkomen BOR	2	145	-143
Bestuursonderst. college van B&W	0	275	-275
Voorlichting	0	47	-47
Overige	14	60	-46
Totaal	21	8.065	-8.043

Onvoorzien

In artikel 4 lid 2 van de Financiële verordening 2017 is bepaald dat de (op grond van het BBV verplichte) post onvoorzien in de begroting € 10.000 bedraagt.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 kunnen ook overheidslichamen belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting. Voor de gemeente Heiloo is dit van toepassing voor de grondexploitaties. Na analyse van de eventuele belastingplicht voor de grondexploitaties bleek hiervan sprake. Inmiddels is tot en met 2020 een aangifte ingediend in lijn met de landelijke kaders. Hieruit blijkt dat over deze jaren een beperkte VPB last is ontstaan. Inmiddels wordt gewerkt aan de berekeningen over 2021 waaruit een geactualiseerde prognose van de verwachte VPB voor 2022 en verder volgt. Deze prognose zal muteren op basis van de actuele grondexploitaties en kan qua uitkomsten veranderen als er winst wordt gemaakt, de prognoses afwijken van de realisatie of nieuwe grondexploitaties worden geopend. De gemeente maakt in dit kader kosten in verband met ambtelijke inzet op dit gebied.

Overige

Dit betreft de ontvangsten voor de bovenwijkse voorzieningen, die via de algemene baten en lasten worden gestort in de bestemmingsreserve bovenwijks. De lasten bestaan uit de stelposten die geraamd zijn voor het uitvoeringsprogramma (€ 300.000) en voor de inflatie (€ 771.000).

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf F Verbonden partijen

PO Verbonden partij	
4	Werkorganisatie BUCH (BUCH)
4	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Op 1 april 2016 is door het rijk de 'Regeling Beleidsindicatoren' vastgesteld. In de regeling zijn de beleidsindicatoren opgenomen die moeten worden opgenomen in de verschillende programmaonderdelen. Onderstaand de verplichte indicatoren voor dit programma met een vergelijking met de BUC-gemeenten en de gemiddelde score van Nederland:

			B	U	C	H	NL			
PO	nr	Overzicht verplichte indicatoren	score	score	score	score	score	jaar	eenheid	bron
4a	29	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	938	747	743	730	733	2021	€	COELO, Groningen
4a	30	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	1031	856	838	868	810	2021	€	COELO, Groningen
4b	31	Formatie / Fte per 1.000 inwoners	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.b.		aantal per 1.000 inw.	Gemeente
4b	32	Bezetting / Fte per 1.000 inwoners	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.b.		aantal per 1.000 inw.	Gemeente
4b	33	Apparaatskosten / Kosten per inwoner	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.b.		euro	Gemeente
4b	34	Totale kosten inhuur externen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1.073	n.b.	2023	x €1.000	Gemeente
4b	35	Overhead in % van totale lasten	n.b.	n.b.	n.b.	12,2	n.b.	2023	%	Gemeente

Ad 31 t/m 33 : Omdat het ambtelijk apparaat van de gemeente Heiloo – op de griffie en de gemeentesecretaris na - is ondergebracht in de werkorganisatie BUCH zijn de indicatoren 31 t/m 33 niet van toepassing.

Ad 34 : De externe inhuur betreft alleen de inhuur die via de begroting van de gemeente Heiloo loopt. Voor de kosten van externe inhuur van de gemeenschappelijke regelingen (waaronder de BUCH), verwijzen we naar de betreffende begroting van die GR. Het gaat om de volgende componenten:

Onderdeel	Bedrag
Beheer openbare ruimte	68.275
Sportcoach	112.000
Opzetten BIZ	27.500
Aansluiting A9	243.000
Handhaving	25.000
Grondbedrijf	597.582
Totaal	1.073.357

PROGRAMMA 4: WAT GAAT HET KOSTEN

Nr	x € 1.000	PO	Bijdrage	korte omschrijving	2023		2024		2025		2025		I/S
50	nb	4	Prog	Extra inzet communicatie	18	N	18	N	18	N	18	N	S
51	aut	4	BUCH	Deelname Castricum aan nieuw Tij	-		27	V	27	V	27	V	S
52	aut	4	Prog	BTW koepelvrijstelling	60	N	60	N	60	N	60	N	S
53	aut	4	Prog	Hogere energielasten 4	100	N	100	N	100	N	100	N	S
54	aut	4	Prog	Stelpost indexatie	711	N	711	N	711	N	711	N	S
55	aut	4	Prog	Uitvoeringsprogramma collegeakkoord	300	N	300	N	300	N	300	N	S
56	aut	4	Prog	Septembercirculaire 2022	752	V	757	V	78	V	929	V	S

50. Extra inzet communicatie

Het in contact zijn met inwoners en ondernemers vraagt continue aandacht zowel online als offline. In deze tijd waarin digitalisering de lijn is, wordt persoonlijke aandacht, het in gesprek zijn en reageren op dat wat speelt nog belangrijker. We gaan de communicatie verder digitaal professionaliseren. We peilen wat er leeft onder onze doelgroepen zodat we daar beter op kunnen inspelen. En we meten de effecten van onze communicatie, om die verder te kunnen verbeteren. Daarmee wordt onze communicatieaanpak proactiever (en gepland), op het moment dat er nog invloed is, bijvoorbeeld door over het proces te communiceren. En kunnen we inwoners beter betrekken. Het communicatiebudget moet om deze reden met € 8.000 worden verhoogd.

Daarnaast vragen we € 10.000 voor inzet van nieuwe communicatiemiddelen. Nieuwe middelen en kanalen, passend in deze 'snelle' tijd, waar verandering voorop staat,

moeten ook nu worden meegenomen naast de gemeenteberichten. Ook qua toegankelijkheid en begrijpbaarheid, is het wenselijk om meer met beeldende content en korte video's te werken. Daarom gebruiken we veel beeldende content.

51. Deelname Castricum aan nieuw Tij

Eerder had de gemeente Castricum besloten niet mee te doen aan Nieuw Tij (data analisten et cetera). Castricum heeft nu besloten om vanaf 2024 mee te betalen aan de huidige formatie data analisten. Hierdoor kan de bijdrage plustak van de overige gemeenten worden verlaagd. Verder wordt de plustak nu een reguliere taak aangezien de kosten nu via de verdeelsleutel worden verdeeld.

52. BTW koepelvrijstelling

Vanaf 2018 staat de reikwijdte van het toepassen van de koepelvrijstelling voor ambtelijke fusie organisaties (de

koepel) ter discussie. Het standpunt van de toenmalige Staatssecretaris van Financiën was dat indien een ambtelijke fusie organisatie btw-belaste prestaties uitvoert voor de gemeenten, ze alle activiteiten mét btw moeten doorbelasten aan de gemeenten. De Staatssecretaris was van mening dat de diensten van de koepel dienen te worden aangemerkt als één onsplitsbare prestatie. Splitsing in btw-belaste en btw-vrijgestelde prestaties is in zijn visie niet mogelijk. De huidige Staatssecretaris heeft het zelfde standpunt. De koepelvrijstelling betekent dat de werkorganisatie BUCH grotendeels voor haar diensten (btw-vrijgestelde prestaties) die ze doorbelast aan de gemeenten géén btw in rekening hoeft te brengen. Door het niet kunnen toepassen van de koepelvrijstelling moet de werkorganisatie de BUCH op álle doorbelastingen aan de gemeenten btw in rekening brengen. Doordat de gemeente Heiloo een deel van de BTW niet mag compenseren wordt de niet te compenseren btw als last in de exploitatie opgenomen. Vanaf 2018 heeft de gemeente Heiloo de BTW conform het standpunt van de staatssecretaris volledig betaald, maar tegelijkertijd een vordering opgenomen op de belastingdienst om via een bezwaar dit geld terug te vorderen. Inmiddels is deze vordering voor Heiloo opgelopen tot € 220.000 en komt er ieder jaar circa € 60.000 bij. Aangezien op korte termijn geen duidelijkheid wordt verwacht op dit dossier wordt voorzichtigheidshalve voorgesteld dit als last in de begroting op te nemen en de vordering in de 2e Firap af te boeken. De gemeente is voornemens om via een bezwaarprocedure alsnog in het gelijk te worden gesteld en dan zou een voordeel in de exploitatie ontstaan voor dezelfde bedragen.

53. Hogere energielasten 4

De hogere wereldwijde energieprijzen hebben een significant effect op de energielasten van de gemeente. Voor het inschatten van dit effect is uitgegaan van de energieprijzen medio augustus. De energieprijzen waren op dat moment circa 275% hoger dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. In dit programmaonderdeel resulteert dit in hogere energielasten voor het gemeentehuis en het onderkomen van de buitendienst.

54. Stelpost indexatie

De aanhoudende hoge inflatiecijfers hebben een grote impact op de gemeentelijke begroting, maar de precieze omvang is op detailniveau (nog) niet te becijferen. Om deze reden wordt voorgesteld om een stelpost indexatie op te voeren, die kan worden ingezet om de effecten van prijs- en loonstijging op te vangen. Deze stelpost is berekend met de aanname dat bij de gemeente Heiloo net als bij gemeenschappelijke regelingen de totale lasten voor 70% loongerelateerd zijn en voor 30% prijsgerelateerd. De lasten zijn hierbij geschoond voor posten, waarvoor geldt dat deze via hogere tarieven (riool en afval) of een hogere rijksbijdrage (bijstandsuitkeringen) worden gecompenseerd. In deze 'topdown' benadering is uitgegaan dat de lonen 1% extra stijgen en de prijzen 7,5%. Dit levert een stelpost op van € 1.175.000, waarop de inschatting van de gestegen energieprijzen (€ 464.000) in mindering is gebracht. Dan resteert nog een stelpost van € 711.000 voor het mitigeren van loon- en prijsstijgingen.

55. Uitvoeringsprogramma collegeakkoord

Op het moment van het aanbieden van deze begroting heeft een uitwerking plaatsgevonden van het nieuwe

collegeakkoord in een concept uitvoeringsprogramma. Hierover moet het college nog in gesprek met de werkorganisatie over het capaciteitsvraagstuk en een nadere uitwerking van de kosten. Hierdoor heeft er nog geen gedetailleerde uitwerking van de ambities in de begroting 2023 plaatsgevonden. Ter dekking van de lasten behorende bij de ambities die in het akkoord zijn opgenomen is in deze begroting een structurele stelpost opgenomen van € 300.000 voor uitvoering van de in dat akkoord opgenomen nieuw beleid. Zodra de verdere uitwerking heeft

plaatsgevonden, wordt de opgenomen stelpost toegerekend aan de respectievelijke programmaonderdelen.

56. Septembercirculaire 2022

De septembercirculaire heeft voor alle jaren een hogere algemene uitkering opgeleverd. Dit komt door de hogere loon- en prijscompensatie. Daarnaast is voor 2026 door het Rijk een incidentele bijdrage opgenomen. Een nadere toelichting is gegeven bij het onderdeel 'Financiële positie'.

PARAGRAAF A: LOKALE HEFFINGEN

1 Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijk bron van inkomsten en zijn onderdeel van de gemeentelijke beleidsvrijheid. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in heffingen waarbij de besteding van de opbrengsten vrij is (de zogenaamde belastingen) en heffingen waarvan de opbrengst gebonden is (zogenaamde heffingen, leges en retributies). Deze paragraaf geeft inzicht in het beleid van de gemeentelijke heffingen voor 2023 en wordt een raming afgegeven van de verwachte opbrengsten aan belastingen en heffingen. Deze is berekend op basis van de in de kadernota 2023 opgenomen uitgangspunten. De definitieve vaststelling van de tarieven gebeurt niet bij de begroting maar separaat bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023.

1.1 Tarievenbeleid

Afvalstoffen- en rioolheffing

Het uitgangspunt bij de riool- en afvalstoffenheffing is dat de heffingen kostendekkend zijn ten aanzien van de toegerekende kosten zonder dat de voorziening negatief wordt.

Mocht er in een jaar minder uitgegeven zijn dan dat er aan heffingen binnen is gekomen dan wordt het teveel ontvangen bedrag gestort in de voorziening afval c.q. riool. Als er meer is uitgegeven dan begroot dan wordt het tekort zoveel mogelijk uit de voorziening onttrokken. De voorziening mag niet negatief komen te staan

De kosten voor het kwijschelden van afvalstoffenheffing en rioolheffing worden gedekt vanuit de voorzieningen afval en riolering.

Onroerende zaakbelasting

Voorgesteld wordt om bij de berekening van de OZB inkomsten te indexeren met 2,4%. Dit is gebaseerd op de nationale consumentenprijsindex (cpi) conform de verwachting van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (maart 2022). Hierbij is nog geen rekening gehouden met extra OZB inkomsten als gevolg van areaaluitbreiding door het gereedkomen van woningbouw. Op basis van de meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) wordt uitgegaan van 100 extra woningen. Omdat deze extra OZB opbrengsten gerelateerd zijn aan de toename van het aantal WOZ objecten heeft dit geen invloed op de OZB tarieven.

Toeristenbelasting en lijkbezorgingsrechten

De overige lokale heffingen binnen de gemeente Heiloo zijn de toeristenbelasting en de lijkbezorgingsrechten. Voor lijkbezorgingsrechten geldt dat we streven naar maximaal kostendekkende tarieven. De opbrengst van de toeristenbelasting wordt sterk beïnvloed door de macro-economische conjunctuur en de beschikbaarheid van toeristische voorzieningen in de regio. De tarieven voor de toeristenbelasting en lijkbezorgingsrechten worden geïndexeerd met het algemene index percentage (cpi) van 2,4%.

Tarieven

Alle belastingtarieven worden ter vaststelling opgenomen in de betreffende belastingverordeningen en in november 2022 aan de raad voorgelegd.

2 Hoofdpijnen per belastingsoort

2.1 Afvalstoffenheffing

Het ophalen van huishoudelijk afval is een taak die de Gemeente Heiloo kostendekkend wil uitvoeren. Vertrekpunt is dat de kosten die toegerekend kunnen worden, ook daadwerkelijk onderdeel van het tarief uitmaken. Tot de kosten voor het inzamelen en verwerken van de afvalstoffen behoren de directe kosten inclusief fte en overhead en tevens een aandeel in de kosten van de BTW. Dit, omdat het niet doorrekenen van BTW sinds de invoering van het BTW compensatiefonds namelijk leidt tot een extra nadeel in de vorm van een korting op de algemene uitkering.

Vanaf 2021 wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing gebaseerd op een vaste en een variabele component. De hoogte van de vaste heffing is afhankelijk van de omvang van het huishouden en de hoogte van de variabele heffing is afhankelijk van het aantal malen dat er restafval wordt aangeboden.

De afvalstoffenheffing kent, buiten de tarieven voor het afhalen van grofvuil aan huis, een vaste tweetal tarieven, een tarief voor:

- éénpersoonshuishoudens;
- twee- of meerpersoonshuishoudens.

Daarnaast is er sprake van een variabele component in de afvalstoffenheffing in de vorm van een tarief per containerlediging of inworp per afvalzak in een verzamelcontainer.

Kerncijfers

In de berekening van de opbrengst in relatie tot de kostendekkendheid wordt uitgegaan van 3.723 eenpersoons- en 7.244 twee- of meerpersoonshuishoudens. In deze aantallen wordt de komende jaren een lichte groei verwacht.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing		2023
Kosten taakveld afval, incl. (omslag)rente		2.654.000
Inkomsten, excl. heffingen		490.000
Netto kosten		2.164.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente		686.000
Straatreiniging		20.000
BTW		297.000
Totale kosten		3.167.000
Opbrengst vaste heffing		2.801.000
Opbrengst variabele heffing		432.000
Kwijtschelding		68.000
Onttrekking voorziening		2.000
Totale opbrengsten		3.167.000
Dekkingspercentage		100,00%

Opbrengsten

De opbrengsten voor 2023 tot en met 2026 als volgt geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing	3.233.000	3.233.000	3.233.000	3.233.000

Tarieven

Belastingplichtig is de gebruiker van een perceel waar de gemeente een inzamelplicht heeft voor huishoudelijke afvalstoffen. Door de invoering van een vast tarief en een variabel tarief is er sprake van een financiële prikkel tot afvalscheiding.

De laagbouw heeft een PMD minicontainer aan huis. Omdat de hoogbouw dit niet heeft en daardoor PMD met het restafval wordt aangeboden, wordt op het tarief per inworp in een trommel van een verzamelcontainer een korting toegepast.

De vaste tarieven worden ten opzichte van 2022 met 1,5% verlaagd. Dit is mogelijk vanwege lagere verwerkingskosten en hogere inkomsten voor het oud papier.

Vaste heffing	2022	2023
Eenpersoonshuishouden	€ 187,50	€ 185,00
Meerpersoonshuishouden	€ 295,40	€ 291,00

Voor de variabele heffing blijven de tarieven op het niveau van 2022:

Variabele heffing	2022	2023
Per lediging container 240 liter	€ 6,00	€ 6,00
Per lediging container 140 liter	€ 3,50	€ 3,50
Per inworp trommel 60 liter	€ 1,00	€ 1,00
Per inworp trommel 30 liter	€ 0,50	€ 0,50

2.2 Leges

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

Leges kunnen worden geheven voor van gemeentewege verleende diensten. De diverse diensten waarvoor leges zijn verschuldigd worden opgenomen in de tarieventabel behorende bij de legesverordening. Landelijk zijn de leges verdeeld in 3 titels en iedere titel is onderverdeeld in verschillende hoofdstukken. Alle titels tezamen mogen uiteindelijk maximaal 100% kostendekkend zijn. De tabel onder het opbrengstenoverzicht geeft de kostendekkendheid van de leges weer in Heiloo.

Omschrijving	Kosten	Opbr.	Dekking
<u>Titel 1 Algemene dienstverlening</u>			
Burgerlijke stand	€ 57.919	€ 15.700	27%
Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 112.469	€ 48.700	43%
Rijbewijzen	€ 66.053	€ 77.126	117%
Verstrekingen uit de Basisregistratie personen	€ 48.069	€ 19.100	23%
Overige publiekszaken	€ 52.069	€ 9.500	18%
Kabels en leidingen	€ 90.070	€ 23.750	26%
Verkeer en vervoer	€ 63.560	€ 7.000	11%
Kostendekking Titel 1	€ 490.210	€ 200.876	41%
<u>Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning</u>			
Kostendekking Titel 2	€ 1.176.469	€ 692.526	59%
<u>Titel 3 Europese dienstenrichtlijn</u>			
Kostendekking Titel 3	€ 472.425	€ 4.000	1%
Totaal Titel 1 t/m 3	€ 2.139.105	€ 897.402	42%

De opbrengsten betreffen de verwachte inkomsten in 2023, zoals die in het financieel systeem zijn opgenomen. De kosten bestaan uit verschillende componenten:

- de directe kosten die aan het product zijn te relateren (bijvoorbeeld afdracht aan Rijk voor een geleverd paspoort);
- de directe apparaatskosten (de salarislasten van het personeel dat direct aan het product werkt);
- de toegerekende overhead per direct toegerekende fte.

Door aldus de berekende kosten af te zetten tegen de begrote opbrengsten, kan de kostendekkendheid worden bepaald. In 2023 komt de kostendekkendheid voor alle titels samen uit op 42%.

2.3 Lijkbezorgingrechten

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De lijkbezorgingrechten worden geheven voor onder meer het begraven van personen en voor het onderhoud van de begraafplaatsen. De tarieven voor de afzonderlijke belastbare feiten zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening lijkbezorgingrechten.

Het uitgangspunt voor de tarieven van de lijkbezorgingrechten is volledige kostendekking op alle tarieven die betrekking hebben op:

- De uitgifte van graven (inclusief grafonderhoud);
- Het begraven;
- De algemene kosten voor het in stand houden (groenbeheer) van de gemeentelijke begraafplaatsen.

Kerncijfers en areaal

De kerncijfers bestaan hoofdzakelijk uit het aantal (meerjarige) rechten op graven en dergelijke en het aantal begravingen en bijzettingen per jaar en het aantal onderhoudsrechten op graven.

Kostendekkendheid begraafplaatsrechten 2023	
Kosten, incl. (omslag)rente	142.187
Inkomsten, excl. Heffingen	
Netto kosten	142.187
<u>Toe te rekenen kosten</u>	
Overhead incl. (omslag)rente	125.180
Overige toe te rekenen kosten	0
A Totale kosten	267.366
Opbrengsten heffingen	151.355
B Totale opbrengsten	151.355
Dekkingspercentage B/A	57%

Opbrengsten

Rekening houdend met het uitgangspunt van 2,4% stijging van de opbrengsten worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Lijkbezorgingrechten	151.000	151.000	151.000	151.000

2.4 Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De onroerende zaakbelastingen betreffen een tweetal belastingen, te weten:

- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van woningen;

- een onroerende zaakbelasting voor gebruikers van niet-woningen.

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De onroerende zaakbelastingen voor het eigendom van woningen en niet-woningen worden geheven van degene die op 1 januari van het belastingjaar in het Kadaster bekend staat als de zakelijk gerechtigde van de onroerende zaak. De heffing van OZB van gebruikers van niet-woningen is per 2022 afgeschaft onder gelijktijdige evenredige verhoging van het tarief voor eigenaren van niet-woningen.

De hoogte van de aanslag 2023 is afhankelijk van de WOZ-waarde op de waardepeildatum. Dit betreft de waarde van de onroerende zaak per 1 januari van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar, in dit geval 1 januari 2022. Deze waarde, vermenigvuldigd met een percentage daarvan (het tarief) vormt het aanslagbedrag OZB. De waarde van de onroerende zaken wordt bepaald en vastgesteld onder het regime van de Wet WOZ.

Vanaf 2022 is de WOZ waarde van woningen berekend naar de oppervlakte in plaats van de inhoud. Deze gewijzigde WOZ waarde berekeningsmethodiek sluit daarmee beter aan bij publicaties op de diverse woningaanbod-websites waar de grootte van woningen doorgaans in vierkante meters wordt uitgedrukt. Tevens wordt hiermee een hogere acceptatiegraad van de WOZ waarde beoogd.

Kerncijfers, waardeontwikkeling en areaal

De kerncijfers voor de bepaling van de te verwachten opbrengst van de onroerende zaakbelastingen betreffen het aantal woningen, het aantal niet-woningen, de totaalwaarde van de woningen, de totaalwaarde van de niet-woningen, de vrijstellingen en het percentage van de leegstand van niet-woningen op 1 januari van het belastingjaar.

Opbrengsten

Rekening houdend met het uitgangspunt van 2,4% stijging van de opbrengsten worden de begrote opbrengsten exclusief areaaluitbreiding als volgt geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Gebruikers niet-woningen	0	0	0	0
Eigenaren niet-woningen	1.171.000	1.233.000	1.233.000	1.233.000
Eigenaren woningen	4.127.000	4.127.000	4.127.000	4.127.000
Totaal opbrengst OZB	5.298.000	5.360.000	5.360.000	5.360.000

2.5 Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een object van waaruit direct of indirect water wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering. Doel van de rioolheffing is om de kosten te dekken met betrekking tot de afvoer van afvalwater, hemelwater en het beheer van het grondwaterpeil. De heffingsgrondslag voor de rioolheffing heeft een relatie met het afgevoerde water dat vanuit het object wordt afgevoerd. Er is sprake van een gedifferentieerd tarievenstelsel waarbij 300 m³ waterverbruik het uitgangspunt vormt voor het basistarief. Verder is er sprake van een tarief voor afgevoerd afvalwater van:

- 300 tot 500 kubieke meters;
- 500 tot 1000 kubieke meters;
- 1000 tot 2000 kubieke meters;
- meer dan 2000 kubieke meters;
- elke extra 1000 kubieke meters of gedeelte daarvan boven de 2000 kubieke meters.

Bij de behandeling van het raadsvoorstel over het gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2019-2023) is besloten om over te stappen op de zogenaamde spaarmethodiek. De vervangingsinvesteringen

worden hierbij ten laste van de spaarvoorziening gebracht. Bij het GRP is gekozen voor een geleidelijke stijging van het tarief, zodat op termijn voldoende in de voorziening is gespaard.

Kerncijfers (kosten en opbrengsten)

In de berekening van de opbrengst wordt uitgegaan van 11.512 eenheden. Net als bij de afvalstoffenheffing wordt ook in rioolheffing BTW doorberekend. Uitgangspunt is dat alle kosten die toegerekend kunnen worden, onderdeel van het tarief uitmaken.

Kostendekkendheid rioolheffing		2023
Kosten taakveld afval, incl. (omslag)rente		1.532.000
Inkomsten, excl. heffingen		5.000
Netto kosten		1.527.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente		282.000
Doorberekening baggerkosten		15.000
Extra rente (1,0%)		143.000
BTW		222.000
Storting in voorziening		132.000
Totale kosten		2.321.000
Opbrengst heffingen		2.371.000
Kwijtschelding		50.000
Totale opbrengsten		2.321.000
Dekkingspercentage		100%

Opbrengsten

Rekening houdend met een gelijkblijvend areaal zoals genoemd bij de kerncijfers en een positief blijvende voorziening worden de opbrengsten voor 2023 tot en met 2026 als volgt geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Rioolheffing	2.371.000	2.533.000	2.579.000	2.625.000

Tarieven

Conform het GRP 2019-2023 stijgt het tarief enkele euro's per jaar om voldoende te kunnen sparen om de (toekomstige) vervangingsinvesteringen te kunnen financieren. In 2023 en 2024 is een extra stijging noodzakelijk vanwege de hoge inflatie en verplichte klimaatadaptatiemaatregelen. Het basistarief wordt als volgt voorgesteld:

	2023	2024	2025	2026
Rioolheffing	€ 206	€ 220	€ 224	€ 228

2.6 Toeristenbelasting

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De toeristenbelasting wordt geheven voor het tegen betaling overnachten in de gemeente door personen die geen inwoner van de gemeente zijn. De belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot nachtverblijf biedt. De aanslagoplegging voor de toeristenbelasting vindt na afloop van het belastingjaar plaats, op basis van de ingediende aangiften.

Kerncijfers en areaal

Sinds een aantal jaren is het aanbieden van verblijf via internet aanzienlijk toegenomen. In de uitvoering van de toeristenbelasting wordt periodiek gecontroleerd op de juistheid en volledigheid van de gevoerde verblijfsadministraties door de aanbieders van verblijf.

Opbrengsten

Rekening houdend met het bovengenoemde worden de begrote opbrengsten voor 2023 tot en met 2026 als volgt geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Toeristenbelasting	78.000	78.000	78.000	78.000

Tarief

Aan de raad wordt net als voorgaande jaren een apart besluit voorgelegd om de verordening en daarmee het tarief toeristenbelasting 2023 vast te stellen. Voorgesteld wordt om het tarief per overnachting te indexeren met 2,4% op € 2,05.

2.7 Bedrijven investeringszone (BIZ)

In 2021 is op initiatief van de ondernemers in het stationscentrum in Heiloo een bedrijveninvesteringszone ingevoerd. De gemeente faciliteert de BIZ-organisatie door de BIZ-bijdragen te innen. Door de invoering van de BIZ-belasting met een tarief van € 420 per jaar worden belastingopbrengsten gegenereerd met een omvang van € 19.000. De BIZ verordening is vastgesteld voor de jaren 2021, 2022 en 2023. De opbrengst wordt, na aftrek van de perceptiekosten, in de vorm van een subsidie uitgekeerd aan de BIZ vereniging die de activiteiten namens de ondernemers uitvoert. De ondernemers bepalen zelf de activiteiten. De gemeenteraad moet wel instemmen en toetsen op het algemeen belang in de openbare ruimte.

3 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffen- en rioolheffing bestaat de mogelijkheid om op basis van het “Besluit kwijtschelding gemeentelijke belastingen Heiloo 2023” een kwijtscheldingsverzoek in te dienen. In Heiloo

wordt bij de kwijtschelding afgeweken van de normen zoals deze zijn opgenomen in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Hierin zijn in artikel 16, tweede lid, onderdelen a en b, de kosten van bestaan gesteld op 90% van de bijstandsnorm. Heiloo gaat echter uit van de meest ruime, de zogenaamde 100% norm. Dit houdt in, dat kwijtschelding wordt verleend aan belastingschuldigen die een inkomen hebben dat op of onder 100 procent van de landelijk geldende bijstandsnorm ligt. De kwijtschelding wordt opgevangen binnen de kostendekking van met name afvalstoffen- en rioolheffing.

Kwijtschelding wordt zoveel mogelijk automatisch verleend. Dit gebeurt middels een automatische koppeling met landelijke inkomens- en vermogensgegevens door het Inlichtingenbureau met belastingplichtigen die hiervoor toestemming hebben gegeven.

Kerncijfers

Naast de toegekende gehele kwijtschelding bestaat er een variatie in gedeeltelijk toegekende verzoeken waarbij een percentage van de aanslag wordt kwijtgescholden. Om deze reden wordt niet uitgegaan van het totale aantal toekenningen maar van de bedragen kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing.

Rekening houdend met een gelijkblijvend aantal toekenningen worden de uitgaven voor 2023 tot en met 2026 als volgt geraamd:

	2023	2024	2025	2026
Kwijtschelding riool	50.000	50.000	50.000	50.000
Kwijtschelding afval	68.000	68.000	68.000	68.000

4 Lokale lastendruk

De hoogte van de OZB (woningen), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing tezamen, wordt geduïd met het begrip “lokale lastendruk”. De lokale lastendruk wordt in Nederland door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) bijgehouden.

De lokale lastendruk in Heiloo bedraagt gemiddeld voor een:

- éénpersoonshuishouden met eigen woning € 810;
- meerpersoonshuishouden met eigen woning € 945;
- éénpersoonshuishouden met een huurwoning € 401;
- meerpersoonshuishouden met een huurwoning € 535.

Heiloo bezet daarmee in de landelijke ranglijst van de gemeenten met de laagste woonlasten in 2022 de volgende plaatsen:

- meerpersoonshuishouden met een eigen woning, plaats 217, in 2021 was dat plaats 176*;
- meerpersoonshuishouden met een huurwoning plaats 284, in 2021 was dat plaats 247*.

De gemeente op nummer 1 van de ranglijst heeft de laagste woonlasten, de gemeente op nummer 354 de hoogste.

*Coelo heeft in de berekening van de lokale lastendruk 2021 geen variabele afvalstoffenheffing meegewogen, voor 2022 is dat wel gebeurd.

Wat de plaatsen op de landelijke ranglijst worden in 2023, hangt naast de hoogte van de tarieven in Heiloo, mede af van de ontwikkelingen elders in Nederland.

Benchmark woonlasten Noord-Holland 2022

De benchmark beoogt door middel van vergelijking de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te

bevorderen. De benchmark vergelijkt binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

In de ‘benchmark woonlasten Noord-Holland 2022’ zijn 47 gemeenten betrokken. Heiloo neemt met gemiddelde woonlasten van € 945 voor een meerpersoonshuishouden plaats 29 in. In 2021 was dat plaats 19*. De gemeente op plaats 1 kent met € 709 de laagste gemiddelde woonlasten in Noord-Holland en de gemeente op plaats 47 de hoogste met € 1.736.

Onderstaande tabel bevat de tarieven van de belasting en heffingen waarop de lokale lastendruk is gebaseerd in BUCH verband.

2022 Gemeente	Tarief OZB	Afvalstoffenheffing 1 pers huishouden	Afvalstoffenheffing meerpers huish.	Rioolheffing
Heiloo	0,08631%	€ 217,50*	€ 345,40*	€ 187,00
Bergen	0,09910%	€ 284,00	€ 378,00	€ 181,00
Uitgeest	0,11185%	€ 224,25*	€ 342,00*	€ 161,50
Castricum	0,07554%	€ 234,12*	€ 277,52** / € 319,40*	€ 204,84
Landelijk	0,09780%	€ 256,00	€ 317,00	€ 207,00

* basistarief + € 50 (m.pers.hh) of € 30 (1pers.hh) voor ledigingen container of inworpen afvalzakken

**Castricum kent een tarief van € 277,52 per 2 pers. hh en € 319,40 per 3 of meer pers. hh.

Ontwikkeling van de tarieven 2020 - 2022 in Heiloo van de belasting en heffingen waarop de lokale lastendruk is gebaseerd.

Ontwikkeling tarieven	Heiloo 2020	Heiloo 2021	Heiloo 2022	NL-gem. 2022
OZB (woningen)	0,0907%	0,0907%	0,08631%	0,0978 %
Afval (meerpers.huish.)	€ 312,00	€ 334,00	€ 345,40	€ 317,00
Riool (huishouden)	€ 174,00	€ 181,00	€ 187,00	€ 207,00
Ranglijst	232	233	217	

PARAGRAAF B: WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

1. Aanleiding en achtergrond

Wij hebben de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend.

Daarnaast zijn in deze paragraaf de vijf verplichte BBV (Besluit Verantwoording Begroting) financiële kengetallen opgenomen. Doelstelling is dat de kengetallen en de beoordeling gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht geven aan de raad over de financiële positie van de gemeente.

2. Risicoprofiel

Om de risico's van onze gemeente in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de domeinen de risico's in beeld gebracht met een mogelijk financieel gevolg. In het volgende overzicht worden de top 10 risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico	Kans	Max. fin. gevolg	Invloed
Als gevolg van schaarste in grondstoffen wordt het risico gelopen dat projecten uitlopen of duurder worden.	70%	€ 2.100.000	14.57%
Meerkosten aansluiting A9 door vertraging en prijsstijgingen	70%	€ 1.425.000	9.95%

Minder omgevingsvergunningen worden verleend	60%	€ 1.400.000	8.35%
Zandzoom faciliterend: toename van kosten die niet via de anterieure overeenkomsten kunnen worden verhaald.	60%	€ 1.000.000	6.15%
IKC Zandzoom duurder door stijging prijzen grondstoffen.	70%	€ 535.000	3.74%
De korte termijn beheersmaatregelen sociaal domein worden niet volledig gerealiseerd	70%	€ 530.000	3.69%
Tegenvallende algemene uitkering	50%	€ 700.000	3.50%
Aanpassing van de ventilatiesystemen van de gemeentelijke accommodaties	50%	€ 500.000	3.34%
Zandzoom faciliterend: hogere kosten vanwege stikstofmaatregelen	25%	€ 1.000.000	3.31%
Reconstructie Vennewatersweg wordt duurder als gevolg van prijsstijgingen.	70%	€ 420.000	2.94%

De top 10 van risico's vertegenwoordigen 60% van de totale risico-impact (kans x risicobedrag). Het risicoprofiel is verslechterd in vergelijking met de actualisatie bij de jaarrekening 2021. De belangrijkste reden is dat door de hogere inflatie de kans bestaat dat de ramingen van diverse investeringskredieten niet toereikend zijn.

Onderstaand een korte toelichting op de belangrijkste gewijzigde risico's:

Toename risico ↑:

- Als gevolg van de hoge inflatie is het risico fors toegenomen dat de geraamde investeringskredieten niet toereikend zijn. De index voor de grond-, weg- en waterbouw is in 2022 verder gestegen met name door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne. Deze prijsstijgingen zijn voor een groot deel nog niet doorberekend in de ramingen van de (grote) investeringskredieten als de aansluiting A9, IKC Zandzoom, de tweede sporthal en de reconstructie van de Vennewatersweg. Voor deze grote investeringen is een apart risico ingeschat. Daarnaast is een apart risico bepaald voor alle overige investeringen samen.
- Door de energiecrisis en de hoge inflatie is het mogelijk dat een groter beroep wordt gedaan op de bijzondere bijstand en de schuldhulpverlening.
- Binnen het sociaal domein worden een aantal risico's (licht) hoger ingeschat: hogere kosten hulpmiddelen door gestegen prijzen, nadelig effect van de nieuwe tarieven inkoop jeugdhulp vanaf 2023 en nieuwe inkoop Wmo huishoudelijke ondersteuning.

Afname risico ↓:

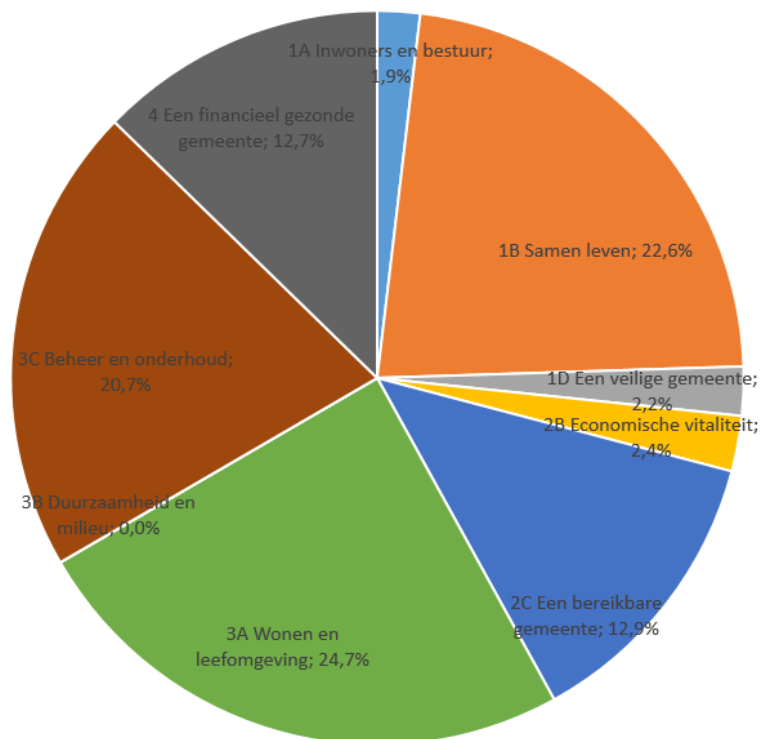
- Het nadelige risico op de herijking van het gemeentefonds is gedaald, omdat de herverdeling bij de meircirculaire bekend is geworden en voor Heiloo een relatief klein nadeel heeft opgeleverd. Wel blijft nog een risico bestaan, aangezien het Rijk nog een evaluatie wil uitvoeren op de herijking. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de maatstaf overige eigen middelen, die voor gemeenten met een hogere belastingcapaciteit zoals Heiloo nadelig kan uitvallen.
- Het risico op een nadelig effect voor het afvalbudget is lager

geworden, omdat voor het eerst sinds langere tijd de afvalvoorziening weer is gevuld, die eventuele tegenvallers kan opvangen zonder dat de algemene middelen aangesproken hoeven te worden.

- Het risico op het project Zuiderloo is verder gedaald door een goede voortgang, waardoor het risico op het niet realiseren van opbrengsten klein is geworden.

Verdeling per programmaonderdeel

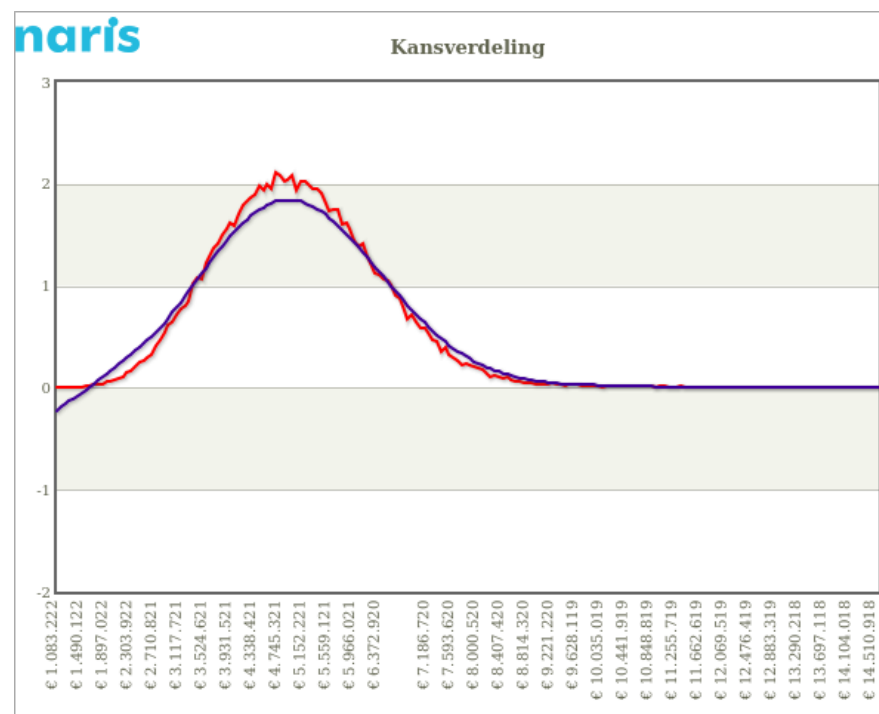
Onderstaand wordt een verdeling gegeven van alle risico's over de programmaonderdelen:

- Het hoogste aandeel in het risicoprofiel is het programma 'Wonen en leefomgeving' (25%). Hierin zitten de risico's van het grondbedrijf en de leges omgevingsvergunningen.
- Samenleven neemt 23% van de totale risico's voor haar rekening. Dit bestaat met name uit het niet volledig realiseren van de beheersmaatregelen in combinatie met een toename van de zorgvraag en -zwaarte bij de jeugdhulp en Wmo.
- De derde plaats wordt ingenomen door 'Beheer en onderhoud' (21%) met hierin onder andere het risico dat diverse investeringskredieten niet toereikend zijn door de hoge inflatie.
- In het programmaonderdeel 'Een bereikbare gemeente' (13%) zitten de risico's dat de investeringskredieten aansluiting A9 en reconstructie Vennewatersweg worden overschreden.
- 'Financieel gezond' neemt 13% van de totale risico's voor zijn rekening met hierin onder andere de risico's op een lagere algemene uitkering en verleende garanties.
- De andere programmaonderdelen vertegenwoordigen 6% van het risicoprofiel.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag aan risico's van € 33.265.000 ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 toont de resultaten van de risicosimulatie. De horizontale as bevat schattingen van de totale schadelast van alle risico's, de verticale as geeft weer hoe groot de kans is dat de op de horizontale as vermelde bedragen voorkomen (het gaat hier om percentages). De rode lijn in de grafiek geeft de daadwerkelijke uitkomsten aan van de Monte Carlo simulatie. De blauwe lijn is de trendlijn die de extreme pieken uit de rode lijn haalt.

Figuur 1

Uit de volgende tabel is af te lezen dat het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een afgerond bedrag van € 6.745.000 (benodigde weerstandscapaciteit).

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit	
Zekerheidsperc.	Bedrag in €
50%	4.938.744
55%	5.103.401
60%	5.273.394
65%	5.454.206

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit

Zekerheidsperc.	Bedrag in €
70%	5.649.236
75%	5.863.490
80%	6.099.486
85%	6.380.319
90%	6.744.709
95%	7.312.446

Daarnaast moet rekening worden gehouden met de risico's die door de verschillende gemeenschappelijke regelingen in hun eigen P&C documenten in beeld zijn gebracht. Het gaat om de volgende GR-en en risicobedragen:

Tabel 3: Risico's GR-en

GR	Risicobedrag
Werkorganisatie de BUCH	487.000
Zaffier *	28.000
Totale weerstandscapaciteit	515.000

* Dit is het risicobedrag dat Zaffier zelf heeft opgenomen in de begroting 2023. In aanvulling hierop is voor Zaffier nog een apart risico opgenomen voor de oprichting/transitiefase.

De overige gemeenschappelijke regelingen hebben becijferd dat hun beschikbare weerstandscapaciteit hoger is dan de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit inclusief de GR-en bedraagt: **€ 7.260.000**

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- I. Reserves
- II. Onbenutte belastingcapaciteit
- III. Post onvoorzien

Ad. I Reserves

De reserves zijn in twee typen onder te verdelen: de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

Van de reserves vormt de algemene reserve het deel dat kan worden aangewend ter financiering van opgetreden risico's.

Bestemmingsreserves

Alleen de bestemmingsreserve grote projecten wordt bij Heiloo meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Ad. II Onbenutte belastingcapaciteit

- In het toezichtskader van de provincie is een nadere duiding gegeven hoe de onbenutte OZB berekend wordt. Volgens dit toezichtskader is de nog onbenutte OZB gelijk aan de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau dat een gemeente moet heffen om voor toelating van een zogenoemde artikel 12 aanvraag in aanmerking te kunnen komen. Voor 2022 is dit 0,1729% (bron meicirculaire 2022). Het gewogen gemiddeld OZB percentage (woningen en niet-woningen) bedraagt 0,1009% (peiljaar 2022) en dus veel lager. Het verschil tussen het gewogen gemiddeld percentage van Heiloo en het percentage artikel 12 is de onbenutte belastingcapaciteit. Per saldo is sprake van een onbenutte belastingcapaciteit van € 3.630.000.

- Voor riool en afval is een kostendeckendheid van 100% en levert geen verdere onbenutte belastingcapaciteit op.

Ad. III Post onvoorzien

Deze post kan via een raadsbegrotingswijziging incidenteel worden ingezet als dekking.

Het totaal per 1 januari 2023 van de hiervoor genoemde, in te zetten opties ter afdekking van incidentele risico's blijkt uit de volgende tabel:

Tabel 4: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit in €
Algemene reserve	8.485.000
Reserve grote projecten	3.609.000
Onbenutte belastingcapaciteit *)	3.630.000
Post onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	15.734.000

*) In de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit heeft Heiloo een behoudend uitgangspunt door de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te nemen. Exclusief de onbenutte belastingcapaciteit bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit **€ 12.104.000**.

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. In de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit heeft Heiloo een behoudend

uitgangspunt door de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te nemen. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsratio.

$$\text{Ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscap.}}{\text{Benodigde weerstandscap.}} = \frac{€ 12,104 \text{ mln}}{€ 7,260 \text{ mln}} = 1,67$$

De onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 5: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Het ratio valt in klasse B. Dit duidt op een ruim voldoende weerstandsvermogen. De ratio is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2021 (1,89). Dit komt door een hoger risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit). Het hogere risicoprofiel wordt voornamelijk veroorzaakt door het hogere risico dat diverse investeringskredieten niet toereikend zijn door de hoge inflatie. De beschikbare weerstandscapaciteit is ook toegenomen door de hogere winstnemingen vanuit de grondexploitaties, waardoor de reserve grote projecten stijgt.

De kwalificatie van de weerstandsratio moet in samenhang worden beoordeeld met de kengetallen hieronder.

5. Kengetallen

Doelstelling van deze kengetallen en bijbehorende beoordeling is om op eenvoudige wijze inzicht geven over de financiële positie van de gemeente. Het gaat om de volgende kengetallen:

1. **Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.
2. **Solvabiliteitsratio**
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
3. **Structurele exploitatieruimte**
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen.
4. **Grondexploitatie**
In dit kengetal wordt de waarde van de bouwgrond gerelateerd aan de totale baten.
5. **Belastingcapaciteit**
Deze indicator geeft aan hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde.

De provincie als financieel toezichthouder heeft zogenaamde signaleringswaarden gedefinieerd. Deze signaleringswaarden moeten worden gezien als een hulpmiddel om het risico per kengetal in te schatten en is hiermee geen norm. De provincie onderscheidt drie categorieën: A: minst risicovol, B: gemiddeld risico en C: meest risicovol. In de onderstaande tabel worden de kengetallen met signaleringswaarden getoond:

Signaleringswaarde		A	B	C
1a.	Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b.	Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte len.	< 90%	90 - 130%	> 130%
2.	Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3.	Structurele exploitatier.	> 0%	0%	< 0%
4.	Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
5.	Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Hieronder worden de uitkomsten van de kengetallen gepresenteerd:

Verloop kengetallen		Jrk. 2021		Begr. 2022		Begr. 2023	
1a.	Netto schuldquote	59%	A	46%	A	41%	A
1b.	Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte len.	58%	A	45%	A	40%	A
2.	Solvabiliteitsratio	27%	B	29%	B	32%	B
3.	Structurele exploitatier.	1%	A	4%	A	1%	A
4.	Grondexploitatie	16%	A	8%	A	3%	A
5.	Belastingcapaciteit	107%	C	109%	C	107%	C

Verloop kengetallen		Begr. 2024		Begr. 2025		Begr. 2026	
1a.	Netto schuldquote	50%	A	53%	A	76%	A
1b.	Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte len.	49%	A	51%	A	75%	A
2.	Solvabiliteitsratio	35%	B	37%	B	33%	B
3.	Structurele exploitatier.	4%	A	3%	A	-2%	C
4.	Grondexploitatie	3%	A	0%	A	0%	A
5.	Belastingcapaciteit	109%	C	109%	C	110%	C

- De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld te delen door de totale baten (exclusief mutaties reserves). De

netto schuld neemt vanaf 2021 met € 9 mln toe. Dit wordt veroorzaakt door het relatief hoge investeringsvolume, waardoor het positieve rekening-courant saldo bij de BNG de komende begrotingsperiode daalt, maar naar verwachting t/m 2026 nog wel positief blijft. De netto schuldquote neemt toe van 59% in 2021 naar 76% in 2026.

- De solvabiliteitsratio schommelt tussen de 27% en 37%. De totale reservepositie fluctueert door met name de stortingen en onttrekkingen voor de bovenwijkse voorzieningen en grote projecten. Dit kengetal krijgt hiermee het predicaat 'gemiddeld risico'.
- De structurele exploitatieruimte varieert op basis van de verwachte begrotingssaldi. In 2026 wordt dit kengetal negatief.

Dit wordt veroorzaakt door het nadelige begrotingssaldo in dat jaar.

- De boekwaarde van de grondexploitaties (Zuiderloo en Boekelermeer) ontwikkelt zich positief. De huidige verwachting voor Zuiderloo is dat de grondverkopen in 2023 grotendeels zijn afgerond. Voor Boekelermeer is de verwachting dat met de toevoeging van Fase C de laatste grondverkopen in 2025 plaatsvinden.
- De (gemiddelde) woonlasten in Heiloo nemen toe van € 945 in 2022 naar € 969 in 2023. Dit is een stijging van € 24 oftewel 2,6%. Deze stijging bestaat uit OZB (+ € 10), afval (- € 4) en riool (+ € 18). De woonlasten liggen hiermee circa 7% boven het landelijk gemiddelde (t-1).

PARAGRAAF C: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

In onze gemeente maken de inrichting en het beheer van de openbare ruimte met alles wat daarin en daarop ligt, ook wel de kapitaalgoederen genoemd, een belangrijk onderdeel uit van onze taken. Dit legt dan ook een aanzienlijk beslag op de financiële middelen. Deze paragraaf geeft inzicht in het (beleid met betrekking tot het) onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente.

a. **Wegen**

Aan het wegbeheer wordt inhoud gegeven door regulier onderhoud en de reconstructies vanuit het vastgestelde Beleidsplan wegbeheer. Reconstructies van wegen vinden, voor zover mogelijk, zoveel mogelijk plaats gelijktijdig met rioolvervanging en verkeersreconstructies. Daarnaast wordt bij de programmering rekening gehouden met grote infrastructurele projecten binnen de gemeente Heiloo. Voor de periode 2018-2022 is het Wegenbeleidsplan opgesteld. Binnen dit beleidsplan heeft een evaluatie plaatsgevonden van de afgelopen planperiode. Daarnaast is aan de hand van de meest recente kwaliteitsopname van ons areaal wegen een inschatting gemaakt van de onderhoudsbehoefte in de toekomst. In 2022/2023 wordt aan de hand van een nieuwe kwaliteitsopname het beleidsplan wegbeheer geactualiseerd voor de planperiode 2023-2027.

Binnen wegbeheer is er altijd sprake van een bepaalde mate van areaal dat de classificatie 'onvoldoende' krijgt. Het CROW adviseert een bandbreedte van 4 tot 9% onvoldoende. Heiloo zat op het moment van opstellen van het wegenbeleidsplan met 11% iets buiten deze bandbreedte en heeft dan ook de doelstelling om binnen de planperiode 2018-2022 het percentage onvoldoende te laten dalen. Met het geprogrammeerde onderhoud en de

grootschalige investeringen (Kerkelaan-Belieslaan, Vennewatersweg, Het Zevenhuizen/Westerweg, Zevenhuizerlaan en de omvorming van asfaltfietspaden naar beton) is de verwachting dat deze bandbreedte snel wordt bereikt.

Het wegenbeleidsplan in Heiloo is er daarnaast op gericht om achterstallig onderhoud dat leidt tot kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties direct op te pakken dan wel niet te laten optreden door hier tijdig op te acteren. Om deze reden wordt geen voorziening gevormd op basis van art 44 lid1a BBV.

b. **Kunstwerken**

Onderhoud aan civieltechnische kunstwerken wordt niet tot wegonderhoud gerekend. Voor dit onderdeel is een apart jaarlijks investeringsbudget beschikbaar en dit wordt ingezet naar aanleiding van behoefte die blijkt uit meldingen en inspecties. In 2019 heeft een inspectie van de kunstwerken plaats gevonden. Op basis van deze inspectie is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor de planperiode 2020-2024. In dit meerjarenonderhoudsplan is een geactualiseerde beheerplanning vastgesteld waarin voor een aantal kunstwerken ook investeringen voor vervanging zijn opgenomen.

c. **Riolering**

In 2019 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) geactualiseerd. Dit heeft een looptijd van 2019 tot en met 2023 binnen de kaders van de Leidraad Riolerings (Stichting Rioned), wetgeving op het gebied van de Wet milieubeheer en aan de hand van uitgevoerde inspecties. Het GRP omvat onder meer het overzicht van onderhoudswerkzaamheden, onderzoeken en aanleg van nieuwe

riolering voor de looptijd van het plan. Een onderdeel van het plan is toetsing op kostendekkendheid over een periode van 60 jaar.

Binnen dit GRP is nadrukkelijk aandacht besteed aan belangrijke nieuwe beleidsontwikkelingen zoals klimaatadaptatie, de invoering van de omgevingswet en de overstap naar risico gestuurd beheer.

Het vigerende beleidsplan water en riolering, genaamd gemeentelijke rioleringsplan (GRP) is voor de gemeente Heiloo aan herziening toe. De termijn loopt af in 2023 en ook het beleid moet herzien worden vanwege nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, met name rond klimaatverandering, klimaatadaptatie en de omgevingswet. In 2023 wordt een geactualiseerd Programma Water en Riolering (PWR) opgesteld voor de gemeente Heiloo. Met het opstellen van een PWR wordt ook de relatie gelegd met de omgevingswet. De beschrijving wordt hierbij meer afgestemd op het proces van omgevingsvisie, omgevingsprogramma, omgevingsplannen.

Naast het reguliere rioolbeheer zijn we met de andere waterkwaliteit- en kwantiteitbeheerders (regiogemeenten en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) op zoek naar financiële en technische optimalisatie van het rioolbeheer en daaraan rakende beleidsvelden zoals water.

Dit doen we door gemeenschappelijke studies binnen het samenwerkingsverband.

d. Water

Met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in het kader van het Regionaal Waterplan. De hoofdthema's waar het waterplan zich op richt zijn: veiligheid; Kaderrichtlijn Water (KRW), Waterbeheer 21e eeuw (WB21); grondwaterbeheer; herinrichting en uitbreiding stedelijk

gebied; recreatie; en duurzaamheid en verbetering van de belevingswaarde van water. De relatie tussen water en ruimtelijke ordening zal bij deze thema's aan de orde komen. Het Waterplan vormt een beleidsmatig kader voor diverse onderliggende plannen zoals het Baggerplan en het Gemeentelijk Rioleringsplan en bevat een pakket aan maatregelen.

De afgelopen jaren is circa 4 km natuurvriendelijke oevers aangelegd. Recent onderzoek heeft aangetoond dat de aanleg van natuurvriendelijke oevers bijdraagt aan de visstand en de biodiversiteit van het stedelijk water.

e. Groen en spelen

Net als bij de onderdelen wegen en riolering, wordt ook aan het groenbeheer door middel van een beheerprogramma inhoud gegeven. Dit groenbeheerprogramma wordt gevoed met de uitgangspunten uit het Groenbeleidsplan Heiloo. Hierin zijn opgenomen de met de raad gemaakte afspraken over (ecologisch) beheer en de nota Bomenbeleid. Recent is een nieuw groenbeheerplan vastgesteld. In navolging van het nieuwe groenbeheerplan wordt in 2022/2023 ook het groen- en bomenbeleid voor de gemeente Heiloo geactualiseerd.

Naar aanleiding van het bomenbeleid werken we jaarlijks de lijst met te beschermen monumentale en beeldbepalende bomen op openbaar en particulier terrein bij. Risico- en attentiebomen worden 1 keer per jaar gecontroleerd. Met het vaststellen van het nieuwe groenbeheerplan wordt conform het Handboek bomen voor laan- en straatbomen 1 keer per 3 jaar BVC uitgevoerd.

Voor de speelruimtes in Heiloo is in juni 2020 het uitvoeringsplan speelruimtes 2020-2024 door het college vastgesteld. Hierin is gekozen voor instandhouding van de huidige speelplekken.

f. Accommodaties

In 2019 is een actualisatie uitgevoerd. De geactualiseerde MJOP's (meerjarenonderhoudsplannen) zijn geïmplementeerd in één uniform beheersysteem, te weten O-Prognose. Met dit beheersysteem kunnen we de jaarlijks benodigde middelen voor het beheer en onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen berekenen. Aan de hand van de opgestelde meerjarenonderhoudsplannen voor onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zijn rapporten uitgedraaid met de totalen per jaar per gebouw voor de komende 10 jaren.

g. Openbare verlichting

In 2015 is een nieuw meerjarenvervangingsplan voor de openbare verlichting gemaakt. Bij alle grootschalige vervangingen van

lichtmasten worden LED-armaturen en dimmers aangebracht. Hierdoor besparen we op de energiekosten. Op deze manier dragen wij bij aan de doelstelling uit het Energieakkoord.

Samen met een nog op te stellen beleidsplan openbare verlichting in 2022/2023 wordt ook een nieuw beheerplan voor de komende planperiode opgesteld. Binnen dit beheerplan wordt aan de hand van de areaalgegevens (kwantiteit en kwaliteit) een inschatting gemaakt van de onderhoudsbehoefte voor de komende planperiode.

In de tabel op de volgende pagina staat een overzicht van alle beleidsvelden en belangrijkste aandachtspunten.

BIJLAGE 1: Tabel onderhoud kapitaalgoederen Heiloo								
Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen	Ramingen t.l.v. exploitatie / voorzieningen**	Ramingen volledig en reëel in begroting?*	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?***	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?***
Wegen (incl. kunstwerken en verlichting)	Beleidsplan wegbeheer 2018-2022	basis	2018-2022	ja	exploitatie	ja	ja, maar wordt ingelopen	ja
	Meerjarenprogramma kunstwerken 2020 - 2024	basis	2020-2024	ja	exploitatie	ja	nee	n.v.t.
	Meerjarenvervangingsplan OV 2015 e.v.	n.t.b.	2015-e.v.	n.t.b.	exploitatie	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Riolering	GRP 2019-2023	'Streefbeeld kwaliteit vrijvervalriolen'	2019-2023	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
Water	Regionaal Waterplan Bergen, Castricum en Heiloo	basis	2012-2017	ja	exploitatie	ja	nee	n.v.t.
Groen (incl. sportfaciliteiten)	Groenbeleidsplan Heiloo 2012 - 2022 en Nota bomenbeleid 2008. Groenbeheerplan 2021-2023.	basis	2021-2023	ja	exploitatie	ja	nee	n.v.t.
Spelen	Uitvoeringsplan speelruimte 2020-2024	basis	2020-2024	ja	exploitatie	ja	nee	n.v.t.
Gebouwen (incl. onderwijs)	MJOP 2020-2030	basis	2020-2030	ja	exploitatie en voorziening	ja	nee	n.v.t.
* De genoemde categorieën zijn de kapitaalgoederen welke conform artikel 12 lid 1 van de Besluit begroting en verantwoording (BBV) minimaal dienen te worden opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. De gemeente kan naar haar eigen inzicht / wens een verdere onderverdeling maken naar meerdere categorieën.								
** Indien de ramingen in de exploitatie conform plannen zijn en volledig en reëel zijn opgenomen in de begroting, is het voldoende om onder het algemene deel van de paragraaf dit in één zin te vermelden. Deze twee kolommen kunnen dan achterwege blijven.								

PARAGRAAF D: FINANCIERING

1. Inleiding

In deze paragraaf staat de gemeentelijke financieringsfunctie centraal en de beheersing van bijbehorende risico's. De gemeentelijke treasuryfunctie voert financiële taken uit binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido) en het treasurystatuut. Allereerst wordt in deze paragraaf ingegaan op de toekomstige financieringsbehoefte en komt de bijbehorende renteverwachting aan bod. Hierbij wordt ingegaan op de balansprognose en het verwachte EMU-saldo. Ten slotte worden de verschillende risico's en de beheersing hiervan behandeld.

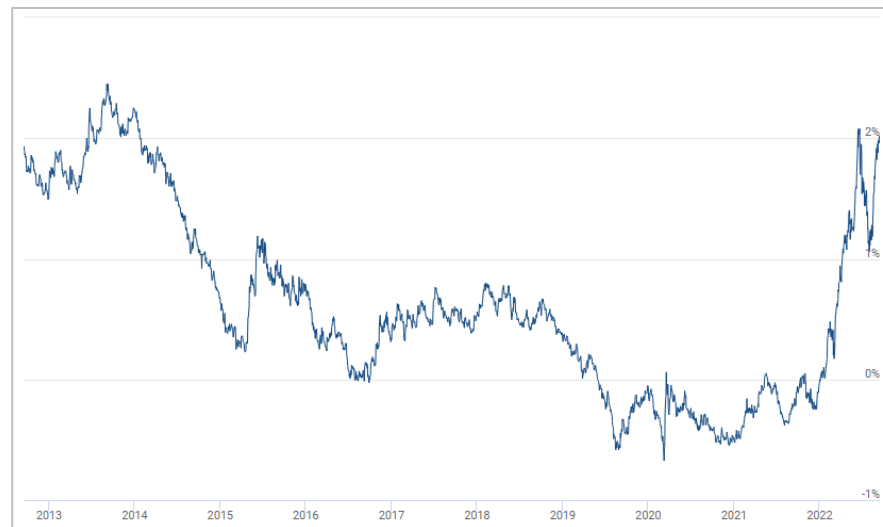
2. Financiering

2.1 Markontwikkelingen en rentevisie

De rentevisie van de gemeente is gebaseerd op de rentevisie van de Bank Nederlandse Gemeenten (september 2022):

“De inflatie is nog altijd veel te hoog. De ECB zal het monetaire beleid in het komende jaar verkrappen. De lange rentetarieven zullen daardoor in alle looptijden naar verwachting opgelopen”

Voor de tarieven op de geldmarkt (leningen korter dan een jaar) wordt veelal gekeken naar het rentetarief dat banken elkaar onderling berekenen (de Euribor) en voor de kapitaalmarkt (leningen langer dan een jaar) naar de rente op staatsleningen. Over het algemeen geldt dat de rente hoger wordt bij een langere looptijd van de lening. Onderstaand de ontwikkeling van de kapitaalmarktrente vanaf 2013 t/m 2022, waaruit blijkt dat de rente sinds begin 2022 sterk is opgelopen:

2.2 Renteschema

De aanbeveling van de BBV is om via het zogenaamde renteschema het renteresultaat op het taakveld treasury inzichtelijk te maken. Voor Heiloo geldt een omslagrente van 2,5%. Dit resulteert in het volgende schema:

Renteschema conform Notitie Rente		2023
(bedragen x € 1.000)		
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.513
b	De externe rentebaten (idem)	-/- 15
Saldo rentelasten en rentebaten		1.498

Renteschema conform Notitie Rente			2023
(bedragen x € 1.000)			
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	55
c2	De rente van project-financiering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0
c3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering)	+	0
		-/-	55
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1.443
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over voorzieningen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.443
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	1.264
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury		179

Volgens de notitie rente van de BBV mag het verschil tussen de renteomslag en werkelijke rente niet groter zijn dan 25%. Voor 2023 is dit verschil 12% en valt dus binnen deze marge.

2.3 Financieringspositie

Voor de financiering van de investeringen passen wij totaal financiering toe. Dit betekent dat niet voor iedere investering 1-op-1 een lening wordt aangetrokken. Voor de investeringen maken wij gebruik van meerdere financieringsbronnen. Deze

bronnen zijn primair het eigen vermogen en de langlopende schulden. Voor de programmabegroting is een liquiditeitsprognose opgesteld. Het uitgangspunt voor deze prognose zijn de bedragen (exploitatie en investeringen) die zijn opgenomen in deze begroting. Op basis hiervan is bepaald of extra leningen moeten worden aangetrokken en welke gevolgen dit heeft voor de rentekosten. Dit resulteert in onderstaande prognose:

	Liquiditeitsprognose (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
(1)	Kasstroom operationele activiteiten	3.250	5.352	4.843	2.239
(2)	Kasstroom investeringsactiviteiten	-1.918	-8.403	-7.023	-11.793
(3)	Kasstroom financieringsactiviteiten	-481	-481	-481	0
(4)	Netto kasstroom = (1) + (2) + (3)	851	-3.532	-2.661	-9.554
(5)	Beginsaldo rekening-courant	24.002	24.853	21.321	18.660
(4)	Netto Kasstroom	851	-3.532	-2.661	-9.554
(6)	Eindsaldo (5) + (4)	24.853	21.321	18.660	9.106

- De liquiditeitsprognose laat zien dat er voor alle jaren een positief eindsaldo is. Wel nemen de liquide middelen af van € 24,0 mln (ultimo 2022) naar € 9,1 mln (ultimo 2026). Het saldo daalt vanwege een aantal grote investeringen waaronder aansluiting A9, verkeersstudie Vennewatersweg en IKC Zandzoom. In deze prognose is het actuele investeringsschema met daarin het netto restant investeringskrediet aansluiting A9 van € 12,7 mln verwerkt.

- Het grondbedrijf met de projecten Zuiderloo, Boekelermeer en Zandzoom faciliterend blijft deze begrotingsperiode naar verwachting positieve kasstromen genereren. Vanuit Zandzoom worden de komende jaren bijdragen ontvangen voor het groenfonds. Deze bijdragen worden gestort in de reserve bovenwijkse voorzieningen. Hier komen op een later moment uitgaande kasstromen uit voort als investeringskredieten, die nog separaat aan de raad worden voorgelegd. Het gaat om circa € 4,5 mln, die nog niet in deze prognose is verwerkt.
- De ambities die spelen tot verlevendiging van 't Loo (na besluitvorming raad) leiden tot uitgaande kasstromen in de vorm van investeringskredieten. Hiermee is in deze prognose geen rekening gehouden. Ook andere ambities uit het collegeprogramma Heiloo Natuurlijk! die mogelijk leiden tot nieuwe investeringskredieten zijn niet in deze prognose meegenomen.
- Het risico dat investeringskredieten hoger uitvallen vanwege de huidige hoge inflatie is niet in deze liquiditeitsprognose verwerkt.

2.4 Balansprognose

De geprognosticeerde balans is bedoeld om meer inzicht te geven in de financieringspositie en de ontwikkeling van het EMU-saldo. Dit levert het volgende beeld op:

Geprognosticeerde balans (x € 1 mln)	2023	2024	2025	2026
Activa				
(Im)materiële vaste activa	55.505	62.848	74.063	76.424
Financiële vaste activa	1.070	1.051	1.032	1.032
Vlottende activa	35.989	31.374	23.192	15.787

Geprognosticeerde balans (x € 1 mln)	2023	2024	2025	2026
Totaal	92.564	95.273	98.287	93.243
Passiva				
Eigen vermogen	28.641	31.746	34.983	29.452
Voorzieningen	1.988	1.911	2.163	2.349
Vaste schulden	50.294	49.794	49.294	49.294
Vlottende passiva	11.641	11.822	11.847	12.148
Totaal	92.564	95.273	98.287	93.243

- De vaste activa nemen toe vanwege de investeringsvolumes de komende jaren.
- De boekwaarden van de grondexploitaties (vlottende activa) nemen geleidelijk af, doordat in deze begrotingsperiode meer inkomsten dan uitgaven worden verwacht. Ook de liquide middelen nemen dus af, zoals vermeld bij de liquiditeitsprognose.
- Het eigen vermogen is inclusief de verwachte begrotingssaldi.
- De vaste schuld bestaat uit 2 leningen bij de BNG, waarvan op 1 lening jaarlijks € 0,5 mln wordt afgelost. Deze lening met een oorspronkelijke hoofdsom van € 5 mln is in 2025 volledig afgelost. De andere lening (hoofdsom € 49,2 mln) start met aflossen in 2027 (jaarlijks € 1,4 mln).

2.5 EMU-saldo

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (hof) bevat de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gezamenlijke en gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de Europese begrotingseisen te respecteren (maximaal 3% tekort van bruto binnenlands product). Dit wordt gemonitord via het zogenaamde EMU-saldo. Dit is gebaseerd op werkelijke kasstromen en niet op baten en lasten. Zie onderstaande tabel:

EMU-saldo (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	3.663	3.105	3.237	-5.531
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	5.111	7.343	11.215	2.361
3 Mutatie voorzieningen	-391	-77	252	186
4 Mutatie voorraden (inc bouwgronden in exploitatie)	-4.674	-1.238	-242	-2.771
5 Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	2.835	-3.077	-7.484	-4.935

Zoals bij de liquiditeitsprognose is geconstateerd neemt het saldo op de rekening-courant vanaf 2023 af door de uitgaande kasstromen voor de investeringsactiviteiten de komende begrotingsperiode.

3. Risicobeheer

3.1 Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Teneinde een grens te stellen aan de korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In onderstaande tabel volgt de ontwikkeling van de kasgeldlimiet

Toets kasgeldlimiet (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
1. Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal lasten	65.777	57.582	61.018	60.469
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%

In bedrag	5.591	4.894	5.187	5.140
2. Vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar				
Schuld in rekening courant				
Gestorte gelden door derd. < 1 jr				
Totaal	-	-	-	-
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas				
Tegoeden in rekening-courant	24.853	21.321	18.660	9.106
Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
Totaal	24.853	21.321	18.660	9.106
4. Tot. netto vlott. schuld (2) - (3)	-24.853	-21.321	-18.660	-9.106
Toegestane kasgeldlimiet (1)	5.591	4.894	5.187	5.140
Ruimte (+) Overschrijding (-) = (1) - (4)	30.444	26.215	23.847	14.246

De gemeente Heiloo blijft alle jaren ruim binnen de kasgeldlimiet.

3.2 Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

De renterisiconorm is ingesteld om de rentegevoeligheid van de leningportefeuille met een rentetypische looptijd van langer dan een jaar te beperken. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de herfinancieringen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de

tijd te spreiden. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm vergeleken met het renterisico:

Renterisiconorm (x € 1.000)		2023	2024	2025	2026
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
1.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
2.	Te betalen aflossingen	500	500	500	0
3.	Renterisico (1 + 2)	500	500	500	0
4a	Begrotingstotaal lasten	65.777	57.582	61.018	60.469
4b	Het bij ministeriële regeling vastgestelde % van de tot. begroting	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm	13.155	11.516	12.204	12.094
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	12.655	11.016	11.704	12.094
5b	Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	0	0	0	0

De gemeente Heiloo blijft ruim binnen de gestelde renterisiconorm.

3.3 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen en dus aan de gemeente zijn verstrekte lening niet terugbetaalt. De gemeente Heiloo heeft een uitstaande lening op de bibliotheek. Hierop wordt € 19.000 afgelost per jaar. Daarnaast heeft de raad heeft in 2021 besloten om een zogenaamde 'reverse converteerbare hybride obligatielening' van € 675.000 te verstrekken aan Alliander N.V. Hierop vindt geen aflossing plaats.

Verstrekte leningen x (€ 1.000)	2023	2024	2025	2026
Bibliotheek	58	39	19	0
Alliander	675	675	675	675
Totaal	733	714	694	675

Waarborgen en garanties

Borgstellingen kunnen op twee manieren voorkomen:

1. Directe borgstelling
2. Achtervang

Bij directe borgstelling staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken die veelal activiteiten verzorgen welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Achtervang houdt in dat de gemeente, al dan niet samen met het Rijk, een rol speelt in de zekerheidsstructuur van een waarborgfonds, bijvoorbeeld de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Door deze structuur kunnen instellingen die bij een waarborgfonds zijn aangesloten tegen de laagste rente lenen. Mede vanwege de strenge toelatingscriteria en periodieke toetsing door het fonds loopt de gemeente hierbij een veel lager risico dan bij directe borgstellingen.

Waarborgen en garanties x (€ 1.000)	2023	2024	2025	2026
Instellingen / verenigingen	170	136	102	68
WSW leningen 50%	2.000	2.000	2.000	2.000
WSW leningen nieuwe regeling	3.817	3.817	3.817	3.817
HVC	6.499	6.499	6.499	6.499
Hypotheken	1.501	1.373	1.313	1.272
Totaal	13.987	13.825	13.731	13.656

Als het misgaat met een woningcorporatie (bijvoorbeeld rente en aflossing worden niet meer betaald en de borg dreigt te worden aangesproken), zijn er verschillende vangnetten en buffers in het garantiestelsel:

- Primaire zekerheid: De financiële middelen van de corporatie
- Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Tertiaire zekerheid: de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Alleen indien voorgaande zekerheden ontoereikend zijn, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van WSW renteloze leningen aan WSW verstrekken

De kans dat onze gemeente als achtervang wordt aangesproken is bijzonder klein.

PARAGRAAF E: GRONDBELEID

Wat is grondbeleid?

Grondbeleid is het samenhangende geheel van handelingen betreffende grondtransacties en -ontwikkeling. Het geeft aan welke mogelijkheden er zijn om een gebied tot ontwikkeling te brengen en welke rol de gemeente (actief/ faciliterend) hierin kan vervullen.

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond; De aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente gronden voor eigen rekening en risico. De gemeente legt bij actief grondbeleid de publieke voorzieningen aan en kan in beginsel alle productiekosten doorberekenen in de gronduitgifteprijs, mits de marktprijs niet wordt overschreden. Bij een actief grondbeleid wordt een gemeentelijke grondexploitatie opgesteld.

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het particulier mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende ontwikkelingen moet de gemeente verhalen op de particuliere exploitant. De gemeente koopt zelf geen grond aan en beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit het toetsen van de plannen aan vastgestelde beleidskaders, inspraakprocedures, het vaststellen van het bestemmingsplan en zo nodig het exploitatieplan. Bij faciliterend grondbeleid wordt geen gemeentelijke grondexploitatie opgesteld.

Grondbeleid in Heiloo

Het grondbeleid van de gemeente Heiloo is vastgelegd in de Nota Grondbeleid (vastgesteld door de raad in december 2017) en wordt gebruikt als sturingsinstrument om gemeentelijke

doelstellingen te realiseren op verschillende beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, wonen, economische ontwikkeling, energietransitie, infrastructuur, duurzame leefomgeving en voorzieningen. Door de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) met de afdeling Grondexploitatie in 2008 en door effecten van de crisis hebben veel gemeenten hun ontwikkelingsstrategieën heroverwogen en de te voeren grondpolitiek aangepast. Dit heeft er in 2011 toe geleid dat de raad heeft besloten steeds meer af te stappen van actief grondbeleid en meer in te zetten op faciliterend grondbeleid.

De gemeente Heiloo kent nog twee projecten waarvoor een gemeentelijke grondexploitatie is opgesteld, te weten Zuiderloo en Boekelermeer. Een reden om te kiezen voor actief grondbeleid kan liggen in de grondposities in het gebied. Voor beide gebieden geldt dat de gemeente een grote grondpositie heeft. Om de gemeenteraad in staat te stellen haar controlerende rol adequaat te kunnen uitvoeren, is een transparant inzicht in de grondexploitaties en de geprognosticeerde resultaten noodzakelijk.

Grondexploitatie

Om de financiële gegevens van de grondexploitaties inzichtelijker en transparanter te maken wordt in de gemeente Heiloo in samenhang met de begroting 2023 het Meerjarenperspectief Grondexploitaties opgesteld. Hierin worden de grondexploitaties geactualiseerd aan de hand van de vastgestelde ruimtelijke kaders, uitgangspunten en planning. Eventuele afwijkingen in programma, fasering en resultaat inzichtelijk gemaakt. De grondkosten, plankosten, uitvoeringskosten en bijkomende kosten (rente) worden ten laste van de grondexploitatie gebracht. De opbrengsten uit grondverkoop en overige baten worden ten gunste van de grondexploitatie gebracht.

Naast het actualiseren van de grondexploitaties wordt in het Meerjarenperspectief Grondexploitaties gerapporteerd over de winstneming van de projecten, Bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen en de Bestemmingsreserve Grote Projecten. Daarnaast wordt de risicoanalyse behorend bij de projecten geactualiseerd.

Actuele prognose van de grondexploitaties

De gemeente Heiloo heeft de afgelopen jaren voorspoedig aan de grondexploitatieprojecten kunnen werken. Het project Zuiderloo is inmiddels in een vergevorderd stadium en ook de gronduitgifte in Boekelermeer heeft laten zien dat hier een duidelijke markt voor bestaat. De naweeën van de corona pandemie, de energiecrisis en de oplopende rente hebben effect op de economische omstandigheden in Nederland. De veranderende marktomstandigheid kan invloed hebben op de vraag naar woningen en bedrijventerreinen. Voor woningbouwprojecten bestaat het risico dat Nederland in een recessie belandt en de vraag afneemt. Echter op de korte termijn zorgt het samenspel van de lage rente en het grote tekort aan woningen, dat de projecten in de gemeente Heiloo vooralsnog daar geen hinder van ondervindt.

Voor de bedrijventerreinen geldt dat bedrijven voorzichtiger opereren wanneer de onzekerheid in de markt toeneemt. Dit is momenteel echter niet merkbaar bij Boekelermeer omdat er verschillende gegadigden zijn om grond af te nemen in 2022 en 2023.

Voor Zandzoom geldt dat de gemeente (met uitzondering van 1 perceel) geen grondeigenaar meer is in het ontwikkelgebied.

Daarmee loopt zij nog beperkt risico dat samenhangt met (extra) kosten die niet in de overeenkomsten zijn opgenomen. In september 2021 heeft de Raad van State het bestemmingsplan van Zandzoom vernietigd, dit heeft uiteraard consequenties voor zowel ontwikkelende partijen als de gemeente. Er wordt gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan en exploitatieplan voor Zandzoom. Het project Zandzoom Heiloo heeft hierdoor vertraging opgelopen. Per saldo resteert een financieel nadeel van € 497.207 (aan het einde van het project).

De planning is er op gericht dat het ontwerpbestemmingsplan en het ontwerpexploitatieplan Zandzoom nog in het najaar van 2022 ter inzage wordt gelegd.

Het Meerjarenperspectief Grondexploitaties gaat verder in op de details omtrent de ontwikkeling van de grondexploitatieprojecten en licht ook de ontwikkelingen rondom het faciliterende project Zandzoom toe.

Onderstaand het financiële (verwachte) resultaat van de grexen Zuiderloo en Boekelermeer:

Vastgestelde grondexploitaties

Zuiderloo - Heiloo	BIE	Programma 3: Een leefbare gemeente	
Ontwikkelingen			
Voor het gebied Zuiderloo is gekozen om naast actief grondbeleid, ook een deel van het gebied via faciliterend grondbeleid te realiseren. Initiatieven van grondeigenaren worden daarbij afgewacht. In 2020 heeft de gemeente in het kader van het faciliterend grondbeleid met verschillende eigenaren posterieure overeenkomsten gesloten. Onderstaand schema laat zien dat het resultaat van de grondexploitatie flink stijgt. Het Meerjarenperspectief Grondexploitaties gaat hier dieper op in.			
Kengetallen	Jaarschijf 2022 volgens NAG 2021	Jaarschijf 2022 volgens MPG 2022	Jaarschijf 2023 volgens MPG 2022
Jaarsaldo	€ 4.267.084	€ 6.182.244	€ -161.191
Boekwaarde 31-12	€ 331.092	€ 2.246.253	€ 2.085.062
Voorziening 31-12	€ 0	€ 0	€ 0
Exploitatieresultaat CW	€ 600.711	€ 1.959.756	€ 1.959.756
Het saldo van de grondexploitatie Zuiderloo is na de actualisatie flink gestegen.			

Boekelermeer - Heiloo	BIE	Programma 2: Een aantrekkelijke gemeente	
Ontwikkelingen			
<p>Voor het gebied Boekelermeer is gekozen actief grondbeleid te voeren, met de daarbij behorende financiële risico's voor de gemeente. In 2018 zijn de gronden van Boekelermeer Fase B geactiveerd en toegevoegd aan de grondexploitatie van Fase A. Boekelermeer is zo goed als bouwrijp. De focus ligt op grondverkoop en bijbehorende woonrijp werkzaamheden. Met terugwerkende kracht van 1-1-2022 wordt aan de raad gevraagd om fase C te openen en toe te voegen aan de grondexploitatie van Fase AB.</p> <p>Onderstaand schema laat een hoger resultaat van de grondexploitatie zien. We hebben een vergelijking gemaakt met de grex van Fase AB en na toevoeging van Fase C aan Fase AB, dus Fase ABC. Na toevoeging van Fase C zal het resultaat flink toenemen omdat er al veel kosten zijn gemaakt in fase AB en er dus relatief meer opbrengsten zijn in Fase C. Het Meerjarenperspectief Grondexploitaties gaat hier dieper op in.</p>			
Kengetallen	Jaarschijf 2022 volgens NAG 2021	Jaarschijf 2022 volgens MPG 2022 Fase AB	Jaarschijf 2023 volgens MPG 2022 Fase AB
nominaal Jaarsaldo	€ 2.849.693	€ 1.554.508	€ 1.098.176
Boekwaarde 31-12	€ -2.039.763	€ -3.334.947	€ -2.236.771
Voorziening 31-12	€ 0	€ 0	€ 0
Exploitatieresultaat CW	€ 125.156	€ 147.087	€ 147.087
Het saldo van de grondexploitatie Boekelermeer is na de actualisatie licht verbeterd met € 21.931.			
Kengetallen	Jaarschijf 2022 volgens NAG 2021	Jaarschijf 2022 volgens MPG 2022 Fase ABC	Jaarschijf 2023 volgens MPG 2022 Fase ABC
nominaal Jaarsaldo	€ 2.849.693	€ 33.043	€ 2.633.537
Boekwaarde 31-12	€ -2.039.763	€ -4.856.412	€ -2.222.875
Voorziening 31-12	€ 0	€ 0	€ 0
Exploitatieresultaat CW	€ 125.156	€ 1.275.715	€ 1.275.715
Het saldo van de grondexploitatie Boekelermeer is na de actualisatie flink verbeterd met € 1.150.559.			

PARAGRAAF F: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Wanneer een verbonden partij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft, is er sprake van een gemeenschappelijke regeling. Privaatrechtelijke organisaties kunnen stichtingen, verenigingen en vennootschappen zijn.

De gemeente heeft een bestuurlijk belang wanneer zij zeggenschap heeft, door vertegenwoordiging in het bestuur of stemrecht. Zij heeft een financieel belang wanneer zij een bedrag ter beschikking heeft gesteld, dat niet verhaalbaar is wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

Organisaties waarmee een subsidierelatie is aangegaan zonder dat het hiervoor beschreven bestuurlijk en financieel belang aanwezig is, vallen buiten de definitie van verbonden partij.

Visie en kaders

Op 15 oktober 2015 is de nota Verbonden Partijen door uw raad vastgesteld. In deze nota zijn de uitgangspunten opgenomen voor sturing, beheersing en evaluatie van de samenwerkingsverbanden. Ook zijn de rollen van en verantwoordelijkheden van de raad en het college benoemd.

Begin 2018 hebben de vier gemeenteraden ingestemd met de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR).

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Op 1 juli 2022 is de wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd.

Belangrijkste punten in deze wijziging:

- Formaliseren van de actieve informatieplicht van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling, vergelijkbaar met de informatieplicht van het college aan de gemeenteraad, zoals vastgelegd in artikel 169 van de Gemeentewet;
- Een gemeenschappelijke adviescommissie: een commissie bestaande uit raadsleden die het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien;
- Verruiming van de zienswijzeprocedure. Zienswijzen kunnen behalve in de begrotingscyclus, ook worden ingediend bij het treffen van de regeling en bij voorgenomen besluiten voordat die besluiten zijn genomen;
- Meer mogelijkheden voor de deelnemende gemeenten om per regeling keuzes te maken over de governance en legitimatie.

Uiterlijk twee jaar na 1 juli 2022 moeten alle gemeenschappelijke regelingen aan de gewijzigde wet zijn aangepast. Deze wet heeft **geen** gevolgen voor de publiekrechtelijke verbonden partijen. Dit wordt opgepakt in Noord Holland Noord verband. De regietafel, die in 2018 is opgericht met het doel de samenwerking tussen alle betrokkenen bij de gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord beter te laten functioneren, neemt hierin het voortouw.

Verbonden partijen gemeente Heiloo

In de onderstaande paragraaf wordt conform artikel 15 van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) informatie verstrekt over alle verbonden partijen.

In 2023 neemt Heiloo deel in 13 verbonden partijen. In het vervolg een overzicht van een aantal belangrijke financiële kengetallen.

Verbonden partij	Eigen vermogen 31-12-2021	Vreemd vermogen 31-12-2021	Exploitatie-resultaat 2021
BUCH	€ 0	€ 16.722.000	€ 0
GGD NHN	€ 1.659.000	€ 26.601.000	€ 90.000
VRNHN	€ 7.988.000	€ 38.246.000	€ 3.145.000
ODNHN	€ 5.978.000	€ 5.326.000	€ 2.112.000
RHCA	€ 389.160	€ 999.702	€ 102.366
Zaffier (nieuw per 1-1-2023)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
RAUM	€ 764.667	€ 622.493	€ 364.242
VVI	€ 918.000	€ 24.000	€ 0
Cocensus	€ 250.000	€ 13.490.000	€ 553.928
DECRA	€ 407.417	€ 4.753	-€ 14.014
ONHN	€ 1.238.631	€ 2.710.444	€ 70.002
BNG	€ 5.062.000.000	€ 143.995.000.000	€ 236.000.000
Alliander	€ 4.470.000.000	€ 5.730.000.000	€ 242.000.000

Verbonden partij	Aandelenkapitaal/ leden bewijzen	Exploitatie bijdrage 2023	Betrokken bestuurders, lid Algemeen Bestuur
BUCH *	€ 0	€ 16.951.000	M. ten Bruggencate R. Vennik M.R. Opdam (pv) A.A. Tromp (pv)
GGD NHN	€ 0	€ 1.308.000	A.A. Tromp M. ten Bruggencate (pv)
VRNHN	€ 0	€ 1.402.080	M. ten Bruggencate R. Vennik (pv)
ODNHN	€ 0	€ 347.969	R. Vennik M.R. Opdam (pv)
RHCA	€ 0	€ 116.035	M. ten Bruggencate M.R. Opdam (pv)
Zaffier **	€ 0	€ 968.000	A.A. Tromp M. ten Bruggencate M.R. Opdam (pv) R. Vennik (pv)
RAUM	408	€ 29.195	M. ten Bruggencate A.A. Tromp (pv)
VVI ¹	€ 0	€ 0	M.R. Opdam R. Vennik (pv)
Cocensus	€ 0	€ 364.000	M.R. Opdam M. ten Bruggencate (pv)
DECRA	€ 509.430	€ 0	R. Vennik M.R. Opdam (pv)
ONHN*	1.000	€ 61.283	M.R. Opdam R. Vennik (pv)
BNG	€ 90.000	€ 0	M.R. Opdam M. ten Bruggencate. (pv)
Alliander	€ 82.135	€ 0	R. Vennik M.R. Opdam (pv)

* Dit is de reguliere bijdrage aan de BUCH o.b.v. de verdeelsleutel. Daarnaast worden de zogenaamde plustaken per gemeente apart in rekening gebracht (zie de paragraaf bedrijfsvoering voor deze uitsplitsing).

** Inclusief bijdrage in het tekort WSW (€ 31.000)

Publiekrechtelijke verbonden partijen: de gemeenschappelijke regelingen

1. Werkorganisatie BUCH (BUCH)

Openbaar belang

De regeling is getroffen ten behoeve van het bewerkstelligen van krachtige en professionele uitvoering van de gemeentelijke taken. De BUCH biedt een kwalitatief hoogwaardige, efficiënte en innovatieve dienstverlening aan de 'klanten' van de gemeenten: inwoners, bedrijven en instellingen.

Ontwikkelingen

Vanaf 2023 verzorgt de BUCH de afvalinzameling voor Bergen net als ze al voor de overige gemeenten doen. Vanaf 2023 wordt ook de inkoop voor Uitgeest met eigen personeel uitgevoerd.

De nieuwe gemeenschappelijke regeling Zaffier start juridisch op 1 april 2022 maar de overgang van het personeel vindt plaats vanaf 1 januari 2023.

Andere ontwikkelingen waarvan de (financiële) gevolgen nog niet volledig in beeld zijn, zijn Beschermd wonen en de Inkoop jeugd en wmo

Het programma Samen Sterk zal ook in 2023 nog een impact hebben. Naast de in 2022 opgestarte onderdelen, doorontwikkeling DVO's, optimalisatie ICT en praktische onderdelen organisatieontwikkeling wordt vanaf 2023 ook gewerkt aan de volgende onderdelen:

- Visie op dienstverlening in de breedste zin van het woord met uitgewerkte kpi's;
- Inhoudelijke stip op de horizon verder vorm geven door het bepalen van gezamenlijke beleidsambities en gezamenlijke opgaven;
- Herijken organisatiedoelen en bijbehorende aansturingfilosofie;
- Een goede rolinvulling tussen de werkorganisatie, het bestuur van de BUCH, de colleges en de raden;

- Een extern gerichte communicatiestrategie over de publieke meerwaarde van de BUCH.

Risico's

Met zorg kijkt de werkorganisatie naar hun personele uitdagingen. De ambities zijn groot, de hectiek door crises als Oekraïne en Corona is groot, de werkdruk is hoog en de arbeidsmarkt is krap. Daarmee neemt de uitdaging om alle functies, vast en tijdelijk, goed te vervullen steeds verder toe en vergroot de druk op de flexibiliteit van de organisatie.

2. Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

De GGD voert de taken uit de Wet Publieke Gezondheid uit. De GGD gaat in 2023 inzetten op de doorontwikkeling van de Jeugdgezondheidszorg, informatiebeveiliging en privacybescherming en gaat proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten.

De voorgestelde verhoging van de deelnemersbijdrage voor maatregelen informatiebeveiliging en privacy, wordt niet doorgevoerd.

Daarnaast is het toevoegen van Veilig Thuis en de integrale crisisdienst jeugd aan de GR van de GGD mogelijk een financieel risico.

3. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

De VRNHN voert taken uit de Wet Veiligheidsregio's uit door het organiseren en operationeel houden van de brandweer- en ambulancezorg, de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), de rampenbestrijding, de meldkamer en het zorg- en veiligheidshuis.

Het AB heeft besloten af te zien van de oorspronkelijke taakstelling voor 2023 door capaciteitsuitbreiding structureel op te nemen in de begroting vanaf 2023.

De VRNHN bereidt zich, conform haar beleidsplan, samen met de ketenpartners voor op de komst van de Omgevingswet, de doorontwikkeling van Brandweer 360 (de 'toekomst' van de brandweer), de aanpak van complexe vraagstukken op het snijvlak van zorg en veiligheid en richt zich op nieuwe crisistypen zoals klimaatverandering, energietransitie en cybersafety waarbij behoefte is aan een meer flexibele crisisorganisatie die ongeacht het type crisis adequaat kan reageren, faciliteren en verbinden. De focus bij deze thema's ligt op preventie, ook in het kader van het thema Veilig Leven (zoals het project 'laat ouderen niet vallen en stikken'). Ook wordt in 2023 een nieuw voorstel geïntroduceerd met betrekking tot de dienstverlening vanuit de VRNHN ten aanzien van het thema risicobeheersing en de wijze waarop gemeenten door de VRNHN worden ondersteunt hierbij (advisering brandveiligheid i.h.k.v. omgevingsvergunningen, advisering bij evenementenvergunningen, etc.).

Risico's zijn materiële- en personele schade bij omvangrijke incidenten, tekort aan ambulanceverpleegkundigen en IT-dreigingen (zoals virus, cyberaanval enz.). Mogelijk moeten brandweervrijwilligers overgaan naar een arbeidsovereenkomst door invoering Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). De implementatie van het samenwerkingsvoorstel Risicobeheersing zal naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen o.b.v. de begroting 2023 e.v. nader uitgewerkt worden en geborgd worden in een passende vorm van overeenkomst en financiële afspraken.

4. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN)

De ODNHN ondersteunt de deelnemende gemeenten bij vergunnings-verlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu- en (sommige deelnemers) Wabotaken, duurzaamheid. Ook wordt er gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet. Doel

is het voorkomen dan wel beperken van milieueffecten door milieubelastende activiteiten.

Over de Omgevingswet bestaan nog veel onzekerheden en ook de gevolgen zijn daarom niet goed in te schatten. De gemeenten krijgen taken erbij. Meer milieubelastende activiteiten worden gerekend tot basistaak (verplicht onder te brengen bij de OD) en ook op het gebied van geluid en bodem is er sprake van uitbreiding. Voornamelijk voor bodemtaken is de toename fors. Echter over de middelen die vanuit het Rijk mee moeten komen voor deze taken, zijn nog geen definitieve afspraken over gemaakt. Uit de laatste berichten blijkt dat in oktober 2022 hierover meer bekend wordt gemaakt. Het is de bedoeling dat de gemeenten deze extra middelen krijgen, zodat zij deze kunnen aanwenden om de werkzaamheden door de OD NHN te laten uitvoeren. Een ander risico is het vergrijzende personeelsbestand van de OD waardoor de bestaande kennis en ervaring op termijn kan verdwijnen. De OD heeft een op verjonging gericht personeelsbeleid waarin o.a. wordt gewerkt met trainees.

5. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)

Het RHCA is een regionaal kennis- en informatiecentrum die haar archiefcollectie actief aan een breed publiek beschikbaar stelt. Het RHCA beheert o.a. de oudere archieven van de aangesloten gemeenten. Daarnaast houdt zij toezicht op - en adviseert over het analoge - en digitaal informatiebeheer, volgens de (wettelijke) kaders. In 2023 investeert de RHCA verder in expertise, beheer, digitalisering en beschikbaarstelling van de collectie. Het gaat hier met name om de overdracht van digitale archieven van de gemeenten naar het zgn. E-depot van het Regionaal Archief. De belangrijkste tactische doelstelling is dat de integriteit, authenticiteit, bruikbaarheid en representativiteit van de collectie tot in lengte van jaren gegarandeerd moet zijn.

6. Zaffier

Regionale uitvoeringsorganisatie – lokaal toegankelijk

Zaffier biedt integrale dienstverlening op het gebied van participatie, werk, inkomen, schuldhulpverlening en inburgering. Ze richt zich op het bieden van ondersteuning, op preventie en vroegsignalering. Zaffier doet wat nodig is voor inwoners die ondersteuning nodig hebben en dit niet zelf kunnen regelen of organiseren. Ondanks het regionale karakter, is de dienstverlening lokaal toegankelijk. Wanneer een inwoner zich meldt voor een uitkering onderzoekt Zaffier niet alleen zijn situatie op het gebied van werk en inkomen, maar wordt er breder gekeken naar alle leefgebieden. Hierdoor is een betere eigen regie mogelijk bij inwoners met multiproblematiek.

Maatwerk staat centraal: de individuele situatie van een inwoner is leidend, medewerkers luisteren en denken mee in mogelijkheden, er wordt breed gekeken naar de hulpvraag; wetten, regels en beleid, geven kaders, maar deze zijn niet allesbepalend. Zaffier kiest voor een persoonlijke benadering. Kernwaarden hierin zijn betrokkenheid, betrouwbaarheid en werken vanuit vertrouwen.

Zaffier investeert in kennis en kunde van haar medewerkers zodat zij breed kunnen worden ingezet op veranderingen in de maatschappelijke en politieke omgeving. Zaffier treedt daarnaast op als werkgever voor zowel inwoners met een indicatie WSW of Beschut Werk als ook voor inwoners van wie is vastgesteld dat er duurzaam sprake is van verminderde loonwaarde. De inzet van deze medewerkers is de basis van de door Zaffier geleverde personeelsdiensten op de regionale arbeidsmarkt. Dat kan via detachering of op contractbasis.

Voor dienstverlening binnen het sociaal domein die Zaffier niet biedt, maar wel onderdeel uitmaakt van de leefomgeving van de inwoners (zoals de WMO), wordt samenwerking gezocht met de deelnemende gemeenten.

Risico's

2022 is een overgangsjaar geweest. Een deel van de BUCH werkorganisatie is overgegaan naar Zaffier. De effecten daarvan, met name voor wat betreft de ontstane frictiekosten, zijn nog niet volledig te overzien. Deze zullen in 2023 verder inzichtelijk gemaakt moeten worden.

De begroting 2023 van Zaffier is opgesteld op basis van de beschikbare gegevens van de drie samengevoegde organisaties. Uit de kwartaalrapportages zal duidelijk moeten worden of de begroting aansluit op de realisatie.

Een van de doelen van Zaffier is de introductie van het zogenaamde vliegwieleffect door maximale inzet op Loonkostensubsidie om de hierdoor beschikbare gekomen BUIG besparingen in te zetten voor de meest kwetsbare doelgroepen. De ontwikkeling zal nauwlettend gevolgd moeten worden om zicht te krijgen of het veronderstelde effect daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Wet Wams en Breed offensief. De Wet Wams stimuleert integrale samenwerking binnen het Sociaal Domein (Jeugd en WMO). Het Breed offensief richt zich op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door een pakket aan maatregelen te introduceren voor de doelgroep.

7. Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)

De VVI verwerkt de door de deelnemende gemeenten aangeleverde afvalstoffen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke taken uit de Afvalstoffenwet. De VVI heeft als speerpunten onder andere meer bronscheiding met een verlaging van de hoeveelheid restafval en de optimalisatie van de benutting van de energie (elektriciteit en warmte) die vrijkomt bij het verbranden van restafval. Zij besteedt ook in 2023 aandacht aan de

productie van duurzame energie (Klimaatakkoord) en de afzet van secundaire grondstoffen (circulaire economie).

De risico's van de gemeenschappelijke regeling houden hoofdzakelijk verband met:

1. de continuïteit van de afvalverwerking;
2. het financiële risico van het aandeelhouderschap A in NV HVC;
3. conformiteit met regelgeving op het gebied van staatssteun, mededinging, Wet Markt en Overheid en aanbesteding.

Het financiële risico hiervan wordt door de GR als verwaarloosbaar bestempeld.

8. Recreatieschap Alkmaarder en Uitgeestermeer (RAUM) *Openbaar belang*

Het doel van Alkmaarder- en Uitgeestermeer is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling (GR):

- a. het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en watersport.
- b. het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu.
- c. Het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het onder a en b geformuleerde.

Bijdrage beleidsdoelstellingen en ontwikkelingen

Het AB heeft in 2018 besloten te gaan werken aan de formulering van gezamenlijke bestuurlijke ambities en doelstellingen voor het gehele recreatiegebied RAUM. Om uiteindelijk te komen tot een duurzame toekomstvisie, kortweg: van ambitie (2018), visie (2019-2021) naar uitvoeringsprogramma (2021) naar realisatie (2022-2030). De komende jaren ligt de focus op:

1. het uitvoeren van de vastgestelde visie (2021) en het bijbehorende uitvoeringsplan (2021);
2. het zorgen voor structureel (financieel) evenwicht;

3. het werken aan een permanente invulling van de ontwikkellocaties;
4. biodiversiteit krijgt een grotere rol bij het gebiedsbeheer.

De programmabegroting van 2023 laat een financieel nadelig resultaat zien van ca € 13.000 en is na mutatie in de reserve sluitend. Een duurzaam financieel evenwicht is afhankelijk van de invulling van het uitvoeringsprogramma. Deze invulling wordt waar mogelijk dit jaar uitgewerkt en meegenomen in de kadernota 2024 van het schap. In de tussentijd wordt er gewerkt aan een alternatief perspectief mochten de uitvoeringsplannen niet tot de gewenste resultaten leiden.

De omvang van de huidige algemene reserve (weerstandscapaciteit) is € 45.392 en ligt onder het niveau van het benodigde weerstandsvermogen € 390.000. Het bestuur heeft besloten aan te sluiten bij het uitgangspunt van de regio om slechts een beperkte algemene reserve aan te houden voor de GR: de norm is 2,5% van de lasten. De consequentie hiervan is dat een beroep op de participanten gedaan moet worden indien de risico's die zich voordoen het bedrag van de algemene reserve overschrijden.

Begin 2022 zijn de risico's voor Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer in kaart gebracht. Hieronder zijn de risico's benoemd:

1. Grote cultuurtechnische werken (o.a. Sakerleidam)
2. Vertragingen locatie-ontwikkelingen
3. Geen steun voor visie/uitvoeringsprogramma
4. Waterplantenproblematiek
5. Faillissementen – dubieuze partners
6. Effecten van coronabeperkingen

9. Cocensus

De GR Cocensus is opgericht als een uitvoeringsorganisatie en formuleert geen eigen beleid. Cocensus geeft uitvoering aan de heffing en inning van lokale heffingen en de werkzaamheden in het kader van de Wet WOZ. Cocensus verzorgt voor de gemeente Heiloo de heffing en inning van onroerendezaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, toeristenbelasting, WABO leges, grafrechten en de BIZ heffing. Tevens verzorgt Cocensus de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken van riool- en afvalstoffenheffing, en de behandeling van bezwaar- en beroepschriften. Het eigen vermogen van Cocensus is gelijk aan het afgesproken maximum van de reserve van € 250.000.

Per 2020 verzorgt Cocensus de frontoffice (belastingen) voor alle BUCH gemeenten, hiervoor is een klantcontactcentrum (KCC) ingesteld. Er wordt gewerkt aan een voorstel om met ingang van 2023 voor alle deelnemende gemeenten de KCC-belastingactiviteiten uit te voeren. Cocensus heeft toegezegd dat, indien met het voorstel wordt ingestemd, dit voor Heiloo een structureel voordeel oplevert in de vorm van een verlaging van de gemeentelijke bijdrage met € 5.000.

Privaatrechtelijke verbonden partijen

10. Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)

Het stimuleringsfonds werkt ook in 2023 aan haar doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Daarbij wordt bij de financiering van en participatie in projecten een ruime definitie van het begrip duurzaamheid gehanteerd. Aspecten zoals regionale werkgelegenheid en innovatie worden nadrukkelijk in de afweging meegenomen. Hierdoor kan een diversiteit aan duurzame projecten worden ontwikkeld.

Het fonds is een revolverend fonds en houdt zich na de eerste storting in stand met de winsten uit duurzame energieprojecten.

Door deze wijze van financiering behoudt het kapitaal van de coöperatie over een langere termijn zijn waarde.

11. Ontwikkelingsbedrijf NHN NV (ONHN)

Gemeente Heiloo is aandeelhouder van N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (ONHN). Het ONHN is begin 2007 opgericht met als belangrijkste doel het stimuleren van de economie in de regio. De gemeenten in Noord-Holland Noord en de Provincie Noord-Holland zijn aandeelhouders en betalen ieder jaar een bijdrage.

Bijdrage beleidsdoelstellingen en ontwikkelingen

1. Vestigingsklimaat: een optimaal fysiek vestigingsklimaat voor ondernemers door een ondernemersgerichte aanpak;
2. MKB-strategie: Vergroten van de groeikansen van stuwende bedrijven in de regio door onafhankelijk maatwerk op het terrein van financiering, arbeidsmarkt en opleidingen, innovatie en bedrijfshuisvesting.
3. Acquisitie: Het versterken van de regionale economische structuur door het actief aantrekken van nieuwe bedrijven met toekomstbestendige werkgelegenheid en het behoud van bestaande bedrijven.
4. Communicatie: Merkbekendheid regio Noord-Holland Noord en Ontwikkelingsbedrijf NHN vergroten door doel(groep)gerichte regiomarketing, projectcommunicatie, public affairs en corporate communicatie.

12. BNG Bank N.V. (BNG)

De BNG werkt voor decentrale overheden als centrale inkooporganisatie op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor ontstaat een groter inkoopvolume wat scherpere (rente) tarieven oplevert voor financiering van (semi) publieke instellingen. De BNG investeert in digitalisering, risicobeheersing en het voldoen aan toezicht en regelgeving. De verwachting is dat zowel de korte als lange rentetarieven in de komende twaalf maanden zullen stijgen.

13. Alliander

Alliander zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Het investeringsniveau is gestegen i.v.m. de uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnetwerk in reactie op het klimaatakkoord en de daaruit voortvloeiende Regionale Energiestrategie. Alliander is als netbeheerder betrokken bij de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie. Om de uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnetwerk te versnellen is de Taskforce Energie-Infrastructuur (een samenwerkingsverband met TenneT en de Provincie Noord-Holland) opgericht. In de tussentijd wordt gezocht naar slimme oplossingen om het elektriciteitsnet efficiënter te gebruiken.

PARAGRAAF G: BEDRIJFSVOERING

De bedrijfsvoering van de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo wordt uitgevoerd door de werkorganisatie BUCH.

In de raadsvergadering van 21 juni 2022 is de begroting 2023 voor een zienswijze aan uw raad voorgelegd. Het algemeen bestuur heeft de begroting 2023 op 11 juli 2022 vastgesteld.

In de begroting 2023 is ingegaan op datgene wat de BUCH werkorganisatie in 2023 wil bereiken, wat ze daarvoor gaat doen en hoeveel dat gaat kosten. De doelstellingen voor 2023 die in de begroting 2023 zijn opgenomen gelden ook voor de gemeente. Ook zijn de op grond van het BBV verplicht gestelde beleidsindicatoren bedrijfsvoering in dat document opgenomen.

Bij de begroting 2023 heeft uw raad een positieve zienswijze afgegeven. Wel heeft uw raad aangegeven:

1. Een nadere uitsplitsing te willen zien tussen reguliere taken en maatwerktaken.
2. Op de hoogte te worden gehouden van de ontwikkelingen die nu nog niet in de begroting 2023 zijn opgenomen
3. Uit te zien naar de nadere invulling van de harmonisatievoorstellen.

Vanuit de werkorganisatie vindt een doorbelasting plaats van de financiële bijdrage aan de gemeenten voor de uitvoering. De financiële bijdrage 2023 volgt uit de begroting 2023 van de werkorganisatie. Voor Heiloo bedraagt de reguliere bijdrage, uitgaande van de verdeelsleutel van 21,01%, € 16.951.000. Daarnaast worden de zogenaamde plustaken per gemeente apart in rekening gebracht. In de onderstaande tabel is dat inzichtelijk gemaakt:

PO	Onderdeel	2023
Alle	Bijdrage BUCH o.b.v. verdeelsleutel	16.951.000
	<u>Plustaken:</u>	
1A	Nieuw tij	83.000
3A	Versnellen woningbouw / capaciteit team vergunningen	209.000
3C	Extra capaciteit groenbeheer	62.000
4	Formatie kadastrale informatie	18.000
	Totaal plustaken	372.000
	Totale bijdrage BUCH	17.323.000

In de paragraaf verbonden partijen van deze begroting is per verbonden partij, dus ook voor de werkorganisatie BUCH ingegaan op het openbaar belang, de belangrijkste ontwikkelingen, de risico's en de financiële positie van de werkorganisatie voor de begroting 2023.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college gaat verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Nu doet de accountant dat nog. Vanaf het moment van wijziging controleert de accountant deze verantwoording nog wel. Afgelopen zomer is door de minister voorgesteld om in tegenstelling tot de eerdere planning de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college (opnieuw) met een jaar uit te stellen tot het verslagjaar 2023 (was eerst 2021 en vervolgens 2022). De Tweede Kamer is inmiddels met het wetsvoorstel hiertoe akkoord gegaan. De verwachting is dat ook de Eerste Kamer in 2022 zich nog over dit voorstel buigt. Naast de

wetswijziging moet vervolgens ook de onderliggende regelgeving nog worden gewijzigd.

Doel van de verandering ten opzichte van de huidige verantwoordingswijze is om de verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid beter te duiden en de controlerende rol van de raad hierin te versterken. De verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid verandert hiermee niet.

Daarbij dient het college te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en controle, om te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheers-handelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft.

In de raadsvergadering van 7 juni 2021 heeft u kennis genomen van het proces om te komen tot een rechtmatigheids-verantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording door het college maakt vanaf de jaarstukken 2023 deel uit van deze paragraaf.

Actualisatie financiële verordening en aanverwante beleidskaders

Op diverse plaatsen in deze begroting is gerefereerd aan de financiële verordening of uit dat document voorkomende

beleidskaders (zoals bijvoorbeeld de nota weerstandsvermogen en risicomanagement en het treasurystatuut). Deze regelgeving dateert veelal van de start van de werkorganisatie. Wijziging in regelgeving zijn aanleiding om deze beleidskaders te wijzigen. De concepten zijn gereed en naar verwachting stelt uw raad de gewijzigde kaders nog in 2022 vast. Inwerkingtreding is dan per 1 januari 2023.

Onderzoeken 213a gemeentewet

In de verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Heiloo (ex. 213a gemeentewet) is bepaald dat het college jaarlijks de doelmatigheid van de uitvoering van het beleid onderzoekt en over de uitkomsten daarvan rapporteert in de paragraaf bedrijfsvoering.

In het meerjarenjarenonderzoeksplan 2021 – 2025 zijn voor 2023 de volgende projecten opgenomen:

- P&C cyclus begroting
- Toepassing ambtelijk horen in de gemeenten.

BIJLAGE 1: INVESTERINGSPLAN 2022 - 2026

Onderstaand het meerjareninvesteringsplan (MJIP) per cluster:

Netto-investering per cluster	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Riolering	160.000	895.000	790.000	955.000	825.000	3.625.000
Afval	20.131	145.000	40.000	40.000	40.000	285.131
Wegen	1.925.159	2.111.269	3.311.090	5.906.766	7.514.461	20.768.745
Vervanging lichtmasten	429.654	212.000	212.000	212.000	212.000	1.277.654
Oeverbeheerplan	193.000	95.965	95.965	95.965	95.965	576.860
Vervanging speeltoestellen	66.000	74.514	60.966	168.221	73.385	443.086
Geluidschermen	-	-	-	435.000	-	435.000
Totaal Openbare ruimte	2.613.813	2.493.748	3.680.021	6.817.952	7.895.811	23.501.345
Recreatie en sport	1.024.055	2.364.585	891.000	356.000	510.000	5.145.640
Overige investeringen	315.500	2.018.000	505.000	6.084.000	494.000	9.416.500
Totaal	4.133.499	7.916.333	5.906.021	14.252.952	9.764.811	41.973.616

*) Overige betreffen de investeringen conform het meerjarenonderhoudsplan gebouwen, zonnepanelen voor diverse gemeentelijke gebouwen en IKC Zandzoom.

Ten opzichte van het MJIP bij de kadernota 2023 zijn de volgende wijzigingen verwerkt:

Cluster	Mutaties netto investering	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal	Toelichting
Riolering	GRP 2019 - 2023	0	135.000	0	0	0	135.000	Ten behoeve van gemaalrenovaties is in het nieuwe PWR (Programma Water en Riolering) € 45.000 per jaar opgenomen. Dit betreft marktconforme tarieven. Daarnaast wordt in verband met klimaatmaatregelen in het nieuwe PWR jaarlijks € 90.000 gevraagd. Deze klimaatmaatregelen zijn wettelijk verplicht omdat de gemeente verplicht is voor 2050 klimaatrobust te zijn. Het is niet de verwachting dat wegen voor die termijn nogmaals worden opengebroken.
Riolering	GRP 2019-2023	0	0	400.000	0	0	400.000	Ten behoeve van gemaalrenovaties is in het nieuwe PWR € 45.000 per jaar opgenomen. Dit betreft marktconforme tarieven. Daarnaast wordt in verband met klimaatmaatregelen in het nieuwe PWR jaarlijks € 90.000 gevraagd. Deze klimaatmaatregelen zijn wettelijk verplicht omdat de gemeente verplicht is voor 2050 klimaatrobust te zijn. Het is niet de verwachting dat wegen voor die termijn nogmaals worden opengebroken. Als laatste € 265.000 wordt gevraagd ten behoeve van rioolrenovaties in de wijk Kennemerstraatweg
Riolering	GRP 2019-2023 jaarschijf 2025	0	0	0	135.000	0	135.000	Ten behoeve van gemaalrenovaties is in het nieuwe PWR € 45.000 per jaar opgenomen. Dit betreft marktconforme tarieven. Daarnaast wordt in verband met klimaatmaatregelen in het nieuwe PWR jaarlijks € 90.000 gevraagd. Deze klimaatmaatregelen zijn wettelijk verplicht omdat de gemeente verplicht is voor 2050 klimaatrobust te zijn. Het is niet de verwachting dat wegen voor die termijn nogmaals worden opengebroken
Riolering	GRP 2026	0	0	0	0	355.000	355.000	Ten behoeve van gemaalrenovaties is in het nieuwe PWR € 45.000 per jaar opgenomen. Dit betreft marktconforme tarieven. Daarnaast wordt in verband met klimaatmaatregelen in het nieuwe PWR jaarlijks € 90.000 gevraagd. Deze klimaatmaatregelen zijn wettelijk verplicht omdat de gemeente verplicht is voor 2050 klimaatrobust te zijn. Het is niet de verwachting dat

Cluster	Mutaties netto investering	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal	Toelichting
								wegen voor die termijn nogmaals worden opengebroken. Als laatste wordt € 220.000 ten behoeve van rioolrenovaties opgenomen.
Openbare ruimte	A9 kunstwerk en viaduct	-175.337	-1.613.574	-1.872.009	1.513.000	2.147.900		0 Op basis van de meest recente planning verwachten we in 2025 dat de uitvoering is gestart en de eerste termijnnota in dat jaar zullen ontvangen. Conform nota activabeleid starten we in 2026 met afschrijven.
Openbare ruimte	A9 toeleidingswegen	-367.473	-3.446.257	-3.991.980	3.197.100	4.608.631		0 Op basis van de meest recente planning verwachten we in 2025 dat de uitvoering is gestart en de eerste termijnnota in dat jaar zullen ontvangen. Conform nota activabeleid starten we in 2026 met afschrijven.
Openbare ruimte	A9 tunnel golfbaan	-9.227	-85.958	-99.616	79.900	114.900		0 Op basis van de meest recente planning verwachten we in 2025 dat de uitvoering is gestart en de eerste termijnnota in dat jaar zullen ontvangen. Conform nota activabeleid starten we in 2026 met afschrijven.
Openbare ruimte	Verkeerstudie Vennewatersweg	0	-2.285.324	2.285.324	0	0		0 In overleg met Provincie wordt project uitgesteld tot 2024 omdat er nog geen bestemmingsplan is vastgesteld.
Openbare ruimte	Betonfietspaden Wegenbeleidsplan 2018-2022	0	23.736	0	0	0	23.736	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Betonfietspaden Wegenbeleidsplan 2018-2022	0	0	23.736	0	0	23.736	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	reconstructie wegen 2024	0	0	9.030	0	0	9.030	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Studie en aanp kruispunt Kerkelaan - K'straatweg	0	0	-450.000	450.000	0		0 Dit project gaat pas van start als project A9 is afgerond. Om deze reden wordt budget verplaatst naar 2025
Openbare ruimte	Betonfietspaden Wegenbeleidsplan 2018-2022	0	0	0	23.736	0	23.736	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Reconstructie wegen 2025	0	0	0	9.030	0	9.030	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.

Cluster	Mutaties netto investering	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal	Toelichting
Openbare ruimte	Oosterzijweg wegen 2023	0	27.090	0	0	0	27.090	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Reconstructie wegen 2026	0	0	0	0	9.030	9.030	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Oeverbeheerplan	6.000	0	0	0	0	6.000	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Oeverbeheerplan	0	10.965	0	0	0	10.965	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Oeverbeheerplan	0	0	10.965	0	0	10.965	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Oeverbeheerplan 2025	0	0	0	10.965	0	10.965	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Oeverbeheerplan 2026	0	0	0	0	10.965	10.965	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Vervanging speeltoestellen	0	8.514	0	0	0	8.514	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Vervanging speeltoestellen	0	0	6.966	0	0	6.966	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Vervanging speeltoestellen 2025	0	0	0	19.221	0	19.221	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Speeltoestellen 2026	0	0	0	0	8.385	8.385	Investeringskrediet wordt met de CBS indexatie van circa 13% opgehoogd.
Openbare ruimte	Geluidschermen	0	-435.000	0	435.000	0	0	Op basis van het verwachte bestedingsritme is het krediet bijgesteld; het project wordt in 2025 afgerond.
Recreatie	Inventaris tweede sporthal Heiloo	0	-50.000	50.000	0	0	0	Deze investering wordt doorgeschoven naar 2024
Recreatie	Installaties tweede sporthal Heiloo	0	0	0	0	0	0	Deze investering wordt doorgeschoven naar 2024
Recreatie	Bouw tweede sporthal Heiloo	-813.000	0	813.000	0	0	0	Deze investering wordt doorgeschoven naar 2024

Cluster	Mutaties netto investering	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal	Toelichting
Recreatie	Sport- en chillplek	-43.980	43.980	0	0	0	0	Het participatie traject met de jongeren loopt vertraging op doordat er nog geen overeenstemming is over de beoogde locatie. Daarnaast heeft de aannemer geen capaciteit het project dit jaar uit te voeren.
Overige	IKC Zandzoom	0	0	0	684.000	0	684.000	De prijs per m2 is naar boven bijgesteld. Nu gaan we uit van 1.709 m2 * € 3.200 per m2 = € 5.469.000. We gingen uit van € 2.800 m2.
Overige	1e inrichting onderwijspakket IKC Zandzoom	0	0	0	9.000	0	9.000	Op basis van een actuelere inschatting is het krediet naar boven bijgesteld.
Overige	Herinrichting school terrein IKC Zandzoom	0	0	0	25.000	0	25.000	Door inflatie is het krediet naar boven bijgesteld.
Overige	Aankoop grond IKC Zandzoom	0	290.000	0	0	0	290.000	Op basis van een recente taxatie is de grondprijs naar boven bijgesteld. De verwachting is dat het in 2023 wordt aangekocht.
	Totaal	-1.403.017	-7.376.828	-2.814.584	6.590.952	7.254.811	2.251.334	

BIJLAGE 2: RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves

	Boekw. 31-12-2021	Toe- voeging 2022	Ont- trekking 2022	Boekw. 31-12-2022	Toe- voeging 2023	Ont- trekking 2023	Boekw. 31-12-2023	Toe- voeging 2024	Ont-trekking 2024	Boekw. 31-12-2024	Toe- voeging 2025	Ont- trekking 2025	Boekw. 31-12-2025	Toe- voeging 2026	Ont- trekking 2026	Boekw. 31-12-2026
Algemene reserve	8.574.835	56.000	146.000	8.484.835	0	0	8.484.835	0	0	8.484.835	0	0	8.484.835	0	0	8.484.835
Totaal algemene reserve	8.574.835	56.000	146.000	8.484.835	-	-	8.484.835	-	-	8.484.835	-	-	8.484.835	-	-	8.484.835
Afschrijvingslasten:																
Gebouw bibliotheek	1.441.914	0	68.509	1.373.405	0	68.509	1.304.896	0	68.509	1.236.387	0	68.509	1.167.878	0	68.509	1.099.369
Gebouw muziekschool	67.087	0	12.677	54.410	0	12.677	41.733	0	12.677	29.056	0	12.677	16.379	0	12.677	3.702
Trekkenwand De Beun	170.026	0	9.991	160.035	0	9.991	150.044	0	9.991	140.053	0	9.991	130.062	0	9.991	120.071
Ondertunneling Vennewatersweg	999.066	0	16.934	982.132	0	16.934	965.198	0	16.934	948.264	0	16.934	931.330	0	16.934	914.396
Hockeyveld de Terriers	71.468	0	16.744	54.724	0	16.744	37.980	0	16.744	21.236	0	16.744	4.492	0	16.744	-12.252
Voorzieningen huisvesting onderwijs	124.208	0	8.454	115.754	0	8.454	107.300	0	8.454	98.846	0	8.454	90.392	0	8.454	81.938
A9	7.854.788	0	1	7.854.787	0	0	7.854.787	0	0	7.854.787	0	0	7.854.787	0	4.115.124	3.739.663
Overige:																
Fonds sociale woningbouw	131.500	0	0	131.500	0	0	131.500	0	0	131.500	0	0	131.500	0	0	131.500
Duurzaamheidsmaatregelen	386.506	0	117.500	269.006	0	0	269.006	0	0	269.006	0	0	269.006	0	0	269.006
Grote projecten	2.580.053	1.541.293	512.435	3.608.911	1.471.530	0	5.080.441	210.397	0	5.290.838	374.679	0	5.665.517	0	0	5.665.517
Bovenwijkse voorzieningen	1.655.140	483.474	250.000	1.888.614	2.298.536	0	4.187.150	787.350	0	4.974.500	1.550.546	0	6.525.046	248.434	0	6.773.480
Herstelfonds coronamaatregelen	90.000	0	90.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	15.571.757	2.024.767	1.103.245	16.493.279	3.770.066	133.309	20.130.036	997.747	133.309	20.994.474	1.925.225	133.309	22.786.390	248.434	4.248.433	18.786.391
Totaal reserves	24.146.592	2.080.767	1.249.245	24.978.114	3.770.066	133.309	28.614.871	997.747	133.309	29.479.309	1.925.225	133.309	31.271.225	248.434	4.248.433	27.271.226

- De structurele onttrekkingen uit de reserves betreffen de uitnamen ter dekking van de afschrijvingslasten van diverse investeringen. Dit gaat om een structurele onttrekking van € 133.000 t/m 2025. Vanaf 2026 start de structurele onttrekking voor de afschrijvingslasten aansluiting A9 (€ 129.000) en bedraagt de structurele onttrekking in totaal € 262.000

Voorzieningen

	Boekwaarde 31-12-2021	Toe-voeging 2022	Onttrek- king 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Toe-voeging 2023	Onttrek- king 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Toe-voeging 2024	Onttrek- king 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Toe-voeging 2025	Onttrek- king 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Toe-voeging 2026	Onttrek- king 2026	Boekwaarde 31-12-2026
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's																
Pensioenen wethouders	30.006	103.100	0	133.106	103.100	0	236.206	103.100	0	339.306	103.100	0	442.406	103.100	0	545.506
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven																
Riolering	781.950	236.000	177.700	840.250	132.000	700.000	272.250	401.000	390.000	283.250	450.000	400.000	333.250	433.000	300.000	466.250
Voorziening ter egalisering van kosten																
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	631.421	365.000	314.000	682.421	365.000	271.000	776.421	400.000	573.000	603.421	400.000	285.000	718.421	400.000	435.000	683.421
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed																
Afkoopsommen altijddurend onderhoud graven	353.930	17.000	35.000	335.930	17.000	35.000	317.930	17.000	35.000	299.930	17.000	35.000	281.930	17.000	35.000	263.930
Voorziening afvalstoffenheffing	354.000	18.925	0	372.925	0	2.000	370.925	0	0	370.925	2.000	0	372.925	3.000	0	375.925
Parkeerfonds	14.393	0	0	14.393	0	0	14.393	0	0	14.393	0	0	14.393	0	0	14.393
Subtotaal	722.323	35.925	35.000	723.248	17.000	37.000	703.248	17.000	35.000	685.248	19.000	35.000	669.248	20.000	35.000	654.248
Totaal	2.165.700	740.025	526.700	2.379.025	617.100	1.008.000	1.988.125	921.100	998.000	1.911.225	972.100	720.000	2.163.325	956.100	770.000	2.349.425

BIJLAGE 3: SUBSIDIEPLAFOND

Hieronder volgt het verloop van het subsidieplafond 2022 naar 2023:

Nr	Programma-onderdeel	Subsidie-plafonds 2022	Indexering 2023 ¹⁾	Looncompensatie 2023 ²⁾	Subsidie-plafonds 2023
1b & 1d	Een sociale en vitale gemeente	1.579.003	37.896	13.603	1.630.502
2a	Cultuur, recreatie en toerisme	399.485	9.588	10.047	419.120
	Totaal	1.978.488	47.484	23.650	2.049.622

Het subsidieplafond in 2023 bedraagt € 2.049.622

- 1) De subsidies zijn geïndexeerd met 2,4%.
- 2) Betreft inschatting van de looncompensatie o.b.v. 3%.

BIJLAGE 4: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Algemene dekkingsmiddelen Bedragen x 1.000	Baten 2022	Lasten 2022	Saldo 2022	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023	Baten 2024	Lasten 2024	Saldo 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Saldo 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Saldo 2026
A. lokale heffingen, besteding niet gebonden															
Baten OZB woningen	3.994	0	3.994	4.127	0	4.127	4.127	0	4.127	4.127	0	4.127	4.127	0	4.127
Baten OZB bedrijven	1.044	0	1.044	1.171	0	1.171	1.233	0	1.233	1.233	0	1.233	1.233	0	1.233
Toeristenbelasting	80	1	79	80	2	78	80	2	78	80	2	78	80	2	78
A. lokale heffingen, besteding niet gebonden	5.118	1	5.117	5.378	2	5.376	5.440	2	5.438	5.440	2	5.438	5.440	2	5.438
B. algemene uitkeringen															
Algemene uitkering gemeentefonds	34.801	0	34.801	35.142	0	35.142	35.827	0	35.827	35.901	0	35.901	33.370	0	33.370
B. algemene uitkeringen	34.801	0	34.801	35.142	0	35.142	35.827	0	35.827	35.901	0	35.901	33.370	0	33.370
C. dividend															
Beleggingen	180	9	171	180	9	171	180	9	171	180	9	171	180	9	171
C. dividend	180	9	171	180	9	171	180	9	171	180	9	171	180	9	171
D. saldo van de financieringsfunctie															
Geldleningen	93	138	-45	93	216	-123	93	237	-144	93	179	-86	93	-65	158
D. saldo van de financieringsfunctie	93	138	-45	93	216	-123	93	237	-144	93	179	-86	93	-65	158
E. Overige algemene dekkingsmid.															
Uitg. woningen uitvoering Wet WOZ	0	209	-209	0	222	-222	0	222	-222	0	222	-222	0	222	-222
Uitgaven belasting. eigend en gebr. bedrijven OZB	0	41	-41	0	50	-50	0	50	-50	0	50	-50	0	50	-50
Uitgaven overige belastingen	18	36	-18	18	36	-18	18	36	-18	18	36	-18	18	36	-18
E. Overige algemene dekkingsmid.	18	286	-269	18	307	-290	18	307	-290	18	307	-290	18	307	-290
Totaal	40.208	434	39.774	40.810	534	40.275	41.557	555	41.002	41.631	497	41.134	39.100	253	38.847

BIJLAGE 5: BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (TOTAAL)

Conform de BBV (Besluit begroting en verantwoording) worden de baten en lasten per taakveld getoond: jaarrekening 2021, (gewijzigde) begroting 2022, begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 t/m 2026.

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1a Inwoners en bestuur																		
Bestuur	0	1.662	-1.662	0	1.695	-1.695	0	1.742	-1.742	0	1.670	-1.670	0	1.670	-1.670	0	1.670	-1.670
Burgerzaken	295	704	-409	218	602	-385	183	564	-380	428	705	-276	431	708	-278	488	727	-240
Media	0	21	-21	0	19	-19	0	19	-19	0	19	-19	0	19	-19	0	19	-19
Totaal 1a	295	2.387	-2.092	218	2.316	-2.099	183	2.325	-2.142	428	2.394	-1.966	431	2.398	-1.967	488	2.416	-1.929
1b Samen leven																		
Openbaar basisonderwijs	129	219	-90	130	213	-82	130	215	-84	130	214	-84	130	214	-83	130	213	-83
Onderwijshuisvesting	368	1.475	-1.107	368	1.361	-994	374	1.486	-1.112	374	1.497	-1.123	374	1.506	-1.132	374	1.825	-1.451
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	89	397	-308	341	745	-404	85	628	-542	85	628	-543	85	628	-543	85	628	-543
Sportbeleid en activering	85	248	-163	0	158	-158	0	157	-157	0	157	-157	0	157	-157	0	157	-157
Sportaccommodaties	424	1.133	-709	384	1.125	-740	392	1.189	-798	392	1.360	-969	392	1.484	-1.093	392	1.487	-1.095
Media	84	673	-590	87	656	-569	89	677	-588	89	675	-586	89	674	-585	89	672	-583
Samenkracht en burgerparticipatie	91	1.150	-1.059	64	1.151	-1.087	65	1.266	-1.201	65	1.191	-1.125	65	1.171	-1.106	65	1.152	-1.087
Wijkteams	0	1.545	-1.545	0	1.638	-1.638	0	1.809	-1.809	0	1.817	-1.817	0	1.819	-1.819	0	1.822	-1.822
Inkomensregelingen	4.781	5.808	-1.027	3.876	5.600	-1.725	3.876	5.111	-1.235	3.876	5.111	-1.235	3.876	5.111	-1.235	3.876	5.111	-1.235
Begeleide participatie	43	937	-894	0	1.049	-1.049	0	895	-895	0	872	-872	0	872	-872	0	872	-872
Arbeidsparticipatie	0	454	-454	153	808	-655	153	663	-510	153	685	-532	153	685	-532	153	685	-532
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	565	-560	7	586	-579	7	595	-588	7	595	-588	7	594	-587	7	594	-587
Maatwerkdienstverlening 18+	77	3.731	-3.654	80	3.615	-3.535	83	3.932	-3.849	83	3.929	-3.846	83	3.927	-3.844	83	3.926	-3.843
Maatwerkdienstverlening 18-	1	4.382	-4.381	0	3.947	-3.947	0	3.935	-3.935	0	3.786	-3.786	0	3.393	-3.393	0	3.484	-3.484
Geëscaleerde zorg 18+	0	16	-16	0	42	-42	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23
Geëscaleerde zorg 18-	30	693	-664	25	659	-634	25	652	-626	25	649	-624	25	647	-622	25	652	-627
Volksgesondheid	0	1.085	-1.085	0	1.112	-1.112	0	1.186	-1.186	0	1.186	-1.186	0	1.186	-1.186	0	1.186	-1.186
Totaal 1b	6.207	24.512	-18.305	5.516	24.465	-18.950	5.280	24.418	-19.138	5.280	24.374	-19.094	5.280	24.090	-18.810	5.280	24.488	-19.208

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1c Kerngericht en ondersteunend																		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
Totaal 1c	0	0	0	0	0	0	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
1d Een veilige gemeente																		
Crisisbeheersing en brandweer	0	1.311	-1.311	0	1.424	-1.424	0	1.476	-1.476	0	1.477	-1.477	0	1.477	-1.477	0	1.477	-1.477
Openbare orde en veiligheid	48	522	-474	4	546	-542	4	545	-541	4	547	-543	4	547	-543	4	547	-543
Totaal 1d	48	1.833	-1.785	4	1.970	-1.966	4	2.021	-2.017	4	2.024	-2.020	4	2.024	-2.020	4	2.023	-2.019
2a Cultuur, recreatie en toerisme																		
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	85	619	-533	88	581	-493	90	605	-515	97	706	-609	97	714	-617	97	711	-614
Musea	0	17	-17	0	23	-23	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22
Cultureel erfgoed	0	141	-141	0	106	-106	0	139	-139	0	98	-98	0	98	-98	0	94	-94
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1	64	-63	3	108	-106	3	87	-85	3	87	-85	3	87	-85	3	87	-85
Totaal 2a	86	841	-755	90	819	-728	93	853	-761	100	914	-815	100	922	-822	100	915	-815
2b Economische vitaliteit																		
Economische ontwikkeling	0	280	-280	0	337	-337	0	153	-153	0	126	-126	0	126	-126	0	126	-126
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	758	758	-1	1.873	1.874	-1	1.525	621	904	748	648	100	1.380	1.006	374	0	1	-1
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	54	47	7	56	50	6	56	51	5	56	51	5	56	51	5	56	51	5
Economische promotie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2b	811	1.085	-274	1.929	2.261	-332	1.581	825	756	804	825	-21	1.436	1.183	253	56	178	-122
2c Een bereikbare gemeente																		
Verkeer en vervoer	1	126	-125	1	138	-137	1	134	-133	1	116	-115	1	115	-115	1	115	-114
Parkeren	0	31	-31	0	44	-44	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
Openbaar vervoer	0	62	-62	0	63	-63	0	63	-63	0	63	-63	0	63	-63	0	63	-63
Totaal 2c	1	219	-218	1	244	-243	1	221	-221	1	203	-203	1	203	-202	1	202	-202

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3a Wonen en leefomgeving																		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	88	-88	0	91	-91	0	108	-108	0	104	-104	0	100	-100	0	109	-109
Milieubeheer	0	3	-3	0	5	-5	0	5	-5	0	5	-5	0	5	-5	0	5	-5
Ruimtelijke ordening	806	1.812	-1.007	326	1.323	-997	138	714	-576	138	738	-600	10	493	-483	10	493	-483
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.476	1.295	181	5.035	3.524	1.511	7.410	7.142	268	1.734	1.666	68	2.561	2.602	-41	1.486	1.527	-41
Wonen en bouwen	518	1.449	-931	640	1.392	-753	709	1.384	-675	2.141	1.414	727	1.119	1.439	-320	1.109	1.445	-336
Totaal 3a	2.799	4.648	-1.848	6.001	6.334	-333	8.257	9.353	-1.096	4.012	3.927	86	3.690	4.639	-949	2.605	3.578	-974
3b Duurzaamheid en milieu			0			0			0			0			0			0
Riolering	2.122	1.360	762	2.158	1.582	575	2.376	1.620	756	2.538	1.882	656	2.584	1.933	651	2.630	1.960	670
Afval	3.722	2.523	1.199	3.660	2.269	1.391	3.725	2.635	1.090	3.723	2.584	1.139	3.723	2.584	1.139	3.723	2.584	1.139
Milieubeheer	44	765	-721	250	1.708	-1.458	0	1.217	-1.217	0	1.150	-1.150	0	1.134	-1.134	0	1.153	-1.153
Totaal 3b	5.888	4.648	1.240	6.068	5.560	508	6.101	5.472	629	6.261	5.616	645	6.307	5.651	656	6.353	5.697	656
3c Beheer en onderhoud																		
Beheer overige gebouwen en gronden	641	885	-244	94	414	-319	697	778	-81	94	414	-319	94	414	-319	94	414	-319
Verkeer en vervoer	185	2.782	-2.597	159	2.847	-2.688	156	3.211	-3.055	151	3.253	-3.102	151	3.456	-3.305	151	7.860	-7.709
Economische havens en waterwegen	0	348	-348	0	408	-408	0	457	-457	0	444	-444	0	453	-453	0	458	-458
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5	1.870	-1.865	3	2.077	-2.074	3	2.126	-2.123	3	2.158	-2.155	3	2.186	-2.183	3	2.186	-2.183
Begraafplaatsen en crematoria	157	171	-13	186	220	-34	186	220	-33	186	219	-33	186	219	-33	186	219	-33
Totaal 3c	988	6.056	-5.068	443	5.965	-5.522	1.041	6.791	-5.749	434	6.488	-6.053	434	6.727	-6.293	434	11.136	-10.702
4a Algemene dekkingsmiddelen																		
Treasury	246	162	85	273	147	126	273	225	48	273	245	27	273	188	85	273	-56	329
OZB woningen	3.938	220	3.718	3.994	209	3.785	4.127	222	3.905	4.127	222	3.905	4.127	222	3.905	4.127	222	3.905
OZB niet-woningen	904	48	856	1.044	41	1.002	1.171	50	1.121	1.233	50	1.183	1.233	50	1.183	1.233	50	1.183
Parkeerbelasting	0	0	0	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13
Belastingen overig	33	22	12	18	23	-6	18	23	-6	18	23	-6	18	23	-6	18	23	-6

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	31.818	8	31.810	34.801	0	34.801	35.142	0	35.142	35.827	0	35.827	35.901	0	35.901	33.370	0	33.370
Economische promotie	25	2	24	80	1	79	80	2	78	80	2	78	80	2	78	80	2	78
Totaal 4a	36.965	462	36.503	40.208	434	39.774	40.810	534	40.275	41.557	555	41.002	41.631	497	41.134	39.100	253	38.847
4b Overhead	28	8.155	-8.127	21	8.305	-8.284	21	8.065	-8.043	21	8.135	-8.114	21	8.186	-8.165	21	8.203	-8.182
4c Overig	92	-26	118	483	0	483	2.299	1.071	1.228	787	1.071	-284	1.551	1.071	480	248	1.071	-823
4d Onvoorzien	0	0	0	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10
4e Vpb	0	43	-43	0	361	-361	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23
Totaal 4	37.084	8.634	28.450	40.713	9.111	31.602	43.129	9.703	33.426	42.365	9.794	32.571	43.202	9.787	33.415	39.369	9.561	29.809
Totaal baten en lasten	54.209	54.863	-654	60.982	59.045	1.937	65.670	62.007	3.663	59.690	56.584	3.105	60.885	57.648	3.237	54.690	60.220	-5.531
Mutaties reserves																		
1a Inwoners en bestuur	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106
1b Samen leven	248	0	248	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10
2a Cultuur, recreatie en toerisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2b Economische vitaliteit	191	0	191	90	26	64	0	947	-947	0	115	-115	0	435	-435	0	0	0
2c Een bereikbare gemeente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3a Wonen en leefomgeving	549	326	222	762	1.998	-1.236	0	2.586	-2.586	0	883	-883	0	1.490	-1.490	0	248	-248
3b Duurzaamheid en milieu	0	0	0	118	0	118	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3c Beheer en onderhoud	2.082	1.943	138	17	0	17	17	237	-220	17	0	17	17	0	17	4.132	0	4.132
4 Financieel gezonde gemeente	257	453	-196	202	56	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves	3.434	2.723	710	1.305	2.081	-776	133	3.770	-3.637	133	998	-864	133	1.925	-1.792	4.248	248	4.000
Totaal	57.642	57.586	56	62.287	61.126	1.161	65.803	65.777	26	59.823	57.582	2.241	61.018	59.573	1.445	58.938	60.469	-1.531

BIJLAGE 6: BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (EXCLUSIEF BUCH)

Conform de BBV (Besluit begroting en verantwoording) worden de baten en lasten per taakveld getoond: jaarrekening 2021, (gewijzigde) begroting 2022, begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 t/m 2026. Onderstaand de baten en lasten exclusief de reguliere bijdrage aan de BUCH en de plustaken.

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1a Inwoners en bestuur																		
Bestuur	0	1.401	-1.401	0	1.503	-1.503	0	1.550	-1.550	0	1.478	-1.478	0	1.477	-1.477	0	1.477	-1.477
Burgerzaken	295	248	47	218	176	42	183	143	40	428	283	146	431	287	144	488	306	182
Media	0	21	-21	0	19	-19	0	19	-19	0	19	-19	0	19	-19	0	19	-19
Totaal 1a	295	1.669	-1.375	218	1.699	-1.481	183	1.713	-1.530	428	1.780	-1.351	431	1.783	-1.353	488	1.802	-1.314
1b Samen leven																		
Openbaar basisonderwijs	129	214	-85	130	205	-75	130	207	-77	130	207	-77	130	206	-76	130	206	-76
Onderwijshuisvesting	368	1.384	-1.017	368	1.325	-958	374	1.450	-1.076	374	1.461	-1.087	374	1.470	-1.096	374	1.789	-1.415
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	89	338	-249	341	699	-358	85	588	-503	85	588	-503	85	588	-503	85	588	-503
Sportbeleid en activering	85	214	-129	0	127	-127	0	127	-127	0	127	-127	0	127	-127	0	127	-127
Sportaccommodaties	424	1.026	-602	384	1.001	-617	392	1.065	-674	392	1.236	-844	392	1.360	-968	392	1.362	-971
Media	84	673	-590	87	656	-569	89	677	-588	89	675	-586	89	674	-585	89	672	-583
Samenkracht en burgerparticipatie	91	1.050	-959	64	1.057	-993	65	1.181	-1.116	65	1.105	-1.040	65	1.086	-1.021	65	1.067	-1.002
Wijkteams	0	485	-485	0	501	-501	0	576	-576	0	579	-579	0	582	-582	0	584	-584
Inkomensregelingen	4.781	5.547	-766	3.876	5.443	-1.567	3.876	4.955	-1.080	3.876	4.955	-1.080	3.876	4.955	-1.080	3.876	4.955	-1.080
Begeleide participatie	43	908	-865	0	957	-957	0	870	-870	0	847	-847	0	847	-847	0	847	-847
Arbeidsparticipatie	0	313	-313	153	719	-566	153	575	-422	153	597	-444	153	597	-444	153	597	-444
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	403	-398	7	366	-359	7	382	-375	7	382	-375	7	381	-374	7	381	-374
Maatwerkdienstverlening 18+	77	3.549	-3.472	80	3.375	-3.295	83	3.698	-3.615	83	3.694	-3.611	83	3.693	-3.609	83	3.691	-3.608
Maatwerkdienstverlening 18-	1	4.104	-4.102	0	3.559	-3.559	0	3.558	-3.558	0	3.407	-3.407	0	3.015	-3.015	0	3.106	-3.106
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23
Geëscaleerde zorg 18-	30	513	-484	25	476	-451	25	476	-451	25	473	-447	25	471	-445	25	476	-451
Volksgezondheid	0	1.053	-1.053	0	1.075	-1.075	0	1.150	-1.150	0	1.150	-1.150	0	1.150	-1.150	0	1.150	-1.150
Totaal 1b	6.207	21.774	-15.567	5.516	21.563	-16.048	5.280	21.562	-16.282	5.280	21.507	-16.227	5.280	21.224	-15.944	5.280	21.622	-16.342

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1c Kerngericht en ondersteunend																		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
Totaal 1c	0	0	0	0	0	0	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
1d Een veilige gemeente																		
Crisisbeheersing en brandweer	0	1.311	-1.311	0	1.424	-1.424	0	1.476	-1.476	0	1.477	-1.477	0	1.477	-1.477	0	1.477	-1.477
Openbare orde en veiligheid	48	164	-116	4	138	-134	4	138	-134	4	138	-134	4	138	-134	4	138	-134
Totaal 1d	48	1.475	-1.427	4	1.562	-1.558	4	1.614	-1.610	4	1.615	-1.611	4	1.615	-1.611	4	1.615	-1.611
2a Cultuur, recreatie en toerisme																		
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	85	578	-492	88	531	-443	90	557	-467	97	658	-561	97	665	-568	97	663	-566
Musea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cultureel erfgoed	0	64	-64	0	66	-66	0	99	-99	0	59	-59	0	58	-58	0	54	-54
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1	64	-63	3	108	-106	3	87	-85	3	87	-85	3	87	-85	3	87	-85
Totaal 2a	86	706	-619	90	706	-615	93	743	-651	100	804	-704	100	811	-711	100	804	-705
2b Economische vitaliteit																		
Economische ontwikkeling	0	186	-186	0	281	-281	0	97	-97	0	69	-69	0	69	-69	0	69	-69
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	758	677	81	1.873	1.791	82	1.525	542	983	748	608	140	1.380	981	399	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	54	33	21	56	29	27	56	29	27	56	29	27	56	29	27	56	29	27
Economische promotie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2b	811	895	-84	1.929	2.101	-172	1.581	667	914	804	706	98	1.436	1.079	357	56	98	-42
2c Een bereikbare gemeente																		
Verkeer en vervoer	1	126	-125	1	138	-137	1	134	-133	1	116	-115	1	115	-115	1	115	-114
Parkeren	0	6	-6	0	19	-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer	0	46	-46	0	47	-47	0	47	-47	0	47	-47	0	47	-47	0	47	-47
Totaal 2c	1	178	-177	1	203	-202	1	181	-180	1	162	-162	1	162	-161	1	161	-161

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3a Wonen en leefomgeving																		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	88	-88	0	91	-91	0	108	-108	0	104	-104	0	100	-100	0	109	-109
Milieubeheer	0	3	-3	0	5	-5	0	5	-5	0	5	-5	0	5	-5	0	5	-5
Ruimtelijke ordening	806	1.415	-609	326	877	-551	138	272	-134	138	293	-155	10	48	-38	10	48	-38
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.476	1.160	316	5.035	3.305	1.730	7.410	6.941	469	1.734	1.517	217	2.561	2.530	31	1.486	1.455	31
Wonen en bouwen	518	222	296	640	316	323	709	243	466	2.141	240	1.901	1.119	215	904	1.109	215	894
Totaal 3a	2.799	2.889	-90	6.001	4.593	1.407	8.257	7.568	689	4.012	2.159	1.853	3.690	2.897	793	2.605	1.831	774
3b Duurzaamheid en milieu			0			0			0			0			0			0
Riolering	2.122	1.151	971	2.158	1.316	842	2.376	1.356	1.020	2.538	1.617	921	2.584	1.667	917	2.630	1.694	936
Afval	3.722	1.930	1.792	3.660	1.726	1.934	3.725	1.742	1.983	3.723	1.688	2.035	3.723	1.689	2.034	3.723	1.688	2.035
Milieubeheer	44	622	-579	250	1.467	-1.217	0	965	-965	0	897	-897	0	881	-881	0	901	-901
Totaal 3b	5.888	3.704	2.184	6.068	4.509	1.559	6.101	4.063	2.038	6.261	4.202	2.059	6.307	4.237	2.070	6.353	4.283	2.070
3c Beheer en onderhoud																		
Beheer overige gebouwen en gronden	641	793	-152	94	124	-29	697	488	208	94	124	-29	94	124	-29	94	124	-29
Verkeer en vervoer	185	1.988	-1.802	159	1.975	-1.816	156	2.320	-2.165	151	2.359	-2.208	151	2.563	-2.412	151	6.966	-6.816
Economische havens en waterwegen	0	348	-348	0	408	-408	0	457	-457	0	444	-444	0	453	-453	0	458	-458
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5	506	-501	3	584	-581	3	586	-583	3	609	-606	3	634	-632	3	632	-629
Begraafplaatsen en crematoria	157	35	122	186	42	145	186	43	143	186	42	144	186	42	144	186	42	144
Totaal 3c	988	3.670	-2.682	443	3.132	-2.689	1.041	3.895	-2.853	434	3.577	-3.143	434	3.816	-3.382	434	8.222	-7.787
4a Algemene dekkingsmiddelen																		
Treasury	246	147	99	273	135	138	273	213	60	273	233	40	273	175	98	273	-69	342
OZB woningen	3.938	216	3.722	3.994	205	3.789	4.127	218	3.909	4.127	218	3.909	4.127	218	3.909	4.127	218	3.909
OZB niet-woningen	904	46	859	1.044	38	1.005	1.171	47	1.124	1.233	47	1.186	1.233	47	1.186	1.233	47	1.186
Parkeerbelasting	0	0	0	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13
Belastingen overig	33	3	31	18	2	16	18	2	16	18	2	16	18	2	16	18	2	16

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	31.818	0	31.818	34.801	0	34.801	35.142	0	35.142	35.827	0	35.827	35.901	0	35.901	33.370	0	33.370
Economische promotie	25	2	24	80	1	79	80	2	78	80	2	78	80	2	78	80	2	78
Totaal 4a	36.965	413	36.552	40.208	394	39.815	40.810	493	40.316	41.557	514	41.043	41.631	456	41.174	39.100	212	38.887
4b Overhead	28	928	-900	21	915	-894	21	1.092	-1.071	21	1.091	-1.070	21	1.092	-1.071	21	1.083	-1.062
4c Overig	92	-26	118	483	0	483	2.299	1.071	1.228	787	1.071	-284	1.551	1.071	480	248	1.071	-823
4d Onvoorzien	0	0	0	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10	0	10	-10
4e Vpb	0	24	-24	0	338	-338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 4	37.084	1.340	35.745	40.713	1.657	39.056	43.129	2.666	40.463	42.365	2.686	39.679	43.202	2.629	40.573	39.369	2.376	36.993
Totaal baten en lasten	54.209	38.300	15.909	60.982	41.724	19.257	65.670	44.697	20.973	59.690	39.222	20.467	60.885	40.279	20.606	54.690	42.840	11.849
Mutaties reserves																		
1a Inwoners en bestuur	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106	106	0	106
1b Samen leven	248	0	248	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10
2a Cultuur, recreatie en toerisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2b Economische vitaliteit	191	0	191	90	26	64	0	947	-947	0	115	-115	0	435	-435	0	0	0
2c Een bereikbare gemeente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3a Wonen en leefomgeving	549	326	222	762	1.998	-1.236	0	2.586	-2.586	0	883	-883	0	1.490	-1.490	0	248	-248
3b Duurzaamheid en milieu	0	0	0	118	0	118	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3c Beheer en onderhoud	2.082	1.943	138	17	0	17	17	237	-220	17	0	17	17	0	17	4.132	0	4.132
4 Financieel gezonde gemeente	257	453	-196	202	56	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves	3.434	2.723	710	1.305	2.081	-776	133	3.770	-3.637	133	998	-864	133	1.925	-1.792	4.248	248	4.000
Totaal	57.642	41.023	16.619	62.287	43.805	18.482	65.803	48.467	17.337	59.823	40.220	19.603	61.018	42.205	18.814	58.938	43.088	15.849

BIJLAGE 7: BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (BIJDRAGE BUCH)

Conform de BBV (Besluit begroting en verantwoording) worden de baten en lasten per taakveld getoond: jaarrekening 2021, (gewijzigde) begroting 2022, begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 t/m 2026. De bijdrage BUCH bestaat uit de reguliere bijdrage volgens de verdeelsleutel en de plus-taken. Vanaf 2024 is de

bijdrage BUCH weergegeven in constante prijzen zoals de hele meerjarenraming van Heiloo in constante prijzen wordt gepresenteerd. In de begroting BUCH is de meerjarenraming geïndexeerd weergegeven.

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1a Inwoners en bestuur																		
Bestuur	0	261	-261	0	191	-191	0	192	-192	0	193	-193	0	193	-193	0	193	-193
Burgerzaken	0	456	-456	0	426	-426	0	420	-420	0	422	-422	0	422	-422	0	422	-422
Media	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1a	0	717	-717	0	618	-618	0	612	-612	0	615	-615	0	614	-614	0	614	-614
1b Samen leven																		
Openbaar basisonderwijs	0	5	-5	0	8	-8	0	7	-7	0	7	-7	0	7	-7	0	7	-7
Onderwijshuisvesting	0	91	-91	0	36	-36	0	36	-36	0	36	-36	0	36	-36	0	36	-36
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	59	-59	0	46	-46	0	40	-40	0	40	-40	0	40	-40	0	40	-40
Sportbeleid en activering	0	34	-34	0	31	-31	0	30	-30	0	30	-30	0	30	-30	0	30	-30
Sportaccommodaties	0	107	-107	0	124	-124	0	124	-124	0	125	-125	0	125	-125	0	125	-125
Media	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie	0	100	-100	0	94	-94	0	85	-85	0	85	-85	0	85	-85	0	85	-85
Wijkteams	0	1.060	-1.060	0	1.137	-1.137	0	1.233	-1.233	0	1.238	-1.238	0	1.237	-1.237	0	1.237	-1.237
Inkomensregelingen	0	261	-261	0	158	-158	0	155	-155	0	156	-156	0	156	-156	0	156	-156
Begeleide participatie	0	29	-29	0	92	-92	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25
Arbeidsparticipatie	0	141	-141	0	89	-89	0	88	-88	0	88	-88	0	88	-88	0	88	-88
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	161	-161	0	221	-221	0	213	-213	0	213	-213	0	213	-213	0	213	-213
Maatwerkdienstverlening 18+	0	182	-182	0	240	-240	0	234	-234	0	235	-235	0	235	-235	0	235	-235
Maatwerkdienstverlening 18-	0	279	-279	0	388	-388	0	377	-377	0	378	-378	0	378	-378	0	378	-378
Geëscaleerde zorg 18+	0	16	-16	0	19	-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	180	-180	0	183	-183	0	176	-176	0	176	-176	0	176	-176	0	176	-176

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	0	32	-32	0	37	-37	0	36	-36	0	36	-36	0	36	-36	0	36	-36
Totaal 1b	0	2.738	-2.738	0	2.902	-2.902	0	2.857	-2.857	0	2.868	-2.868	0	2.866	-2.866	0	2.866	-2.866
1c Kerngericht en ondersteunend																		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1c	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1d Een veilige gemeente																		
Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	0	358	-358	0	408	-408	0	407	-407	0	409	-409	0	409	-409	0	409	-409
Totaal 1d	0	358	-358	0	408	-408	0	407	-407	0	409	-409	0	409	-409	0	409	-409
2a Cultuur, recreatie en toerisme																		
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	41	-41	0	50	-50	0	48	-48	0	48	-48	0	48	-48	0	48	-48
Musea	0	17	-17	0	23	-23	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22
Cultureel erfgoed	0	77	-77	0	40	-40	0	40	-40	0	40	-40	0	40	-40	0	40	-40
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2a	0	135	-135	0	113	-113	0	110	-110	0	111	-111	0	110	-110	0	110	-110
2b Economische vitaliteit																		
Economische ontwikkeling	0	94	-94	0	57	-57	0	56	-56	0	56	-56	0	56	-56	0	56	-56
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	82	-82	0	82	-82	0	79	-79	0	40	-40	0	25	-25	0	1	-1
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	14	-14	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22	0	22	-22
Economische promotie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 2b	0	190	-190	0	161	-161	0	158	-158	0	119	-119	0	104	-104	0	80	-80
2c Een bereikbare gemeente																		
Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Parkeren	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25	0	25	-25

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Openbaar vervoer	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16	0	16	-16
Totaal 2c	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41
3a Wonen en leefomgeving																		
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Milieubeheer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruimtelijke ordening	0	397	-397	0	446	-446	0	443	-443	0	445	-445	0	445	-445	0	445	-445
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	134	-134	0	219	-219	0	201	-201	0	149	-149	0	73	-73	0	73	-73
Wonen en bouwen	0	1.227	-1.227	0	1.076	-1.076	0	1.141	-1.141	0	1.174	-1.174	0	1.224	-1.224	0	1.229	-1.229
Totaal 3a	0	1.759	-1.759	0	1.740	-1.740	0	1.785	-1.785	0	1.768	-1.768	0	1.741	-1.741	0	1.747	-1.747
3b Duurzaamheid en milieu			0			0			0			0			0			0
Riolering	0	209	-209	0	266	-266	0	265	-265	0	266	-266	0	266	-266	0	266	-266
Afval	0	593	-593	0	544	-544	0	893	-893	0	896	-896	0	896	-896	0	896	-896
Milieubeheer	0	143	-143	0	241	-241	0	252	-252	0	253	-253	0	252	-252	0	252	-252
Totaal 3b	0	944	-944	0	1.051	-1.051	0	1.409	-1.409	0	1.414	-1.414	0	1.414	-1.414	0	1.414	-1.414
3c Beheer en onderhoud																		
Beheer overige gebouwen en gronden	0	91	-91	0	290	-290	0	289	-289	0	290	-290	0	290	-290	0	290	-290
Verkeer en vervoer	0	795	-795	0	872	-872	0	890	-890	0	894	-894	0	893	-893	0	893	-893
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	1.364	-1.364	0	1.493	-1.493	0	1.540	-1.540	0	1.549	-1.549	0	1.551	-1.551	0	1.554	-1.554
Begraafplaatsen en crematoria	0	135	-135	0	179	-179	0	176	-176	0	177	-177	0	177	-177	0	177	-177
Totaal 3c	0	2.386	-2.386	0	2.833	-2.833	0	2.896	-2.896	0	2.910	-2.910	0	2.912	-2.912	0	2.915	-2.915
4a Algemene dekkingsmiddelen																		
Treasury	0	15	-15	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13	0	13	-13
OZB woningen	0	4	-4	0	4	-4	0	4	-4	0	4	-4	0	4	-4	0	4	-4
OZB niet-woningen	0	3	-3	0	3	-3	0	3	-3	0	3	-3	0	3	-3	0	3	-3
Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taakveld BBV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021			Begroot 2022			Begroot 2023			Begroot 2024			Begroot 2025			Begroot 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Belastingen overig	0	19	-19	0	21	-21	0	21	-21	0	21	-21	0	21	-21	0	21	-21
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	8	-8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economische promotie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 4a	0	49	-49	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41	0	41	-41
4b Overhead	0	7.227	-7.227	0	7.390	-7.390	0	6.973	-6.973	0	7.044	-7.044	0	7.094	-7.094	0	7.120	-7.120
4c Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4d Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4e Vpb	0	19	-19	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23	0	23	-23
Totaal 4	0	7.295	-7.295	0	7.454	-7.454	0	7.037	-7.037	0	7.108	-7.108	0	7.158	-7.158	0	7.184	-7.184
Totaal baten en lasten	0	16.563	-16.563	0	17.321	-17.321	0	17.310	-17.310	0	17.362	-17.362	0	17.369	-17.369	0	17.380	-17.380
Mutaties reserves																		
1a Inwoners en bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1b Samen leven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2a Cultuur, recreatie en toerisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2b Economische vitaliteit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2c Een bereikbare gemeente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3a Wonen en leefomgeving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3b Duurzaamheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3c Beheer en onderhoud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Financieel gezonde gemeente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	16.563	-16.563	0	17.321	-17.321	0	17.310	-17.310	0	17.362	-17.362	0	17.369	-17.369	0	17.380	-17.380

